SKAKbladet

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION 2020-2

Indhold

4 **Hængeparti**

6 **Kandidatturneringen abruptus**
Jacob Aagaard

26 **Århundredets match**
Lars Schandorff

37 **Aktuel taktik**
Jacob Aagaard

38 **Divisionsturneringen**

49 **Xtracon Skakligaen**

50 **Skak i coronatider**
Jesper Thybo

51 **Onlineskak – et lys i mørke tider**
Ellen Fredericia Nilssen

53 **Nyt fra DSU**
Poul Jacobsen

54 **Løsninger/Aktuel taktik**
Jacob Aagaard

56 **Tog hjem fra Prag i utide**
Jan Løfberg

57 **Senior DM i Løgumkloster**
Thomas Haugaard

64 **Ham "Frederiksværkeren"**
Henrik Mortensen

72 **Matmaskinen**
Marie Frank-Nielsen

76 **Mindeord**

78 **Onlineskak**

79 **Næste nummer**

Forsidefoto:
Anish Giri (tv.) og Fabiano Caruana under kandidatturneringen i Jekaterinburg. *Foto: Maria Emilienova.*

38-49

Oprykkere til Xtracon Skakligaen fundet
Coronakrisen afbrød Xtracon Skakligaen to runder før slut, men med syv spillede runder nåede de øvrige rækker i Divisionsturneringen at blive færdigspillet. Pelle Bank (foto) skriver om SK 1968's hurtige tilbagevenden til Skakligaen. Fredericia Skakforening vandt den anden 1. division og rykker dermed også op i den bedste række. *Foto: Thomas Vestergård*

57-60

Seniorerne kæmpede i Løgumkloster
Seniorskakken har oplevet et boom de senere år. Skak og hygge med gode venner går hånd i hånd. Derfor kunne Senior DM i Løgumkloster trække ikke færre end 68 deltagere til en uges hård kamp om hæder og ære. Thomas Haugaard har skrevet om udvalgte begivenheder fra årets mesterskab. *Foto: Jan Rosenberg.*

72-76

Matmaskinen sættes i gang
Marie Frank-Nielsen (foto) byder velkommen til Matmaskinen. Den nye artikelserie henvender sig specielt til Skakbladets yngre læsere. I hvert nummer vil der være spændende artikler om juniorskak rundt om i Danmark, interviews med juniorspilere og konkurrencer. Stormester Mads Andersen bidrager med "Battlecat's Corner"
. *Foto: Kvindelandsholdet*

Skak i krisetid

Årets vigtigste turnering, kandidaternes kamp om at blive den nye VM-udfordrer, havde en blind passager med, som coveret så fint illustrerer. Mens de otte helte sad i Jekaterinburg og kæmpede, lukkede hele verden ned på grund af den usynlige trussel fra en ukendt virus. Turneringen fortsatte ufortrødent, nærmest som i et vakuum, og blev et symbol på alt det, man var ved at miste. Også udenfor skakken. Kandidatturneringen var i dagevis den eneste sportsbegivenhed på topplan i hele verden. Til sidst gik den heller ikke. Rusland lukkede sit luftrum, og turneringen blev afbrudt halvvejs.

I Danmark blev Skakligaens afslutning og DM i påsken udsat, og al skak stoppede brat fra den ene dag til den anden. Skak har mange gange i historiens løb befundet sig i krisetider, men har altid fundet en måde at fortsætte på til trods for det ydre pres. Således også denne gang, hvor den fysiske verden måske er lukket, men så rykkede aktiviteterne online, hvor skak i forvejen er kæmpestort. Computerens skær blev på mange måder det lys i mørket, som hjalp skakspillere over hele verden i denne svære tid, som det så fint hedder i en af artiklerne.

Skak på nettet har primært været lyn for sjov og diverse underholdende videoer, men coronakrisen kickstarter mere seriøse tiltag. I næste nummer af Skakbladet har vi et stort tema om onlineskak, men allerede i dette nummer tyvstarter vi lidt, for det er i fuld gang.

Det var heldigvis kun Skakligaen, der blev ramt. De øvrige divisioner nåede at blive færdige. Det kigger vi på, og så har vi premiere på den helt nye serie Matmaskinen for børn og unge skrevet af Marie Frank. Og som altid meget mere!

God fornøjelse

Jan Løfberg og Lars Schandorff

Hængeparti

I skak er hængeparti for længst afskaffet. Men i den russiske by Jekaterinburg opstod det største hængeparti i den nyere skakhistorie, da kandidatturneringen blev afbrudt. Allerede dagen efter afbrydelsen blev scenen pakket sammen. Turneringen "hænger", og det er endnu uvist, hvornår den genoptages.

Foto: Lennart Ootes.

KANDIDATTURNERING ABRUPTUS

Årets kandidatturnering begyndte i den russiske by Jekaterinburg midt under coronakrisen. Alt tydede på, at den ville blive spillet til ende. Pludselig blev turneringen alligevel stoppet halvvejs.

Af Jacob Aagaard

Matchen om VM er det naturlige klimaks i skakkalenderen, men også lidt som VM-finalen i fodbold. En naturlig afslutning, men oftest skuffende. Specielt efter indførelsen af omkampene, hvilket blot udskyder det øjeblik, hvor spillerne skal træffe svære beslutninger. Ingen udfordrer har vundet denne omkamp indtil nu (med mindre man betragter Kramnik som en udfordrer, hvilket han teknisk set var), og det er der stærke psykologiske årsager til.

Men kandidatturneringen har endnu ikke skuffet. Siden denne turnering med otte spillere blev spillet første gang i 2005 har den altid ført til spændende skak. Til tider er der partier mellem bundpropperne, der ikke er alt for spændende, men hvis man sammenligner med FIDEs nye opfindelse, Grand Prix-serien i 2019, er det ingenting. Da var der alt for mange hurtige remiser, så spillerne kunne hvile sig, inden der skulle spilles hurtigskak.

Der var lidt diskussion om kvalifikationen til dette års turnering. Først omkring det evige spørgsmål om et wildcard. Ingen synes, at det er en god idé at have wildcard. Alekseenko, der fik dette års wildcard, mener, at det er en dårlig løsning. Men skak har brug for sponsorer, og wildcardet er en sikker metode til at skaffe sponsorer. Der har været de mere komiske situationer, hvor Radjabovs svigerfar sponsorerede turneringen i London 2013, men Radjabov var trods alt verdens fjerdehøjeste ratede spiller på det tidspunkt.

Maxime Vachier-Lagrave fejlede endnu engang i kvalifikationen og var stadig den stærkeste spiller, der ikke har spillet i kandidatturneringen. Hans manager prøvede at opfordre Alekseenko til at spille en match om den sidste plads, hvilket var lidt patetisk. MVL burde lære at blive bedre, når det gælder, i stedet for at tigge om tjenester.

Radjabov trak sig

Men så kom coronavirussen, og Radjabov var langsom til at skrive under på kontrakten. Han bad FIDE om at udsætte turneringen, men fik et klart nej. På det tidspunkt var kinesiske Ding Liren allerede i to ugers obligatorisk karantæne i Moskva forud for turneringen. Den anden kineser, Wang Hao, kom fra Japan og slap. Da deadlinen kom, valgte Radjabov at trække sig fra turneringen, hvilket med fuld komisk effekt gav plads til Vachier-Lagrave alligevel.

Turneringen foregik under store sikkerhedskrav. *Foto: Lennart Ootes.*

Her giver det mening at diskutere FIDEs beslutning om at afholde turneringen – trods den voksende trussel om en pandemi. Der var mange sportsgrene, der valgte at indstille aktiviteterne, men på samme tid, som kandidatturneringen startede i Jekaterinburg, hvor der ikke var nogen videre smittefare, ankom fly fra Milano til England uden, at nogen blev testet, mens flere mellemstore bands var på turné - i et eksempel først London, så Manchester og Glasgow med 10-15.000 tilskuere til hver koncert. Det konservative valg havde bestemt været at udsætte turneringen. Men FIDE er ikke en rig organisation. Den nye præsident bragte sponsorater med, blandt andet via hans gode forhold til Medvedev. Men Medvedev er blevet fyret, og ideen om, at mange rige russere er klar til at poste millioner ind i skakken uden at få noget videre til gengæld, er naiv. Den store indtægt for FIDE er verdensmesterskabet. En udsættelse kunne være kritisk for verdensforbundets økonomi. Uden at føle at jeg misbruger min position, kan jeg fortælle, at nedskæringer er i gang lige nu.

Det er let for os almindelige skakspillere at kritisere beslutningen om at afholde turneringen, men for de ansvarlige topfolk i FIDE var der intet oplagt over situationen. Deres tilgang var at opstille en række regler for turneringens afholdelse, som indbefattede under hvilke vilkår, den ville blive afbrudt, og hvad der ville ske, hvis den gjorde. For eksempel ville infektion af coronavirus hos en af spillerne være en direkte årsag til at stoppe. Det samme gjaldt, da grænserne til Rusland stod overfor at blive lukket efter 7. runde, og så blev turneringen faktisk afbrudt.

Spillerne accepterede vilkårene, men der var ikke meget glæde at finde. Grischuk og Wang Hao snakkede åbent om, at turneringen burde udsættes. De følte ikke, at det var det rigtige tidspunkt at spille skak på. Atmosfæren på spillestedet, hvor mange officials havde masker på, var ikke ideel. Andre deltagere var mindre påvirkede. Vachier-Lagrave ville ikke have været der uden coronakrisen, og Caruana virkede også ret uanfægtet.

Favoritterne

Inden turneringen var det klart, at udfordreren fra 2018, amerikanske Fabiano Caruana, verdens nummer 2, var favorit, tæt fulgt af nummer 3, Ding Liren fra Kina. Spillere som Grischuk, Wang Hao, Anish Giri, Vachier-Lagrave og Alekseenko var ikke nævnt af ret mange. Kun Nepomniachtchi blev betragtet som en mulig outsider.

Men som Botvinnik sagde (ifølge Grischuk): "Hvis man ændrer forholdene, ændres alt." F.eks. er det ikke sikkert, at den samme spiller ville vinde, hvis man spillede turneringen stående. Det viste sig hurtigt, at man ikke kunne drage nogen logiske konklusioner. Ding Liren faldt helt fra hinanden med det samme og tabte til Wang Hao med hvid i første runde.

Ding Liren (2805)
Wang Hao (2758)

Ding beslutter sig for at spille et logisk gennembrud. Men overraskende er hans stilling med god

Ding tabte et lidt bedre slutspil i 1. runde. *Foto: Maria Emelienova.*

springer imod dårlig løber næsten håbløs.

30. f4? exf4 31. Lxf4 Sxf4+ 32. gxf4 f5! 33. e5 Te6!

Vi kan hurtigt se, at det ikke er b6-bonden, der er svag, men h4-bonden.

34. Kf3 Tg6 35. Se3

Ellers kommer ...Tg4.

35... Ke6 36. Td1 Ld8 37. Ta2?

37. Tc3 Td4 38. Tc4 var den eneste måde for hvid at holde partiet gående på. Han har Th1 efter 38... Lxh4. Der er mange mulige komplikationer, men da spillerne ikke var i stand til at se dem i partiet, springer vi dem over.

37... Td4!?

Ding var løbet tør for tid, så Wang Hao tog en praktisk beslutning, der mistede et tempo. Han kunne allerede have spillet 37... Lxh4! her.

38. Sc2 Td5 39. Se3 Td7

Træk 40 og Ding har stadig en chance for at redde partiet.

40. Tdd2??

Igen er 40. Tc2!? godt nok til at holde sammen på stillingen. Men det stærkeste var 40. d4!! med pointen, at hvid overraskende vinder efter 40... cxd4? 41. Tc2! Og efter 40... Txd4 41. Txd4 cxd4 42. Sc2! Kd5 43. Sxd4!, når vi et remistårnspilspil.

40... Lxh4

Ding har klaret tidnøden. Desværre er han helt færdig.

41. Tg2

41... Tg4!!

Ikke et svært kvalitetsoffer, men meget effektivt.

Wang Hao i højt humør efter den overraskende sejr.

Foto: Lennart Ootes.

42. Th2 g6 43. Sxg4 fxg4+ 44. Ke3 Le7 45. Tac2 h4 46. Opgivet.

0-1.

Samtidig viste Nepomniachtchi det bedste skak, vi skulle komme til at se, ved at slå Giri med sort i nok turneringens bedste parti, som vi skal se i det særlige afsnit om åbningsforberedelse.

Da Ding Liren tabte i åbningen i 2. runde, og Caruana slog Alekseenko, var det som om, der ikke kunne være nok medvind til Caruana. Efter kun to runder gav det mening at forstærke hans chancer fra de 25-30 %, man rimeligvis kunne give ham før start, til måske 50-50.

Det er svært for mig at komme i tanke om noget, der minder om Ding Lirens sammenbrud i moderne skak.

Maxime Vachier-Lagrave (2767)
Ding Liren (2805)

I en helt almindelig stilling besluttede Ding sig for at gøre plads til springeren og skabe modspil på kongefløjen. Det ville have givet ham mindst lige spil, hvis det ikke var for et taktisk problem.

15... f5??

MVL tænkte længe her, sikkert for at sikre sig, at Ding ikke havde planlagt et grimt trick.

16. axb5 axb5 17. Txa8 Lxa8 18. c4!

Hvid vinder en bonde.

18... Sf7

b-bonden kunne kun dækkes med 18... Tf8, for at undgå La4-modbydeligheder, men efter 19. cxb5 Dxb5 vinder hvid med 20. Sxe5!

19. cxb5 g5 20. Sh2 Kg7 21. Lc4

Hvid har vundet en bonde og vandt let efter yderligere 16 træk.

1-0.

Men i 3. runde slog Ding Liren tilbage ved at vinde et rodet parti imod Caruana, som du også finder under åbningsforberedelser. Dermed blev amerikaneren sat tilbage.

Det var først i 5. og 6. runde, at Nepomniachtchi virkelig slog til med sejre over de to kinesere. Begge partier kan findes i afsnittet on AlphaZero-bonden. Inden 7. runde var Nepo et helt point foran Vachier-Lagrave, der bestemt ikke havde imponeret indtil da. Intet i hans spil mindede om, hvad man kan forvente fra en VM-kandidat. Den gode forberedelse og de generelle partioplæg var glimrende, men når der skulle cashes ind, var franskmandens spil meget ordinært.

Jeg har svært ved at se MVL, som udfordrer til Carlsen. Han har endnu ikke vundet en af de store turneringer, hvilket alle tidligere vindere af kandidatturneringen har gjort (ud fra det parameter er Caruana min favorit til at vinde turneringen, når den genoptages). Desuden er der det, at han ikke har kvalificeret sig til turneringen (nogensinde). Han synes at spille dårligere, når presset intensiveres. Ikke alene det. Hans to gevinster i de første syv runder, skyldtes modstandernes dårlige spil. Ding bukkede i 2. runde, og Nepomniachtchi havde et dårligt åbningsvalg i 7. runde.

Men profeterne vil aldrig få ret i sport. Der er en grund til, at vi spiller og ikke blot udpeger titeludfordreren på basis af rating eller uglernes sidste overvejelser. Det er det

Ian Nepomniachtchi og Alexander Grischuk med en albuehilsen før deres parti i 2. runde.

Foto: Maria Emelienova.

uforudseelige, der begejstrer. Ding Liren var pludselig statist, mens Nepomniachtchi lignede en mand, der allerede havde bestilt rejsebrochurer til træningslejren inden VM-matchen. Men i en overvældende ensidig forestilling i 7. runde vandt Vachier-Lagrave over ham med bedre forberedelse. Partiet kunne også let passe ind i diskussionen om åbningsforberedelsernes rolle i kandidatturneringen, men da det er det vigtigste parti for turneringsstillingen inden afbrydelsen, bringer vi det her:

Maxime Vachier-Lagrave (2767)
Ian Nepomniachtchi (2774)
Fransk / C 18

1. e4 e6

Før kandidatturneringen var det længe siden, at Nepomniachtchi havde spillet Fransk. Normalt spiller han Najdorf. Jeg tvivler på, at han vender tilbage til Fransk i anden halvdel.

2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3+ 6. bxc3 Se7 7. h4

7. Dg4 er den store hovedvariant.

7... Dc7 8. h5 h6

Der har været mange partier med 8... cxd4 9. cxd4 Dc3+ 10. Ld2 Dxd4 11. Sf3 De4+ 12. Le2 Sf5 13. Kf1!, men vi ved nu, at sort er i store problemer her. Dronningen er i fare, og sort er langt bagud i udvikling.

9. Tb1 b6 10. Dg4 Tg8 11. Lb5+ Kf8

Dette er nyheden. Ideen er, at 11... Ld7 mødes med 12. Ld3 med truslen Lh7. Efter 12... Sf5 i Bartel – Jaroch, Zgierz 2017, skulle hvid have spillet 13. Lxf5! exf5 14. Dg3 Kf8 15. Se2 cxd4 16. 0-0, hvorefter sort må forvente at blive revet i stykker på de sorte felter.

12. Ld3 La6 13. dxc5 Lxd3 14. cxd3 Sd7?!

Nepomniachtchi spillede dette omgående, men efter partiet virker det som om. at 14... Dxe5+ 15. Se2 Sd7 16. cxb6 axb6 var bedre, selvom hvid har fordel efter 17. Db4.

15. d4 bxc5 16. Dd1!

Dette var ikke med i sorts forberedelse, og det viser sig at være en katastrofe. Nepomniachtchi tænkte i lang tid uden at være i stand til at finde en løsning på to store problemer: De sorte felter og kongestillingen.

16... Da5

Sammen med IM Renier Castellanos gennemgik jeg dette parti uden at kigge på computeren. Det var tydeligt for os, at sort var i store problemer. Vi prøvede at forhindre La3 med 16... Sb6 17. Se2 Ke8 18. 0-0 Kd7, men efter 19. dxc5! Dxc5 20. Sd4 Tab8 (20... Tgb8 21. Dg4 er en vigtig pointe) 21. Df3 Tgf8 22. a4 står hvid fuldstændig til gevinst. Når løberen ankommer på a3, er sort helt færdig.

17. Ld2 Tb8 18. Se2 c4

MVL spekulerede på, om sort kunne forsøge 18... Ke8 19. 0-0 Kd8, men som man kunne gætte, bliver sort helt smadret i centrum: 20. c4! Dxa3 21. Txb8+ Sxb8 22. Db1 Sbc6 23. cxd5 Sxd5 24. Db7 Sde7 25.Tb1 med mat på vej.

Et mere realistisk forsøg var 18... Txb1 19. Dxb1 Da6, men her har hvid en flot tematisk gendrivelse: 20. a4! med ideen 21. Db5, som er ubehageligt for sort.

Slutspillet løser ikke mange problemer for sort. Bønderne på kongefløjen og a7-bonden er alle svagheder, for eksempel 20... Sc6 21. Db5 Dxb5 22. axb5 Sa5 23. 0-0 Sc4

24. Ta1!! Sxd2 25. Txa7 Ke7 26. dxc5, og hvid vinder.

Eller 20… Dxa4 21. 0-0 c4

Her har hvid en fantastisk plan. Hvis han spiller 22. f4?, kan sort spille 22... f5! og blokere stillingen. Men i stedet kan han spille 22. f3!! Ideen er Le1-h4, som er meget ubehageligt for sort. Og efter 22... f5 kan hvid spille 23. exf6 Sxf6 24. Sf4 Kf7 25. Te1 med en overvældende stilling.

19. 0-0 Tb6 20. Dc2 Th8

Sort bliver nødt til at undgå Dh7-trusler.

21. a4 Ke8 22. Tb4 Sc6

23. f4!

Et kvalitetsoffer, som ikke var svært at spille for franskmanden.

23... Se7

Dette viser, at Nepomniachtchi er slået. Efter 23... Sxb4 24. cxb4 Da6 25. b5 Db7 26. Lb4 fulgt af f4-f5 og Sf4, vinder hvid let.

24. Tfb1 f5 25. Tb5 Da6 26. Lc1 Kf7 27. La3 Thb8

Alle de hvide brikker står godt, så det er tid til at bryde igennem. Eftersom sort har rykket alle brikkerne til dronningfløjen, giver det mening at slå til på den anden side.

28. Lxe7 Kxe7 29. g4! Txb5 30. axb5 Txb5 31. gxf5 Txb1+ 32. Dxb1 exf5

Der er mange varianter, man kan vise her, men alle handler om det samme. Hvids dronning og springer bryder i fællesskab igennem på kongefløjen. F.eks. 32... Db6 33. Da1 Sf8 34. Kf2 exf5 35. Sg3 g6 36. hxg6 Sxg6 37. Sxf5+ Ke6 38. Sxh6 Sxf4 39. Kg3 Sg6 40. Dh1 med et vindende angreb.

33. Sg3 Db6 34. Sxf5+ Kf8 35. Da1! De6

35... Db3 36. Se3 er en vigtig pointe. Springeren er fantastisk på e3.

36. Sg3 Dg4 37. Kg2 Dxf4

Efter 37...g6 viste MVL på pressemødet en masse lange varianter, der var unødigt komplicerede. I praksis står hvid til gevinst efter 38. Da3+ Ke8 39. Dd6 fulgt at forskellige former for taktiske vendinger. Der alle bygger på de stærke fribønder. F.eks. 39... gxh5 40. e6 Sf6 41. Db8+ Ke7 42. Dc7+ Kxe6 43. f5+.

38. Dxa7 Ke7 39. Da3+ Kd8 40. Dd6 g5 41. hxg6 h5 42. g7, opgivet. 1-0.

Turneringen blev som sagt afbrudt præcist halvvejs, hvilket var heldigt. Det værste, der kunne være sket, var, hvis turneringen var blevet afbrudt med kun en eller to runder tilbage. Men det er stadig en kunstig situation at være i, når der skal afholdes en syv runders turnering, hvor to spillere, Nepomniachtchi og Vachier-Lagrave er et point foran, mens to spillere, Ding Liren og Alekseenko starter med et minus point, mens Giri, Grischuk, Wang Hao og Caruana alle starter på 50%.

Men det betyder ikke, at Nepomniachtchi eller Vachier-Lagrave nødvendigvis vinder turneringen. Det er ikke svært at forestille sig, at Ca-

Ian Nepomniachtchi opgiver mod Maxime Vachier-Lagrave. De to spillere deler førstepladsen efter første halvdel af kandidatturneringen. *Foto: Lennart Ootes.*

Stillingen halvvejs

1. Vachier-Lagrave	2767	*	1	½	½	½	½	1	½	4½
2. Nepomniachtchi	2774	0	*	½	½	1	1	1	½	4½
3. Caruana	2842	½	½	*	½	½	½	0	1	3½
4. Grischuk	2777	½	½	½	*	½	½	½	½	3½
5. Wang Hao	2758	½	0	½	½	*	½	1	½	3½
6. Giri	2763	½	0	½	½	½	*	½	1	3½
7. Ding Liren	2805	0	0	1	½	0	½	*	½	2½
8. Alekseenko	2704	½	½	0	½	½	0	½	*	2½

ruana vinder imod Vachier-Lagrave, og de to ender på samme antal point, og Caruana derfor vinder turneringen, da han har vundet det indbyrdes parti, og begge spillere har vundet det samme antal partier. Det er stadig svært for mig at se Wang Hao, Grischuk eller Giri vinde turneringen. Tilsammen har de tre kun vundet to partier og ikke været tæt på. Caruana har også kun vundet et parti, men vi ved fra tidligere, at han er i stand til at score mange point på det højeste niveau, mens de andre mangler at overbevise os.

Fremtiden – og VM-matchen

Det er ikke let at forudse, hvornår Kandidatturneringen kan genoptages og under hvilke forhold. Alle de deltagende lande skal være frie for corona-risiko. Og vil Jekaterinburg stadig organisere? Og vil det vise sig let at samle alle deltagerne igen? Det er nemt at få medlidenhed med FIDE.

Det eneste, der er helt sikkert, er, at Radjabov ikke kommer tilbage i cyklussen. Ingen af de øvrige spillere har sympati med ham eller hans standpunkt. At han havde ret betyder intet politisk. Det kan betyde noget juridisk, men det eneste han realistisk kan opnå, er hvad Karpov og Susan Polgar opnåede i 90erne, da de var blevet uretfærdigt behandlet. Økonomisk erstatning. Og for en, der er gift med en milliardærarving, er der næppe den store glæde at finde der. Det har dog været på tale, at give ham en friplads (wildcardet) i næste Kandidatturnering, men det er selvfølgelig sportsligt problematisk og først om to år.

P.t. er det ikke sandsynligt, at VM-matchen bliver spillet i 2020. Udfordreren har krav på tid til at forberede sig. Mit gæt er, at den bliver spillet i efteråret 2021. Og det er baseret på, at corona-epidemien er ovre i foråret 2021. Mit gæt er, at Caruana igen ender med at blive udfordrer. Vachier-Lagrave har endnu ikke vundet en vigtig turnering. Nepomniachtchi spillede med stor selvtillid i første halvdel, men han er nok den, der mister mest ved afbrydelsen. Ding Liren kommer tilbage til anden halvdel af turneringen for at rette op på katastrofen. Der kommer masser of blod på brættet ...

Såfremt enten Vachier-Lagrave eller Nepomniachtchi vinder kandidatturneringen, bliver det den mest ensidige VM-match siden Kasparov–Short, hvor der aldrig var tvivl om resultatet, selvom Short spillede lige op med Kasparov i anden halvdel af matchen. Hvis Caruana vinder, er Carlsen vel 70-75 % favorit. På det seneste har han været stærkere end nogensinde tidligere, og vi ved efterhånden, hvad resultatet bliver i en eventuel omkamp ...

AlphaZero-bonden

I Skakbladet nummer 1/2020 skrev Peter Heine Nielsen udførligt om Magnus Carlsens studie af AlphaZeros partier og specielt om den måde, som den selvlærte engine synes at favorisere en hurtigt fremskudt h-bonde. Vi så eksempler fra Carlsens partier, hvor han udspillede modstanderne på en måde, der minder om Bent Larsens spil i 70erne.

En anden udgave af denne artikel stod også i New in Chess, men det er ret sikkert, at de andre topspillere allerede havde opdaget, at Carlsen var i gang med noget særligt. Det næste skridt var selvfølgelig, at det også ville påvirke deres partier. Vi så det første og klareste udtryk for det i 4. runde, hvor Caruana var tæt på at overhale Nepomniachtchi.

Fabiano Caruana (2842)
Ian Nepomniachtchi (2774)
Grünfeld-indisk / D 87

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Lc4 c5 8. Se2 0-0 9. 0-0 Sc6 10. Le3 b6 11. Dd2 Lb7 12. Tfd1 cxd4 13. cxd4 Tc8 14. Tac1 Sa5 15. Ld3 Dd7 16. h4

Caruana har som alle andre læst Peter Heine Nielsens artikel om h-bonden og AlphaZero. Selvom sorts stilling er ok, skal den stadig forsvares.

16... Txc1 17. Txc1 Tc8 18. h5 Txc1+ 19. Dxc1 Dc8 20. h6 Lf8 21. d5 e6 22. Sc3 Sc4 23. Lxc4 Dxc4 24. Dd2 exd5 25. Sxd5 Lxd5 26. exd5 Db4 27. Dd3 Da3?

En let forståelig fejl. Sort skulle have spillet 27... Ld6!, hvorefter han står ok.

28. Dc2

Caruana missede den første store chance for at give modstanderen store problemer: 28. Dd1! Truslen er Lf4 og d6. Sort kan ikke slå på a2, da d-bonden løber direkte i mål. Computeren finder det eneste forsvar, men det er derimod ikke let for et menneske: 28... Dd6. Det eneste forsvar, men et ubehageligt et (28... Ld6 29. Dd4 Lf8 30. Lf4 Db4 31. De5 fulgt af d5-d6, og hvid vinder partiet). 29. g3 f6 30. Lf4 Dd7 31. Db3. Jeg troede oprindelig, at dette vandt for hvid, men sort kan holde remis ved 31... Lc5 32. d6+ Kf8 33. Df3 Ke8! 34. Dd5 Kf8 35. Kg2 g5 36. Le3 Lxe3 37. fxe3 g4! med flere forskellige ideer til modspil så som ... Da4, ... Dc8 og ... Df7.

28... Da5 29. Dd1 Ld6 30. g3 Kf8 31. Df3?

31. Dd4! var farligere for sort. Efter 31... Ke7! 32. Dh4+ Ke8 33. De4+ Kf8 34. Ld4 Db5 hænger det lige netop sammen for sort, men han kan se frem til at skulle finde mange gode træk for at holde remis.

31... De1+ 32. Kg2 f5! 33. g4 Db1

Nu holder sort let remis. I løberslutspillet er h6-bonden ikke noget særligt.

34. Ld4 Kf7 35. De3 De4+ 36. Dxe4 fxe4 37. f3 exf3+ 38. Kxf3 Ke7 39. Ke4 Kd7 40. a4 Lc7 og remis efter 55 træk.

½-½.

Fabiano Caruana har også ladet sig inspirere af AlphaZero.

Foto: Maria Emelienova.

Efter at have "overlevet" tre sorte partier i de første fire runder – og endda vundet et af dem - var Ian klar til at slå til i 5. runde imod Wang Hao, der på dette tidspunkt havde misset chancen for at komme i spidsen, da han ikke udnyttede et klart fordelagtigt slutspil imod Vachier-Lagrave.

I dette parti ser vi en mere traditionel brug af h-bonden til at skabe svagheder i den sorte stilling. Det, der gør AlphaZeros partier så revolutionære, er, at man traditionelt altid har spillet h4-h5 for at slå på g6 og spille Lh6 for at svække felterne rundt om kongestillingen, når sort har fianchetteret løberen. På den vis kan vi sige, at Caruana spillede ideen i dens rene form.

Men indflydelsen er stadig åbenbar i Nepomniachtchis partier.

Ian Nepomniachtchi (2774)
Wang Hao (2758)
Russisk / C 42

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. Sxe5 d6 4. Sf3 Sxe4 5. d4 d5 6. Ld3 Lf5

Nu om dage er det en populær måde at spille Russisk på.

7. 0-0 Le7 8. Te1 0-0 9. Sbd2 Sd6 10. Sf1 Lxd3 11. Dxd3 c6

Sort har opnået en symmetrisk bondestilling med en lidt dårligere udvikling. Hvids fordel er minimal, og sort håber at kunne neutralisere den langsomt. Som vi skal se i dette parti, kræver det til tider præcision i for-

svaret. Af den grund er hvid-spillere ikke bange for at tage udfordringen op.

12. Lf4 Sa6 13. h4!?

Som de fleste af Nepomniachtchis nyheder i Jekaterinburg ikke noget særligt, men hvid har en lille fordel.

13... Sc7

Det er vigtigt, at 13... Se4 ikke fungerer: 14. Sg3! f5. Dette er begrundelsen for at spille ... Se4. 15. Db3! Db6 16. c3, hvid står behageligt her. De næste træk vil være noget i retning af Se2, h5, Se5 og f3. Det er sværere for sort at forbedre sin stilling.

14. Sg5 Lxg5

14... g6 er også lidt ubehageligt. Men kritisk er 14... f5?!, som ikke går pga. 15. Dg3!, og der er allerede en hel del trusler. Jeg fandt den følgende fantasivariant underholdende: 15... Tf6 16. Te2 h6?! 17. Tae1! hxg5? 18. hxg5 Se4

19. gxf6!? Sxg3 20. Txe7 Sxf1 21. Txg7+ Kh8

22. Tee7 Se8 23. Th7+ Kg8 24. f7+ Kxh7 25. f8D+ og vinder.

15. Lxg5 f6

En markant indrømmelse. Sort kan stadig udligne langsomt, men det er ikke uden vanskeligheder.

16. Lf4 Dd7 17. Sg3?!

Unøjagtigt. Det er bedre at spille 17. Se3! med sandsynlig trækomstilling til partiet. Pointen er, at efter 17... g6?! 18. h5 Kf7 er der en markant forskel. Hvid har det taktiske trick 19. Sg4!, hvorefter sort er i vanskeligheder.

17... Tae8?!

Lidt for automatisk. Sort kunne have minimeret presset med 17... g6! 18. h5 Kf7, hvorefter springeren på g3 ikke har en direkte rute til et godt felt.

18. Lxd6 Dxd6 19. Sf5 Dd7 20. Dh3

20... Kh8!

Eneste træk. 20... Te6 med ideerne ... Tfe8 og ... g6 var værd at kigge på. Her kan vi se de problemer, sort har. Selv fuldt ud logiske ideer virker ikke. 21. h5! g6 (21... Tfe8 duer heller ikke rigtigt. Efter 22. Te3! er der truslen Tg3 og pointen 22... Txe3 23.Sh6+! som vinder dronningen.) 22. hxg6 hxg6.

Hvis springeren var tvunget til retræte, ville sort stå fint. Men hvid har: 23. Te3!! Dh7 (23... gxf5 24. Tg3+ Kf7 25. Dh5+! Ke7 26. Tg7+ og hvid vinder) 24. Tg3 Tfe8 25. Tf1! Te1 26. Sd6 Dxh3 27. gxh3 og sort er på vej til at tabe en bonde.

21. h5!

Her ser vi h-bonden i aktion. Hvis sort spiller ... h6, vil hvid senere placere springeren på g6, og den sorte konge vil altid være i problemer.

21... Txe1+ 22. Txe1 Te8 23. Txe8+

Jeg tror, det var lidt stærkere at spille 23. Kf1!? for at placere kongen på d2 i stedet for f1.

23... Sxe8 24. g4?

Ser meget naturligt ud, men er dårligt. Hvid burde have spillet 24. Kf1! for at få kongen med i spil.

24... a6?

På samme vis er dette meget overfladisk. Bonden hænger ikke længere, det var dog ikke det største problem for sort. Med 24... Kg8! ville der være tid til at spille ... g6. En af pointerne er, at 25. g5 Df7 ikke fører nogen steder hen.

25. b3?!

Nepomniachtchi forstod efter partiet, at 25. Kf1! var bedst.

25... De6

25... Kg8! ville igen have udlignet. Pointen er igen, at efter 26. g5 Df7! ville 27. g6 ikke virke, da 27... hxg6 28. hxg6 Dxg6 er med skak! Så i stedet ville hvid spille noget i retning af 27. f4, hvorefter 27... Kf8 udligner.

26. Se3 Sd6

26... h6 var ubehageligt, men måske mere pragmatisk. Det var dog bedre at få kongen ud af hjørnet. Efter 26... Kg8! 27. h6 g6 er sort ok. Pointen er, at 28. Dg3 kan besvares med 28... Dd6!, og sort er fuldt med.

27. h6!

Og her har vi h-bonden! Sorts ubehagelige valg står mellem at bytte bønderne – og acceptere at både f- og h-bonden er i problemer langt ud i fremtiden – eller at finde sig i, at h-bonden kommer til at stå som en torn i øjet på h6.

27... g6 28. c4 dxc4 29. bxc4 Kg8?!

Dette fører partiet ind i den næste fase, som Gelfand kalder "the zone of one mistake", hvor sort ikke kan lave en eneste fejl uden at tabe. Der er få, der overlever denne farezone, uanset hvad computeren siger ... 29... Sxc4? 30. Sxc4 Dxc4 31. Dh2! vinder for hvid. Men sort kunne have spillet 29... Sf7!, hvor springeren er ideelt placeret. Hvid kan stadig forsøge forskellige ting, men sort er beredt til at forsvare sig. Efter 30. c5!? er Sort helt ok i mange varianter. Det mest direkte er 30... Dxa2 31. Dh2 Da1+ 32. Kg2 Dxd4 33. Db8+ Dd8 34. Dxb7 De8, og hvid har overhovedet ingen fordel.

30. Dh2! Kf7 31. c5 Sb5

Sort havde flere fantastiske måder at redde sig, men med lidt tid på uret – og uden viden om, at varianterne forefindes – er det meget svært. En af dem var 31... Se4!? 32. Db8 Dxa2!! 33. Dxb7+ Kf8 34. Dg7+ Ke8 35. Dh8+ Ke7 36. Dxh7+ Kd8 37. Dh8+ Kc7 38. Dg7+ Kd8, og overraskende er der intet, hvid kan gøre. F.eks. 39. Sd1 De2 40. Dxg6 Dxd1+ 41. Kg2 Dxd4, og modspillet mod f2 fører til remis.

32. Db8 Dd7?

Wang Hao fejler efter at have været under pres i hele partiet. Der var på dette tidspunkt to forskellige måder at holde sammen på stillingen. Den første er meget computerbaseret: 32... Sxd4!?

A) 33. Dh8. Ser skræmmende ud, men sort har hele to forsvar: 33... Ke7!! (det "menneskelige" forsvar er det nærliggende 33... Sf3+ 34. Kg2 Sg5, som også giver modspil nok. Efter 35. Dg7+ Ke8 36. Dxb7 De4+ er det ikke overraskende, at sort holder remis i kraft af modspillet eller evig skak) 34. Dxh7+ Df7 35. Dh8 Df8, og sort holder remis. Meget smukt.

B) 33. Dxb7+ De7 34. Dxa6 De4!! (det er svært ikke at nære sympati for Nepomniachtchi, der – da journalisterne med deres computeranalyser fortalte, at dette holdt remis – erklærede, at han ikke rigtig troede på det! Men det gør det nu alligevel: 34... Dxc5 35.a4 er et grimt slutspil for sort, selvom det med præcist spil stadig bør kunne holdes) 35. Db7+ Ke6 36. Dxh7. Igen sagde Nepomniachtchi, at han ikke troede, der kunne være evig skak med den springer på e3. Det er der nu alligevel. Og på mange måder endda. Den simpleste er sikkert: 36... Se2+ 37. Kf1 Sg3+!? 38. fxg3 Df3+.

Det er langt mere menneskeligt at spille 32... De7, hvor det stadig er muligt for hvid at skabe problemer for sort. 33. Dh8 (33. Sc4 De1+ 34. Kg2 De4+ 35. Kh2 Df3! holder sammen på det hele) 33... Ke6 34. Sc2! Sort kan stadig holde stillingen med præcist forsvar: 34... Sc3 35. Dg8+ Kd7! (35... Df7? 36. d5+! med angreb er hvids hovedfælde) 36. Db3 Sb5 37. a4 Sc7 38. Se3 f5!. og stillingen er meget skarp, men kan stadig forsvares.

33. Dh8! Ke6 34. f4!

Truer f5+.

34... Sxd4

Også efter 34... De7 35. f5+ Kd7 36. Kf2! er sort helt færdig. Hvid truer med at slå på g6. Og hvis sort spiller 36... g5, kommer 37. Sc4! med mattrussel, og hvis han spiller 36... gxf5 37. Sxf5 Df7 38. a4, falder den sorte stilling helt fra hinanden. Når

Er en VM-match mod Magnus Carlsen for langt væk endnu? Ian Nepomniachtchi har bragt sig i en position, hvor han kan tillade sig at drømme om at blive udfordrer. *Foto: Lennart Ootes.*

springeren lander på d6, vil smerten være intens.

35. Dg8+ Df7 36. Dc8+ Dd7

36... Ke7 37. Dxb7+ Kf8 38. Db8+ og hvid vinder springeren efter den næste skak.

37. Dg8+ Df7

38. Dd8!

Dette havde Wang Hao misset. Mattruslen på d6 er afgørende. F.eks. 38... Sb5 39. a4.

38... Dd7 39. f5+ gxf5 40. gxf5+ Sxf5 41. Dxd7+ Kxd7 42. Sxf5 Ke6 43. Se3, opgivet.

1-0.

Det mest interessante for mig er, at nye strategiske ideer selvfølgelig ikke virker i alle situationer. Skak er alt for kompliceret til at kunne beskrives i simple termer. Det betyder ikke, at der ikke er værdi i at gøre det. Men at det kun er et startpunkt til at forstå de strategiske implikationer af en fremskudt h-bonde (eller andre strategiske elementer). Det følgende parti illustrerer nogen af ulemperne ved at skyde bonden frem til h6/h3 for tidligt, mens den ellers stadig var med til at give modspil.

Ian Nepomniachtchi(2774)
Ding Liren (2805)
Spansk / C 77

Det vigtigste parti i turneringen for Nepomniachtchi var formentlig dette parti fra 6. runde. Igen er h-bonden i spotlyset, men i en langt

Ian Nepomniachtchi havde det meste med i forvejen mod Ding Liren.
Foto: Lennart Ootes.

mere kompliceret hovedrolle, end den er vant til:

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. d3 b5 7. Lb3 d6 8. a3 0-0 9. Sc3 Sa5 10. La2 Le6 11. b4 Lxa2 12. Txa2 Sc6 13. Lg5 Dd7 14. Lxf6 Lxf6 15. Sd5 a5 16. Tb2!

Endnu en ikke særligt imponerende nyhed fra Nepomniachtchi (og muligvis hans mangeårige sekundant Vladimir Potkin). Hvid står lidt bedre. Sort kan løse problemerne, men han får lov til at prøve først.

16... axb4 17. axb4 Ld8 18. c4 Sd4!?

Dette fører til, at hvid har en god springer imod en dårlig løber. Men løberen er ikke så dårlig endda, og springeren ikke så god, at det betyder, at teksttrækket er forkert. Efter 18... Se7 19. Se3!? står hvid også minimalt bedre.

19. Sxd4 exd4 20. Dc2

20... Te8

Første træk som ikke var i Nepomniachtchis forberedelse.

21. g3!

Et vigtigt positionelt træk. Hvid etablerer sig på de sorte felter og er ikke bange for, at de hvide felter bliver svage, da sort kun har en brik, der kan spille på de hvide felter på kongefløjen.

21... bxc4 22. Dxc4 c6 23. Sf4 Lg5 24. Se2

Hvid har bestemt opnået noget. Sort har problemer med d4-bonden.

24... d5

Dette er lidt ubehageligt, men sort har ikke noget valg.

25. exd5 cxd5 26. Db3

26... h5!

Ding kommer med modspil på kongefløjen, hvilket er helt essentielt. Hvis vi kun spiller på dronningfløjen, går sort en mørk tid i møde.

27. b5 h4 28. b6 h3?

Ding Liren vil også være med på det nye og laver en grov fejl. Det viser sig, at i denne stilling, hvor bønderne i d-linjen begrænser adgangen til de hvide felter omkring den hvide konge, er h3-bonden en svaghed og ikke en styrke. Sort kunne have holdt med præcist spil: 28... Tab8 29. b7 Te7 30. Tfb1 Dg4 31. Dd1!? (31. Dxd5 Txe2 32. Txe2 Dxe2 33. Dxg5 Dxd3 34. Tc1 Da6, og sort holder remis) 31... h3 32. Df1 Lh6 33. f4 Tbxb7! 34. Txb7 Txe2 35. T7b2 Te3, og sort har fin kompensation for kvaliteten. Hvid står alt for passiv til at gøre skade på modstanderen.

29. Kh1!!

Dette må have kommet som en total overraskelse for Ding Liren. Vi kan nu se, at den hvide springer planlægger at gå til g1, hvorfra den angriber h3-bonden samt forhindrer ... Df3, som sort lige har investeret hele sin stilling i som værende løsningen på problemerne.

29... Teb8 30. Tfb1 Ld8

Vi har allerede nået træk 30, men Nepomniachtchi spillede stadig meget hurtigt og undgik af den grund at se problemer med de træk, han spillede. Det var nu tid til at skrue koncentrationen op til maksimum, men når man har en overfladisk stil, kan det være meget svært at gøre det, uden at det går galt først. Og det var, hvad der skete for Nepomniachtchi.

31. Db5?

31. b7 Ta7 32. Sf4 var stærkt. Nu har sort en chance for at skabe modspil.

31... Dg4?

Ding misser den første chance. 31... Df5! 32. Sxd4 Dg4 holdt remis på fantastisk vis: 33. b7 Ta7 34. De8+ Kh7 35. Dxf7 Lf6 36. Tb4 Lxd4 37. Dxd5

Det ser ud til, at hvid vinder, men ... 37... Ta5! 38. Txd4! Txb7!! 39. Dxb7 Dxd4 40. De4+ (40. Df3 Ta1 og sort holder remis) 40... Dxe4+ 41. dxe4 Ta2 42. Kg1 Te2. Slutspillet ser bedre ud for hvid, men det er ikke nær nok til at vinde partiet.

32. Dxd5?

Det er simpelthen et dårligt træk. Der var ingen problemer med 32. De8+ Kh7 33. Dxf7! fulgt af slag på d5. Sort kan forsøge 33... Txb6!? 34. Txb6 Lxb6, hvor hvid vinder efter både 35. Sg1 og 35. f3 Dg5 36. Sf4 – alle sorts bønder er svage.

32... Ta5 33. Dc6

Hvid kunne stadig vinde med 33. f3! Txd5 34. fxg4 Tb7 35. Sg1 Td6 36. Sxh3, selvom der stadig er en del at spille om.

33... Tc5?

Ding misser sin anden chance for at redde stillingen. Denne gang havde pressen styr på varianterne og var ivrige efter at vise dem til Nepomniachtchi: Sort kunne have holdt remis med 33... Txb6!! 34. Txb6 Dxe2 35. Tb8 (35. T6b2? Dxb2!)

Og nu det fantastiske 35... Te5!! 36. Txd8+ Kh7, hvor mattruslen på e1 er oplagt. Og efter 37. Tg1 Dxf2 er det meget svært at se et træk, der forbedrer hvids stilling. Før mere end senere bør hvid spille 38. Th8+ for at give evig skak på c8 og h3.

Ved pressekonferencen spøgte Nepomniachtchi med, at hvis hans modstander havde spillet sådan, ville det være et klart tegn på, at han var koblet op til en computer.

Jeg ser det anderledes. Mine elever løser den slags stillinger ofte i træningssituationer. Hvis Nepomniachtchi havde brugt lidt mere tid til at se modstanderes muligheder under partiet, ville han have sikkert have en bedre fornemmelse for, hvad der er muligt, og hvad der muligvis er snyd ...

34. De8+ Kh7 35. Sg1

Nu vinder hvid.

35... Txb6 36. Dxd8 Txb2 37. Txb2 Tc1 38. Dh4+ Dxh4 39. gxh4 Td1 40. f3, opgivet.

1-0.

Det nyeste spil med h-bonden kom, da Magnus Carlsen med sort mod Ding Liren i sin internet-invitations-

turnering efter 1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 valgte at spille 3... h5? Ding Liren spillede 4. h3!?, hvorefter det var klart, at Magnus' h-bondetræk ikke havde forbedret hans stilling.

Vi kommer med sikkerhed til at se flere eksperimenter med h-bonden i den nærmeste fremtid.

Åbningsforberedelser

Boris Gelfand fortalte mig for nyligt om en stormester på 2650, der var blevet deprimeret efter, at han havde læst om dybden af Anands forberedelser i **The Anand Files.** Afstanden mellem en verdensmesters åbningsforberedelse og en stærk stormesters skal måles i lysår.

Som jeg ser det, er den vigtigste turnering i moderne skak kandidatturneringen i Kazan 2011. Det var en otte mands knockout-turnering, som var afgørende på flere områder. Først og fremmest fordi den klart og tydeligt viste, at i matchturneringer med omkampe vil tendensen være, at spillerne længst muligt udsætter det øjeblik, hvor de skal tage chancer. Også selvom det ikke er i deres interesse. Det er en trend, vi har set i VM-matcherne i 2016 og 2018 og i særlig grad i Grand Prix-serien 2019, som på mange måder var en kopi af Kazan-turneringen, men med et langt dårligere pointsystem. Spillernes uvilje til at tage chancer er blevet brugt politisk fra flere sider til at argumentere for, at VM skal indeholde mere hurtigskak, hvilket jeg personligt synes er en katastrofe, men det er nok noget, vi kommer til at se oftere.

Et andet punkt – hvor turneringen fortalte os en masse om fremtiden – var konsekvenserne af de fleste spilleres åbningsforberedelser. Mange af dem havde forberedt afslået dronninggambit som sort i et forsøg på at spille på remis. Det førte til nogle meget kedelige matcher. Også for spillerne. Efter den turnering ændredes mentaliteten blandt mange topspillere. I stedet for at spille principielt i et forsøg på at bevise fordel med hvid og udligning med sort, gik de efter at få et interessant parti, hvor der var en chance for at udspille modstanderen. Remistendensen i skak er der stadig, men det samme kan man sige om opfindsomheden.

Den tredje lektion var på sin vis et farvel til Kasparovs indflydelse. Favoritter til at vinde turneringen var Magnus Carlsen, Vladimir Kramnik og Levon Aronian. Men Carlsen kunne ikke lide turneringsformatet og blev hjemme. Grischuk eliminerede både Kramnik og Aronian i omkamp, inden han blev slået i finalen af Boris Gelfand. Gelfand vandt sit måske bedste parti nogensinde efter at have holdt remis i dårlige stillinger i flere af de første fem finalepartier. Det var en god påmindelse om, at skak først og fremmest er en sportsgren. På samme vis var Anand en overraskende vinder af kandidatturneringen 2014 og Karjakin i 2016. I hvert fald for de, der kigger meget på ratingtallene.

Kasparov dukker stadig op engang imellem og fortæller om, hvordan nogle spillere er uværdige til at spille i de turneringer, de har kvalificeret sig til, men politisk set er ideen om at udpege udfordreren til verdensmesterskabet død.

I 2014 prøvede Kasparov og hans støtter at arrangere et alternativ til Carlsens match imod Anand, hvilket man kunne tro havde en lille chance for at lykkes, idet matchen under FIDE ville blive afholdt i Sochi med involvering af personer med kritisabel baggrund i forhold til konflikten i Ukraine. Men Carlsen skrev under og spillede matchen. Og Kasparov blev nærmest ydmyget i sit forsøg på at blive FIDE-præsident i Tromsø. Jeg tror, han vil prøve igen i 2022, men kan stadig ikke se, at det vil gå ham bedre.

Spol frem til 2020

I dette års kandidatturnering var der stor forskel på graden af åbningsforberedelse. Radjabov havde været i træningslejr i månedsvis med Karjakin og Dominguez, inden afbuddet til turneringen. Han har i forvejen et par faste sekundanter, så han ville med sikkerhed komme med en del materiale.

Caruana har et solidt hold på 2-3 stormestre fra St. Louis-området. De arbejder for ham, når han har brug for dem. Som vi så i denne turnering, var han endnu en gang meget velforberedt.

Giri er chef for en hel hollandsk delegation, der inkluderer spillere som Van Kampen, Bok og vigtigst Erwin l'Ami. Indiens nummer to, Vidit, er også tæt tilknyttet denne gruppe. Men mest af alt arbejder Giri selv meget på at finde nye ideer i åbningen. Det har altid været hans styrke, og det er oplagt, at han nyder det.

Nepomniachtchi har i mange år arbejdet sammen med Vladimir Potkin, der er en stærk stormester og endda europamester fra 2011, året efter at han hjalp Nepomniachtchi til at vinde den samme titel. Lidt bizart vandt Motylev og Najer titlen i 2014 og 2015.

Ikke bare er de meget tætte venner med Potkin, men omkring dette tidspunkt boede de alle i samme højhus i Moskva. Nepomniachtchi er normalt ikke kendt for sine åbningsforberedelser, men som vi så i hovedartiklen, var han ret succesfuld med hvid i partierne imod kineserne.

Vachier-Lagrave har i lang tid arbejdet sammen med Bacrot og et par andre franske stormestre. Han er en af hovedarkitekterne i Najdorf og Grünfeld (med sort) og har vundet mange partier ud af åbningen med hvid. Også på topplan.

Og så er der resten. Kineserne Wang Hao og Ding Liren spiller ofte de samme åbninger, hvilket gør dem til skydeskiver med sort. Historien har vist, at nye åbninger med sort oftest er en god idé i kandidatturneringen og VM-matchen. De, der behandler kandidatturneringen som en almindelig topturnering, har ingen chance.

Grischuk havde heller ikke noget særligt med hjemmefra, og at han kunne tage fra Jekaterinburg uden tabspartier, er mig en gåde. Han er selvdestruktiv med sit tidsforbrug For eksempel tænkte han i 53 minutter i en kendt stilling i Berlinerslutspillet imod MVL, hvilket førte til, at han missede flere ting i tidnøden og burde have tabt.

Alekseenko havde kvalificeret sig til wildcardet ved en topplacering i Grand Swiss på Isle of Man i oktober. Han var siden røget under 2700 igen og havde på mange måder ikke noget at gøre i turneringen. Han fik hjælp af Peter Svidler under turneringen, men det er ikke nok til at indhente de mange lysårs forskel, der er til topspillerne og deres hold af sekundanter.

Betydningen af åbningsforberedelserne

Det er noget, som jeg har tænkt meget over de sidste ti år. Det er klart, at en fordel i åbningsforberedelsen kan være en afgørende faktor mellem to spillere, der ellers er helt jævnbyrdige. Men det er sjældent, det sker. Det er klart, at der er en hel del vigtig viden om åbningsspillet, som man skal besidde for at klare sig på topniveau. Endnu en gang viste det sig dog, at dybe åbningsforberedelser ikke er det vigtigste lige nu. At være klar til at spille gode træk er vigtigere.

Det første eksempel kom allerede i 1. runde.

Ian Nepomniachtchi i typisk positur mod Anish Giri.

Foto: Maria Emelienova.

Anish Giri (2763)
Ian Nepomniachtchi (2774)
Engelsk / A 33

Det bedste parti i turneringens første halvdel blev spillet allerede i første runde. Giri mødte frem med sine styrker, åbningsforberedelse og god forståelse. Mens Nepomniachtchi kæmpede med alt, hvad han havde, hvilket inkluderer en nærmest supermeneskelig selvtillid.

1. Sf3 Sf6 2. c4 c5 3. Sc3 Sc6 4. d4 cxd4 5. Sxd4 e6 6. g3 Db6 7. Sdb5 Se5 8. Lf4 Sfg4 9. e3 a6 10. h3 axb5 11. hxg4 Sxc4

12. Tc1!?

En nyhed som Giri havde forberedt med dybe analyser inden turneringen. Nepomniachtchi havde ingen chance for at vide, at dette var på vej, da computerne ingen tillid har til trækket.

12... d5 13. b3!? Lb4 14. bxc4! Ta3 15. Le5 f6

Sort kunne også have spillet 15... Da5!? med store komplikationer.

16. Ld4 Da5

Hvids stilling ser kritisk ud, men Giri havde planlagt et kvalitetsoffer.

17. Le2! Lxc3+ 18. Txc3 Txc3 19. Kf1!

19... b4!

Giri sagde senere, at han havde set dette træk i forberedelsen, men havde fokuseret på andre muligheder, der virkede langt mere naturlige og knap så risikable for sort. Men Nepomniachtchi var tydeligvis i kamphumør og villig til at tage chancer.

Giri tænkte derfor i 18 minutter. Ikke så meget fordi han var i tvivl om, hvad han skulle spille; mere for mentalt at komme ind i partiet.

20. g5 e5 21. Lxc3 bxc3 22. gxf6 gxf6

23. Db1?!

Giri tænkte i lang tid, og det var med til at bringe ham i en forkert retning. Han forsøgte at finde en vej til at skabe problemer for modstanderen, men da han ikke kunne finde noget, burde han have søgt sikkerhed med 23. cxd5 Dc5 24. Ld3, hvorefter stillingen er temmelig lige.

23... Dc7 24. Dd3?!

Endnu en lille fejl. Herefter er hvid er i alvorlige problemer. 24. Th4! ville have aktiveret tårnet og kontrolleret mange vigtige felter.

24... b5!

Sort tager initiativet. Giri havde utvivlsomt tænkt sig at møde 24... Dxc4 med 25. Txh7 Tg8 26. Dxc4 dxc4 27. Ke1!, hvor hvid holder remis. F.eks. 27... b5 28. a4!, og bønderne er brudt op.

25. Dxc3 bxc4 26. e4!

Sort skal ikke have tid til at konsolidere fordelen.

26...dxe4 27. Th4

Her kunne hvid have udlignet med 27. Dxc4 Dxc4 28. Lxc4 Lf5 29. Ld5! Truslen er Th4, og efter 29... Lg6 30. Kg2 Ke7 31. Te1 f5 32. g4! har hvid nået at neutralisere sorts bondecentrum. Varianten er ikke let at finde.

27... Le6 28. Txe4 0-0

29. Lxc4?!

Det er let at forstå, at hvid tænkte, at det var nødvendigt at eliminere c-bonden. Om få træk ville den være næsten umulig at stoppe. Men bindingen, der er på vej, er ikke til at spøge med. Giri havde selvfølgelig planlagt at give dronningen, men dette er langtfra en løsning på alle hans problemer.

Der fandtes et godt alternativ. Igen var det 29. Th4! med ideen Ld1-c2, hvorefter hvid kan etablere lidt modspil samt blokere c-bonden. Sort har stadig pæne gevinstchancer, men problemerne her er færre end i partiet.

29... Kg7! 30. Db3

Der er ingen vej ud af bindingen, der ikke koster materiale. 30. Dd3 Lf5! f.eks.

30... Tb8 31. Lxe6 Txb3

Midtspillet er definitivt forbi. Nepomniachtchi har vundet dronningen. Men partiet er langtfra vundet. Hvid kan nu vælge mellem to forsvarsstrategier - modspil eller skabe en fæstning.

32. Tg4+?

Sløset spillet. 32.axb3! ville holde remis lettere.

32... Kf8 33. Lxb3

Vi kan nu se, at 33. axb3 taber til 33... Dc6! med en ubehagelig dobbelttrussel. Efter 34. Lc4 Dh1+ 35. Ke2 spiller sort 35... Dh5!, hvilket tvinger hvid til at spille 36. f3, hvorefter hans stilling er fundamentalt svækket. Når dronningen kan komme ind bag om bønderne, bliver de meget svære at dække.

33... Dc1+ 34. Kg2 Dc6+ 35. Kg1 h5

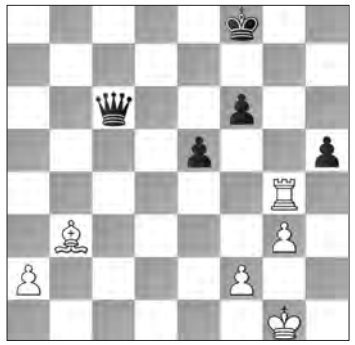

36. Tg8+??

Et horribelt træk. Giri går efter modspil. Men det eneste, der opnås ved at give denne skak, er, at tårnet er langt væk.

Hvid kunne stadig holde remis ved at spille på en fæstning. Det er ikke kønt efter 36. Th4 Df3 37. Lc4! f5 38. Lf1 Kg7, men hvid skulle kunne holde remis med 39. a4! Kg6 40. a5 Kg5 41. a6. F.eks. 41... f4 42. Th3, og båden tager vand ind, men ser ikke ud til at synke.

36... Ke7 37. Tg7+ Kd6 38. Th7 Df3! 39. Th8

Det er svært at forstå, hvad Giri troede, ville ske her. Måske at han ville holde remis efter: 39. Lf7, men sort har nogle gode træk: 39... Dd1+ 40. Kg2 Db1! Dronningen kommer hurtigt tilbage til b7. En mulig variant kunne være 41. Tg7 Db7+ 42. Kh2 e4! 43. a4 Db2 44. Kg1 Dc1+ 45. Kg2 Dc2 46. Kg1 Dd1+ 47. Kg2 De2 48. Kg1 f5, og sort vinder let efter ... h4 eller ... f4.

39... e4 40. Td8+ Ke7 41. Ld1 Dc3 42. Td5

Tårnet er nået tilbage, men den tabte tid kan ikke indhentes. Nu kommer gennembruddet:

42... h4! 43. gxh4 f5!?

43... Dc8! ville nok have vundet lettere. Men Nepomniachtchi har stor selvtillid og mente med stor sikkerhed, at hvid ikke ville være i stand til at få fæstningen til at virke – som det da også kom i partiet.

44. Txf5 De1+ 45. Kg2 Dxd1

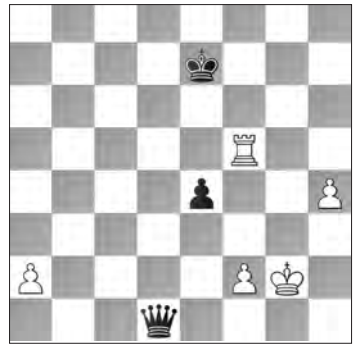

46. Tg5?!

Den sidste fejl. Hvid skulle have prøvet 46. Te5+ Kf6 47. Txe4. Hvis han får lov til at spille Te3, er remisen let, men sort kan spille 47... Dd5!, hvorefter hvid bliver nødt til at svække kongestillingen. Sort vinder langsomt ved at komme ind bag de hvide bønder og derefter sætte ham i træktvang. Bønderne vil falde en efter en, indtil sort vinder med dronning imod tårn.

Det lyder let, når det er beskrevet på denne måde, men i praksis er det langtfra let. Jeg har givet gevinstvarianten her: 48. f3 Dxa2+ 49. Kg1 Dd2 50. Kf1 Dh2 51. Tg4 De5 52.

Anish Giri er ved at opdage vanskelighederne. Ansigtsudtrykket siger det meste. *Foto: Maria Emelienova.*

Kf2 Kf7 53. Kf1 De3 54. Kg2 De2+ 55. Kg3 Df1 56. Tg5 Dg1+ 57. Kf4 Df2 58. Kg4 Ke6 59. Th5 Dg2+ 60. Kf4 Dh3 61. Ke4 Dg3 62. Ke3 Kd6 63. Ke2 Dg2+ 64. Ke3 Dh2 65. Th6+ Ke5 66. Th5+ Ke6 67. Th6+ Kf5 68. Th5+ Kg6 69. Tg5+ Kf6 70. Tg4 Db2 71. Te4 Kg6 72. Tg4+ Kh5 73. Te4 Dg2 74. Tg4 Df1 75. Te4 De1+ 76. Kd3 Df2 77. Tf4 Kg6! 78. Ke4 De2+ 79. Kd4 Kh5!

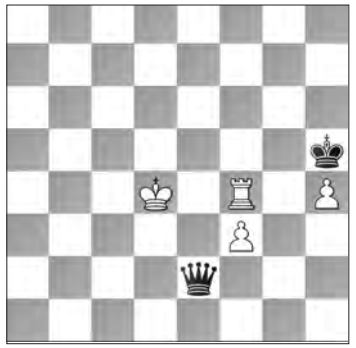

Endelig er hvid kommet i træktvang. Sort vinder en af bønderne, og efter yderligere 37 træk bliver hvid mat... hvis tablebasens viden bliver omsat til handling.

46... Da1 47. Tg4 Db1!

En vigtig detalje. 47... Dxa2? 48. Txe4+ fulgt af Te3 ville holde remis.

48. Tg3

Hvid har ikke tid til at spille 48. a3, da sort svarer med 48... e3!, hvorefter hvid taber bønderne langsomt, men sikkert.

48... Dxa2

h-bonden er fortabt, men det tager sort lidt tid at få kongen over at vinde den.

49. Th3

49. Kf1 er tæt på at holde remis. Hvis den hvide konge når til e1, er det en fæstning, så sort spiller 49... Dd2!

49... Dd5 50. Kf1 Dd1+ 51. Kg2 Dg4+ 52. Tg3 Dh5

52... Dxh4? 53. Kf1!, og den hvide konge finder vej til e-linjen, hvorefter det er remis.

53. Ta3 Dd5 54. Kg1 Kf6 55. Tg3 Dd1+ 56. Kg2 Kf5 57. Tg5+ Kf4 58. Tg3

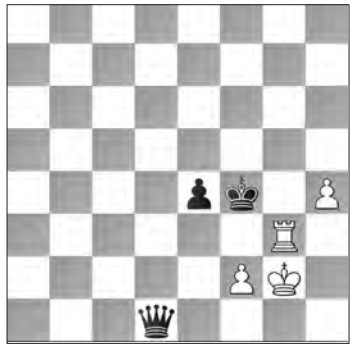

Sort har konsolideret fordelen og skaber nu en afgørende træktvang:

58... Dd5 59. Kf1 Dd2! 60. Kg2 Dd1!

Før var det sort til at trække, nu er det hvid. Efter 61. Tg5 kommer ... Df3+.

61. Te3 Kf5 62. Tg3 Kf6 63. Th3 Kg6 64. Tg3+ Kh5 65. Th3

Efter 65. Te3 Dd4 66. Th3 Dc4! er hvid igen i træktvang.

65... Db1!

En ny træktvang, forsvarer e4 og forhindrer Kf1.

66. Te3 Kxh4

Nu har vi nået en teoretisk stilling. Sort vinder let med en smart slutpointe.

67. Tg3 Kh5 68. Th3+ Kg4 69. Tg3+ Kf4 70. Te3 Dd1 71. Ta3 Ke5 72. Tg3 Kd4 73. Te3

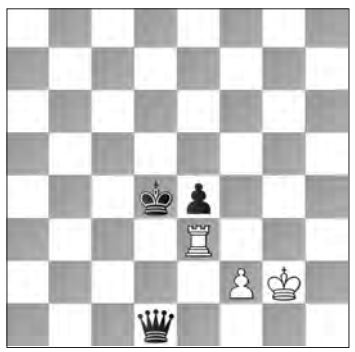

73... Dd3! 74. Opgivet. 0-1.

Giris dybe nyhed gav ham ingen videre fordel i resten af partiet, og da han skulle finde egne træk, viste det sig at være en ulempe, at han havde fanget Nepomniachtchi i forberedelsen.

Havde han ikke, ville han næppe have presset så hårdt.

I 2016 missede Caruana chancen for at udfordre Carlsen, fordi han ikke kunne vinde slutspillet med tårn og løber imod tårn uden bønder imod Svidler.

I 2018 kom han med nye åbninger, men tabte stadig et parti i åbningen til Karjakin i 12. runde og så et øjeblik igen ud til at have misset chancen.

I 2020 startede han med 1½/2 og fik en af de største nyheder, han nogensinde har haft på lager, ind imod Ding Liren i 3. runde. Det kunne have været startskuddet til et udbrud fra hovedfeltet, men i stedet spillede Caruana det dårligste skak, jeg har set ham spille, siden jeg så ham første gang som 13-årig i en italiensk open i 2004.

Ding Liren (2805)
Fabiano Caruana (2842)
Slavisk / D 17

I 3. runde mødtes de to forhåndsfavoritter. Caruana var stadig med i kapløbet, mens Ding efter to nederlag var nødt til at vinde, hvis han skulle gøre sig forhåbninger.

Internettet var på dette tidspunkt fuld at rygter om, at Ding havde forladt turneringen. Men det var kun rygter.

Hurtigt kom det frem, at FIDE inden turneringen havde krævet, at spillerne skrev under på et regelsæt, hvor en spiller, der forlod turneringen i utide, automatisk ville blive diskvalificeret fra næste cyklus i 2021-2022. Jeg tvivler meget på det juridiske fundament for sådan en udelukkelse, men forstår udmærket, at ingen spiller havde lyst til at teste det.

Ding sagde efter partiet, at han stærkt havde overvejet at prøve på at forcere remis fra start, men at det ikke er sådan, han spiller skak.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 dxc4 5. a4 Lf5 6. Se5 e6 7. f3 Lb4 8. Sxc4 0-0 9. Kf2

Dette er hovedvarianten nu om dage. 9. e4 spilles engang imellem, men efter 9... Sxe4 10. fxe4 Dh4+ 11. Kd2 Dxe4 12. Df3 Dxd4+ 13. Ke1 b5!, er det klart, at sort har initiativet.

9... e5!!

En overraskende nyhed fra Caruana, og han har sikkert siddet med den i et stykke tid. Tidligere har man f.eks. spillet 9... c5 10. e4 Lg6 11. Sa2! Sc6 12. Sxb4 Sxb4, men varianten kan anses for gendrevet efter 13. Ld2!! og er i hvert fald skidt for sort. F.eks. 13... Dxd4+ 14. Le3 Dxd1 15. Txd1 b6 16. a5 (16. h4!? h5 17. Se5 Lh7 18. Lb5 ser også stærkt ud) 16... Tfb8 17. Lf4 Tb7. Dette blev spillet i Kuljasevic-Vocaturo, Le Castella 2018. Sort har en bonde mere, men alle hans brikker er helt domineret. Efter noget i retning af 18. h4 h5 19. a6 Td7 20. Le2 står hvid næsten til gevinst. Det er måske lidt grænseoverskridende for nogen, men for Caruana og Ding er det ret oplagt.

10. Sxe5!

Ding tager udfordringen op. Havde han slået med bonden, ville sort hurtigt udligne.

10... Lc2

Første skud!

11. Dd2 c5 12. d5!

Igen det principielle. En tigger er ikke bange for at blive bestjålet! 12. e3 var mere sikkert, men formentlig også uden reel fordel.

12... Lb3 13. e4 Te8 14. Df4 c4!

Det næste skud. Caruanas spiloplæg bygger på at udnytte den ekstra udvikling. Når man spiller sådan, tæller man ikke bønder ...

15. Sxc4!

Caruana havde sikkert håbet på noget i retning af 15. Lxc4 Ld6 16. De3 Sbd7 17. Sxd7 Sxd7 18. De2 Lxc4 19. Dxc4 Dh4+ 20. Kf1 Tac8,

Giri og Nepomniachtchi diskuterer deres parti. *Foto: Maria Emelienova.*

hvor hvid muligvis er objektivt ok, men skal forsvare sig imod et stærkt initiativ med en time mindre på klokken.

15... Sbd7 16. Le3 Sf8 17. Ld4

17... Sg6?

En stor fejl. Caruana glemmer en detalje i sin forberedelse og ender i store problemer. Det er oplagt, at hans sekundanter havde analyseret 17... Tc8 18. Se3 Sg6, hvorefter den kritiske variant går således: 19. Dg3 Lxc3 20. bxc3 Txe4! 21. Kg1! Th4 22. d6!? Tf4! 23. Tb1 Le6, hvor det er diskutabelt, om hvid står bedre. Stillingen er stadig meget tveægget, og Ding kunne let lave en fejl nu, hvor en stor del af hans tid var opbrugt.

18. Df5?

Ding misser en stor chance. Forskellen fra 17... Tc8 er, at 18. Dc1! nu er muligt. Dronningen kommer hjem og kan hjælpe til med at dække de sorte felter samtidig med, at den slipper for hel tiden at blive beskudt. Sort ville blive nødt til at mudre brættet til. F.eks. 18... Lxc4 19. Lxc4 Tc8 20. La2 Sxe4+!? Hvid bør dog vinde ved korrekt spil. Jeg ville sætte mine penge på Ding. Computeren angiver 21. fxe4 Txe4 22. Sxe4 Txc1 23. Taxc1 Dh4+ 24. Ke3 Dh6+ 25. Ke2! Dh5+ 26. Kd3 Sf4+ 27. Kc4 a5 28. Sc3, og sort er fortabt.

18... Lxc4 19. Lxc4 Dc7 20. Le2 Lc5 21. Lxc5 Dxc5+ 22. Kf1

22... h6??

Det måske dårligste træk i hele turneringen. Sort forhindrer Dg5-d2, men det koster alt for megen tid. Det er trist, at taberen ikke længere er forpligtet til at komme til pressekonferencen efter partiet. Ellers ville det være spændende at vide, hvorfor Caruana ikke spillede det aktive 22... Te5 23. Dh3 Db4!, der giver sort masser af direkte modspil. Ingen af hvids brikker kan betegnes som stabile. Lange analyser viser, at sort ikke står dårligere, men under partiet ville spillernes ideer ikke være baseret på lange varianter, men mere på intuitive elementer i stillingen.

23. Td1

Nu kan b-bonden altid dækkes fra d2.

23... Db6

23... Te5 24. Dh3 Sf4 25. Dg3 fører ingen steder hen nu.

24. Td2 De3 25. Tc2 a6 26. Dh3 b5!

Sort bliver nødt til at skabe modspil.

27. Dg3 b4??

Endnu et virkeligt dårligt træk. Sort bliver nødt til at fastholde spændingen. Det kan gøres med 27... Tec8!, hvorefter hvid skal finde en del gode træk for at bevise, at han har fordel. 28. De1 b4 29. Sd1 Db3 30. Td2 Tc1 giver sort modspil. Det rigtige er 28. Df2! Dxf2+ 29. Kxf2 b4 30. Ke3! Sd7 31. Thc1, hvor Hvid har stor fordel med løber og tre bønder imod de to springere. Men der venter stadig mange praktiske udfordringer forude.

28. Sd1 Db3 29. Td2 Dxa4 30. Df2!

Hvid er i stand til at koordinere brikkerne.

30... Dd7

30... Tac8 kommer for sent. 31. Dd4 Tc1 32. Kf2 Sf4 33. Te1, og hvid har organiseret tropperne.

31. g3 Dh3+ 32. Kg1 a5 33. Dd4 Sh5 34. Sf2 Dd7 35. f4

35... Shxf4

Caruana er med god grund desperat. Det er alt for sent.

36. gxf4 Sxf4 37. Kf1 Dd6 38. Tg1 f6 39. Lb5 Te7 40. b3 Tf8 41. Tc2 Se6 42. De3 Sg5 43. h4 Sf7 44. Tc6 Db8 45. Dc5 Dd8 46. Txf6 Kh8 47. Tf5 Tc7 48. Lc6 a4 49. bxa4 b3 50. Tg3 b2 51. Tb3 Sd6 52. Txf8+ Dxf8 53. Txb2 Df4 54. Tb8+ Kh7 55. Dc2 Te7 56. e5+ Sf5 57. De4 Dc1+ 58. Kg2 g6 59. Tb3, opgivet.

1-0.

Jeg har altid været meget påvirket af mine samtaler med Mark Dvoretsky. Åbningsforberedelserne har altid været vigtige. Måske mere end nu. Topspillerne har bestandigt spillet efter at få marginale fordele. Slutspilsteknikken var også vigtig inden Carlsen. Og så videre. Det er stadig det samme spil, hvor brikkerne går på samme måde, men det er nu også et "anderledes" spil, hvor vi får meget feedback på meget højt niveau fra computeren.

Skak handler dog stadig om, hvem der spiller bedst og ikke om, hvem der har flest sekundanter eller den bedste computer. Selvom disse ting hjælper!

Ding Liren overlever Fabiano Caruanas angreb. *Foto: Lennart Ootes.*

Er Maxime Vachier-Lagrave på vej mod en VM-match mod Magnus Carlsen? Han er i hvert fald et hestehoved foran Fabiano Caruana. *Foto: Lennart Ootes.*

20 af verdens bedste spillere på scenen i Beograd.

Århundredets match

Den mest sagnomspundne skakmatch nogensinde fandt sted i Beograd for 50 år siden, da Sovjet med verdensmesteren Boris Spasskij i spidsen udfordrede resten af verden anført af danske Bent Larsen. Matchen blev både dramatisk og jævnbyrdig, og den bød på nogle ikoniske partier. Skakbladet har taget et både friskt og nostalgisk kig på den ekstraordinære begivenhed.

Af Lars Schandorff

Et tætpakket, fyldt Fagforeningernes Hus og verdens tyve bedste skakspillere på scenen, det var rammerne, da den prestigefyldte match mellem stærke Sovjet og et udvalgt verdenshold blev sat i gang. Et opgør, der på forhånd var døbt Match of the Century, Århundredets Match, og for en gangs skyld kom den oppustede retorik faktisk til at holde, det var noget helt særligt og aldrig siden overgået. Stemningen i salen i Beograd var euforisk blandt de 2000 betalende tilskuere. Det reelle tilskuertal var langt højere, der var folk allevegne, ikke mindst på pladsen udenfor, hvor gadebelysningen var dæmpet, og de mest spændende partier blev gennemgået. Det var jo midt i centrum i det skakgale Jugoslavien. 100.000 dollar havde arrangørerne betalt for at holde eventen, og det var mange penge i 1970. Men skak havde stor prestige. Oprindeligt havde tanken været at holde en match mellem den sovjetiske veteran Mikhail Botvinnik og det amerikanske VM-håb Bobby Fischer. Lige siden han brød igennem til verdenstoppen som teenager havde Fischer drømt om sådan en match, men dengang var Botvinnik selvfølgelig også verdensmester. Han var stadig et legendarisk navn, og matchen skulle have været Botvinniks sidste optræden på de bonede gulve. Da det gik i vasken, var arrangørerne hurtige til at sadle om, og i løbet af kort tid fik de Sovjet mod verden op at stå.

Sovjetunionen havde totalt domineret skakken siden anden verdenskrig, hvilket blev understreget af, at de stillede med den regerende verdensmester Spasskij og hele fire tidligere verdensmestre, nemlig Petrosjan, Tal, Smyslov og Botvinnik, men verdensholdet anført af den mest vindende turneringsspiller i slut-60erne, danske Bent Larsen, og den hypede amerikaner Bobby Fischer kunne bestemt ikke afskrives.

Sovjet havde op gennem 60erne brugt deres fantastiske skaklandshold i en række opvisningsmatcher rundt omkring i verden, men nu skulle den ultimative test gennemføres. Intet blev overladt til tilfældighederne. Alle spillerne var i træningslejr, og hver enkelt modtog et omfattende dossier på deres modstander.

Den tidligere hollandske verdensmester Max Euwe var kaptajn for verden, og han tog anderledes let på opgaven. Han havde udtaget sine spillere efter den nyligt fremkomne Elo-liste og havde besluttet, at man ville stille i ratingorden. Det gav Sovjet muligheden for at stille taktisk op, så for eksempel patriarken Botvinnik kom til at møde jugoslaven Matulovic, som han havde et godt tag på.

Verdensholdets kaptajn, eksverdensmester Max Euwe, og Bent Larsen.

Fra den sovjetiske fællestræning. Fra venstre Petrosjan, Kortjnoj, Stein, Furman og Tajmanov.

Netop holdopstillingen for verdensholdet kom i fokus, da danske Bent Larsen trådte i karakter og krævede at få førstebrættet, selv om den excentriske amerikaner Bobby Fischer havde klart det højeste ratingtal. Larsens pointe var, at han havde vundet en række store turneringer i slut60erne, mens Fischer slet ikke havde spillet det sidste halvandet år. Hvis ikke han fik førstebrættet, ville den danske viking slet ikke spille. Ifølge Larsens egne optegnelser rejste han til Beograd som journalist for at dække matchen for sin avis. Han regnede ikke med at skulle spille. Holdene var jo indleveret og kunne principielt ikke ændres. Siden han rent faktisk tog derned, er det dog oplagt at tro, at Larsen håbede på og måske ligefrem regnede med, at tingene ville ordne sig. Det gjorde de også. Heldigvis. Eller mirakuløst skulle man måske snarere sige, for Fischer var normalt ikke nem at forhandle med. At amerikaneren gav sig og tog andetbrættet skyldes nok flere ting: for det første er det meget sandsynligt, at Fischer vanen tro havde

forhandlet et superhonorar igennem. Han fik ifølge nogle rygter det dobbelte af de øvrige, men selvfølgelig ikke officielt. For det andet havde Fischer været besat at tanken om at besejre de røde sovjetrussere siden han som dreng læste patriotiske scifi blade, og han kunne jo godt se, at verdensholdet uden Larsen ville være temmelig chanceløse. For det tredje skulle amerikaneren deltage i en stærk turnering i Jugoslavien i forlængelse af matchen som led i sit comeback. Det kan jo også være, at han bare var flink. Sovjet gav grønt lys til at verden kunne bytte rundt på bræt et og to i sidste øjeblik. Selvom det ødelagde nogle af forberedelserne, var det vigtigere at fremtræde i så positivt et lys som muligt. Ligegyldigt hvad var Sovjet jo storfavoritter.

Fænomenet Fischer

Første runde gav kneben sejr til Sovjet på 5½-4½, men Bobby Fischer brillerede med en fremragende sejr over Petrosjan. Amerikanerens lange pause havde kun været en pause fra turneringsskak. Fischer havde garanteret kigget på skak hver eneste dag. Det kan man rimelig trygt konkludere, når man tager hans fuldstændige dedikation i betragtning, samt det faktum, at han fra og med sin optræden her i matchen i 1970 og til og med VM-triumfen mod Spasskij i Reykjavik 1972 lancerede et væld af nye ideer samt havde taget en række helt nye åbninger på repertoiret. Ja., og så skrev han altså også lige "My 60 Memorable Games" i perioden. At dømme efter spillet var det en Fischer på vej mod de højeste tinder. Partiet emmer af hans signatur: det krystalklare, meget målrettede aggressive positionsspil. Læg mærke til, hvor determineret Fischer er, for at få muret sorts hvidfeltede løber inde. Caro-Kann er jo designet til, at sort kan få denne løber ud, men det får Petro ikke lov til!

Det første parti mellem Petrosjan og Fischer er tæt på at blive sat i gang.
Foto fra jubilæumsbogen. Anvendt med tilladelse fra Douglas Griffin.

Her er partiet med spillernes egne kommentarer taget fra den nye jubilæumsudgave af den originale turneringsbog.

Bobby Fischer
Tigran Petrosjan
1. runde
Caro-Kann / B 13

1. e4 c6 2. d4 d5 3. exd5 cxd5 4. Ld3

Fischer: En gammel variant for at undgå de mest trådte stier. Mere almindeligt er 4. c4.

4... Sc6 5. c3 Sf6 6. Lf4

Fischer: Hvis 6. h3, så … e5. Eller 6. Lg5 Se4 7. Lxe4 dxe4 8. d5 Se5 9. Da4+ Dd7 10. Dxe4 Df5; sort vinder bonden tilbage med fordel.

6... Lg4

Fischer: En anden mulighed er 6… g6.

Petrosjan: "På det seneste har Fischer i flere tilfælde brugt dette gamle udviklingssystem, som ikke anses for at være farligt for sort. Interessant nok måtte jeg forsvare mig som sort mod dette system i 1946 i matchen om Armeniensmesterskabet mod den erfarne mester Kasparjan …

7. Db3 Sa5

Fischer: Bedre er Horts 7... Dc8 med ideen … Lh5 og … Lg6.

Petrosjan: Da jeg var 17 år, appellerede sorts manøvre … Sa5 og … Ld7 ikke til mig, og jeg foretrak 7… Db6. Jeg tror, at jeg havde ret. Også godt er 7… Dc8, som Hort har spillet.

8. Da4+ Ld7 9. Dc2 e6

Fischer: Petrosjan foreslog 9... a6.

10. Sf3 Db6

11. a4

Fischer: (!). For at forhindre 11… Lb5, der eliminerer "løberproblemet". Trækket gendriver sorts åbningsstrategi og giver Hvid klar fordel.

Petrosjan: I praksis forceret, eftersom sort efter afbytning af de hvidfeltede løbere har let spil.

Invasionen på b3 giver ikke sort noget.

11... Tc8

Fischer: Efter 11... Sb3 12. Ta2 Tc8 13. 0–0 Le7 er det sværere for hvid at gøre fremskridt, men sorts løber er stadig lukket inde. Hvis 11... Db3, 12. De2! Lxa4? 13. Txa4 Dxa4 14. Lb5+.

12. Sbd2 Sc6

Petrosjan: Det ser ud som om, at sort har lavet en indrømmelse.

Faktisk er han i gang med udføre en lang plan, som dog ikke kan realisere.

13. Db1 Sh5

Fischer: For tidskrævende. 13... g6 er sikrere.

14. Le3 h6

Fischer: 14... f5 bliver omgående mødt af 15. g4! fxg4 16. Sg5 Ld6 17. Lxh7 etc.

Petrosjan: Efter partiet var der enighed om, at 14... g6 var bedre, men jeg var tiltrukket af en anden mulighed.

15. Se5

15... Sf6

Fischer: 15... Sxe5 16. dxe5 Lc5 17. a5 Dc7 18. Sf3 med en binding.

Petrosjan: Dette er reelt kapitulation. Da jeg spillede 11... Tc8, var hensigten i denne stilling 15... Sxe5 16. dxe5 Lc5, og efter løberafbytning giver feltet f4 til springeren i kombination med … f7-g6 og muligheden for … d5-d4 sort udmærket spil.

Hvad er så problemet? At jeg kun i sidste øjeblik så, at mellemtrækket 17. a5! spolerer alle sorts planer, da der på 17… Dc7følger 18. g4, der vinder en officer, som sort ikke har nævneværdig kompensation for efter 18... Lxe3 19. fxe3 Dxe5 20. gxh5 Dxe3+ 21. Le2 Lb5 22. Dd1 fulgt af manøvren Sd2-f1-g3.

En determineret Fischer overvejer sit træk mod Petrosjan.
Fra venstre ses Tajmanov, Larsen og Portisch følge med i begivenhederne.
I baggrunden til venstre ses Matulovic (tv.) og Botvinnik (bag Larsen) og Najdorf (foran Portisch).
Foto fra jubilæumsbogen. Anvendt med tilladelse fra Douglas Griffin.

16. h3

Fischer: For at forhindre et senere ... Sg4 i mange varianter – og måske også for at spille g2-g4, hvis sort rokerer.

16... Ld6 17. 0–0

17... Kf8

Fischer: (?). 17... 0–0 er bedre.

Petrosjan: Også efter kort rokade er sorts stilling vanskelig. Efter f.eks. 18. f4 så jeg ingen metode til at undgå angrebsplanen med g2-g4.

18. f4 Le8

Fischer: På 18... Sxe5 19. fxe5 Lxe5 vinder 20. a5.

19. Lf2

Fischer: (!).

19... Dc7

Fischer: Efter 19... g6 vinder hvid med 20. f5! gxf5 21. Lxf5 exf5 22. Dxf5 Dd8 23. Lh4.

20. Lh4 Sg8

Fischer: Sorts stilling er meget passiv, så han håber, at han kan nå at omgruppere tropperne.

21. f5 Sxe5 22. dxe5 Lxe5 23. fxe6 Lf6 24. exf7 Lxf7 25. Sf3

Fischer: (!).

Petrosjan: Hvid tilkalder reserverne, og det er oplagt, at uden modspil og uden velkoordinerede officerer, holder sort ikke længe.

25... Lxh4

Fischer: Hvis 25... g5 26. Lf2 Kg7, så 27. Ld4 etc.

26. Sxh4 Sf6 27. Sg6+ Lxg6 28. Lxg6

28... Ke7

Fischer: (!!). Petrosjan finder et genialt forsvar i en vanskelig stilling. Han prøver at bringer kongen over på dronningfløjen. Jeg forventede næsten, at han i stedet ville opgive.

Petrosjan: Sorts eneste chance. På de sorte felter forsøger kongen at finde ly på dronningfløjen.

29. Df5 Kd8 30. Tae1 Dc5+ 31. Kh1 Tf8

Fischer: Taber forceret. 31... Tc6 holder længere.

Petrosjan: Noget bedre var 31... Tc6 for efter svaret 32. De5 at have muligheden 32... Dd6. I stedet er finalen forceret.

32. De5

Fischer: (!). Sort er i træktvang. Kongen er afskåret fra c7.

Petrosjan: (!).

32... Tc7

Fischer: 32... Dc7 taber efter 33. Txf6! eller 33. Dxd5+!

33. b4

Fischer: (!).

33... Dc6

34. c4

Fischer: (!)

34... dxc4 35. Lf5 Tff7 36. Td1+ Tfd7

Fischer og Petrosjan: 36... Sd7 og 37. Tfe1 vinder.

37. Lxd7 Txd7 38. Db8+ Ke7

Fischer: Eller 38... Dc8 39. Txd7+ Sxd7 40. Dd6 med gevinst.

39. Tde1+, sort opgav.

Fischer: På grund af 39... Kf7 40. De8 mat.

1-0.

Noter af Fischer og Petrosjan.

Milan Matulovic
Mikhail Botvinnik
1. runde

22. Sg4

Matulovic: (?). Et ulogisk træk, der bringer hvid ind i et semi-slutspil med uligefarvede løbere, men omkostningen er flere tempi, som sort bruger til at blive aktiv på dronningfløjen. Meget bedre var 22. f4! Sd7 23. f5 Le5 24. Df3 Lf4 25. Kb1, og Hvid står i hvert fald ikke dårligst.

Botvinnik: Hvid bytter springere for at lette forsvaret, men det er en fejldisposition. Korrekt var 22. f4 Sd7 23. f5!, der tilbyder dronningafbytning og svækker den sorte konges stilling.

22... h5 23. Sxe5 Lxe5

Matulovic: Naturligvis vil sort ikke bytte dronninger, da den hvide konges stilling er noget usikker, og sort har gode muligheder for at angribe hvids konge på grund af de uligefarvede løbere. Hvid kan ikke tilrive sig initiativet, så sorts fordel er klar.

24. Df3 Kg7 25. The1

Matulovic: Hvids eneste chance lå i at bytte de tunge officerer, først dronningen og derefter tårnene. Derfor var det rette træk 25. Txd8 Txd8 26. Td1 etc. Senere søger hvid at reducere materialet, men der er det allerede for sent.

25... Lf6 26. c3 c5

Botvinnik: Angrebet på b2-bonden begynder. Hvids sidste håb var afbytning af de tunge officerer. Intet var givet efter 26... Dxh2 på grund af 27.g3 eller 27. Dxc6.

27. Txd8 Txd8 28. g3

Matulovic: Hvid taber et tempo for at dække bonden; sort bruger det til at organisere det afgørende angreb.

Botvinnik: Mere varsomt 28. h3. Kongebønderne på de sorte felter kan blive et angrebsmål.

28... c4 29. Lc2 b4

Matulovic: Dette burde have afgjort partiet i løbet af få træk.

30. cxb4 axb4 31. axb4

31... Db6

Matulovic: Skødesløst, hvid får overlevelseschancer. Efter 31... Da7! ville hvid ikke have noget forsvar, da 32. Da3 bliver gendrevet af 32... Dxf2, og sort vinder et tårn efter 32. Kb1 Ta8 33. Da3 Dd4! 34. Dc3 Dxc3.

Botvinnik: Måske var 31... Da7! 32. Kb1 Dd4 33. Dc3 Dxf2 34. De3 Dxh2 eller 32... Ta8 33. Da3 Dxf2 (33... Dd4 34. Td1 De5 35. f4) 34. De3 Dxh2 simplere.

32. Td1 Dxb4

Matulovic: Sort er tilfreds med at have en merbonde samtidid med, at flere brikker afbyttes. Efter 32... Te8! var hvids stilling håbløs, eftersom b4-bonden ikke kan reddes. Efter teksttrækket har hvid stadig håb om redning.

Botvinnik: (?). En alvorlig fejl. Efter 32... Te8! (under partiet kiggede sort kun på 32... Tb8) 33. Td7 Dxb4 34. Dd5 Te1+ slutter det med mat, hvis hvid undgår varianten 33. Da3 Dxf2.

33. Txd8 Dxb2+ 34. Kd1 Lxd8 35. Dd5 Df6

36. Ke2

Matulovic: (?) En fejl i tidnød. Efter 36. f4! havde udnyttet den uventede chance, da 36... c3 37. Lb3 sætter tryk på f7, som sort ikke kan komme ud af. Nu er sorts brikker meget energiske.

Botvinnik: Bedre forsvarsmuligheder gav 36. f4 Da1+ 37. Ke2 Lf6 38. Dxc4 Dg1 39. Lb3. Nu duer 36… Dc3 37. Lxg6! ikke.

36... Lb6 37. f4 Dc3 38. De4 Ld4

Botvinnik: En ny bommert. Efter 38... Lg1 39. f5 gxf5 40. Dxf5 De3+ 41. Kf1 Bxh2 vinder sort endnu en bonde. Efter teksttrækket 38… Ld4 kunne hvid med 39. Kf1! Da1+ 40. Kg2 Dg1+ 41. Kh3 Df1+ 42. Dg2 stadig håbe på at redde sig. Det følgende fører til tab af yderligere to bønder.

39. f5

Matulovic: Hvid åbner stillingen, men det koster. Med 39. Kf1 kunne hvids have fortsat sin redningsaktion, selv om sort stadig har pæne gevinstchancer. I stedet taber hvid to bønder, og dermed er partiet forbi.

39... gxf5 40. Dxf5 De3+ 41. Kf1

Botvinnik: Eller 41. Kd1 Lc3 og mat er uundgåelig.

41... Dg1+ 42. Ke2 Dxh2+ 43. Kd1 Dg1+ 44. Ke2 De3+ 45. Kf1 Dxg3 46. Dh7+ Kf8 47. Opgivet.

0-1.

Noter af Matulovic og Botvinnik.

Larsens sats

Bent Larsen gamblede med sin deltagelse, men også på brættet tog den danske fighter store risici, ikke mindst i åbningsfasen. Efter en remis i første runde kom det famøse andet parti, uden tvivl det mest berømte fra hele matchen. Det kan ses i et hav af bøger, men det tåler bestemt et gensyn. Peter Heine Nielsen har ladet sig inspirere og kommer her med sit personlige bud på den moderne klassiker.

Peter Heine Nielsen kommenterer

Bent Larsen
Boris Spasskij
2. runde
Larsen / A01

"Uret tikker Hjertet banker Hele Verden fra forstanden"
TV2

Rigtige mænd gider ikke høre mere vrøvl:

1. b3!

Udråbstegnet er ikke for trækkets objektive kvalitet – Spasskij skriver det direkte: "Larsen spiller velvilligt denne ukorrekte åbning". Men for modet og selvtilliden. Bræt 1, verdens øjne hvilende på sig, naturligvis spiller man sin egen åbning, om

Boris, Bobby og Bent. Fischer følger med interesse partiet på førstebrættet.
Foto fra jubilæumsbogen. Anvendt med tilladelse fra Douglas Griffin.

modstanderen er verdensmester er underordnet.

1... e5 2. Lb2 Sc6 3. c4!? Sf6 4. Sf3!?

Umiddelbart kan det virke som om, at Larsen provokerer videre. Spasskij indikerer da netop også, at fejlen ved hvids koncept er, at det blot giver sort lov til at udvikle sig uhindret.

Bemærkelsesværdigt er det dog, at computerne bakker Larsens koncept op og siger, at han på ingen måde står dårligt.

4... e4 5. Sd4 Lc5 6. Sxc6

Ikke en fejl, men 6. Sf5!? er overraskende spilbart: 6... 0-0 7. e3 d6 8. Sg3 Lg4 9. Dc1 er f. eks. klart fordelagtigt for hvid, da sorts udviklingsforspring intet konkret bringer med sig, og hvid begynder at angribe den svage e4 bonde. 7… d5 er bedre, men stillingen er stadig fin for hvid.

6... dxc6

Naturligvis skal man generelt slå ind imod centrum, som dansker er det fast indgroet med 5... gxf6 i Caro-Kann fra "Solide åbninger". Men Spasskijs valg giver en enkel udvikling og sætter dermed fart på det sorte angreb.

7. e3 Lf5 8. Dc2 De7 9. Le2

Larsen brugte fem minutter på trækket, men kalder det berettiget for svagt.

Pointen er, at nok ligner det et nødvendigt udviklingstræk som skal spilles før eller senere, men nu blokerer det e2-feltet, som ofte kunne bruges af springeren. 9. Sc3 0-0-0 10. a3 var markant bedre, og efter 10... Ld6 11. b4 opstår en balanceret kompleks stilling. 11... Le5 besvares f.eks. med 12. f4!? analogt med partiet, men her først efter at sort ikke længere har spil imod e3.

Men også den af Larsen nævnte plan med Se2 er relevant, sigtende imod d4-feltet.

9... 0-0-0

10. f4??

To minutter brugte Larsen på trækket. Logikken er oplagt. Det tager terræn på kongefløjen og lukker diagonalen, hvis sorts løber fra d6 skulle angribe imod h2, efter at hvid har rokeret kort. Selvtilliden er stadig tydelig, Larsen spiller netop det provokerende træk, der udnytter at løberen på f5 er udækket, og at Spasskij dermed principielt har givet hvid en mulighed for at ændre stillingens karakter. Tankegangen er, at de langsigtede trumfer er på hvids side, centrumsbønderne kan blive nyttige i et slutspil.

Opvågningen fra denne drømmeverden er brutal:

10... Sg4!

Godt en halv time er spillet, og Larsen står uhjælpeligt til tab! Ofre på e3 lurer, og hvid har ganske enkelt ikke et rimeligt træk. Situationen må have forekommet ubærlig. Naturligvis på brættet, men mere generelt.

Larsen var gået all-in igennem at insistere på at spille 1. bræt, og hvor de andre partier knapt var kommet i gang, var hans stilling ydmygende desperat. Nu brugte han over en time og et kvarter på de næste tre træk. Men det er for sent, der er ingen redning. Tilbage er blot at komme overens med realiteterne.

11. g3

Dækker h4-feltet. Efter 11. Lxg4 Dh4+ er hvids stilling en strategisk ruin, sort har løberpar, d3-feltet etc. Efter 11. 0-0 frygtede Bent 11... Dh4 12. h3 h5, hvilket bestemt er godt for sort, men 11... Txd2! vinder omgående. Hovedvarianten er 12. Sxd2 Sxe3 13. Dc1 Sxf1+! 14. Kxf1 Dh4, hvorefter hvid går mat.

11... h5!

Knusende. Spasskij brugte 18 minutter på trækket, og valgte det fremfor 11… Txd2!?, som han fandt lovende, men ikke fuldstændigt klart. Hans variant er 12. Sxd2 Sxe3 13. Dc1 Td8 med "et formidabelt angreb, men umuligt at påvise klar gevinst". Den bevisbyrde løfter moderne computere, men partitrækket er mindst lige så overbevisende.

12. h3

Giver Spasskij lov til at brillere, men der er ingen rimelige træk. På 12. Sc3 vinder 12... Txd2 trivielt.

12... h4!!

Blændende. Sort bryder den hvide struktur. At det koster en officer eller to er underordnet. Spasskij brugte blot 6 minutter til trækket, som dog naturligvis var forberedt, da han spillede 11... h5!

13. hxg4

13. Lxg4 taber på tilsvarende vis. Spasskij angiver 13... Lxg4 14. hxg4 hxg3 15. Tg1 Th1! 16. Txh1 g2 17. Tg1 Dh4+ 18. Ke2 Dg4+ 19. Ke1 Dg3+ 20. Ke2 Df3+ 21. Ke1 Le7! med matsætning, pointen er, at f.eks. 19. Kd1 besvares med 19... Df2, da 20. Txg2 tillader 20... Df1 mat! Larsen frygtede 15... Th2, hvilket også er decideret knusende.

13... hxg3 14. Tg1

14... Th1!!

Partiets ikoniske træk, der løfter det til et mesterværk. Larsen skriver at han havde sat sin lid til 14... Dh4 håbende på at kunne kæmpe videre efter 15. Tg2 Dh1+ 16. Lf1, selv om sort også her står til gevinst på en række måder.

15. Txh1 g2

En stilling, som det er værd at holde pause ved og blot nyde synet af. Sort er bagud med et tårn og springer, men angrebet ustoppeligt.

Pointen er, at 16. Tg1 nu besvares med 16... Dh4+ 17. Kd1 Dh1! Hvid kan ikke slå dronningen, da 18. Txh1 gxh1D+ umiddelbart fører til mat, og efter 18. Dc3 Dxg1+ 19. Kc2 Df2 20. gxf5 Dxe2 21. Sa3 giver Spasskij et spændende indblik i, hvor fantastisk en beregningsevne han besad. Han nævner, at naturligvis vinder 21... Lb4 simpelt, men at han under partiet var fascineret af varianten 21... Dd3+!? 22. Dxd3 exd3+ 23. Kc3 Lxe3! 24. dxe3 d2 25. Td1 Th8!!, hvorefter sort trods to officerer i underskud fremtvinger, at han får en ny dronning og dermed vinder partiet. En fantastisk blanding af genialitet og barnlighed, som man også aner hos de senere mestre Anand og Carlsen. Larsen brugte kun fire minutter på sit næste træk, men alligevel når sådanne varianter – hvor skaklig skønhed overtrumfer fokus på resultat – at fare igennem hovedet på Spasskij.

16. Tf1

Giver partiet en mere prosaisk afslutning.

16... Dh4+ 17. Kd1 gxf1D+

Og da 18 Lxf1 Lxg4+ sætter mat efter enten 19. Le2 Dh1+ eller 19. Kc1 De1+ 20. Dd1 Dxd1+, opgav Larsen.

0-1.

Godt 2½ times spil og kun 17 træk!

Partiet viser naturligvis Spasskijs geni og fantastiske angrebsspil, men det er på en mærkelig måde ikke svært også at knuselske Larsens tilgang til partiet. Scenen er sat, Larsen har lavet sit statement og insisteret på, at han skal spille 1. bræt.

Bjarne Riis sagde i et Interview om Tour de France i 1995, at det ærgrede ham, at han ikke havde turdet gå med Pantani i udbrud, da denne kørte fra Indurain, men blot sad på hjul bag den senere vinder og kørte sin podieplads som nr. 3 sikkert i hus.

For nu vidste han netop ikke, om han rent faktisk havde været den bedste og kunne have vundet!

Om Larsen dengang reelt troede, han var verdens bedste, ved kun han selv. I hvert fald agerede han som én, der havde tænkt sig at finde ud af det. Koste hvad det vil! Det er Larsens vilje til at provokere og trække Spasskij med ud på kompliceret farvand, der skaber partiet, hvor Spasskij så sænker ham noget så eftertrykkeligt. Den tilgang gav nogle slag, dette som det mest kendte. Og Kasparov bemærker i sin bog, at hvor Larsen stil på vej op fejrede triumfer, gav den senere fart på nedturene. Bent må have været knust og holdt sig lang væk fra holdkammeraterne, for hvordan kommer man ned fra det træ, man havde kravlet op i?

Det oplagte ville have været at bede om en fridag, men det blev tværtimod Spasskij der tog denne mulighed i brug efter fra en lige stilling at have sat en officer i slag i matchens 3. runde. Larsen vandt derefter over Stein i runde 4 og blev topscorer på 1. brættet!

Verdensholdets to stjerner – Bobby og Bent. Forholdet mellem amerikaneren og danskeren var altid præget af gensidig respekt.

Verdensholdet slog kontra

Sovjet vandt også anden runde, med de klare cifre 6-4. Tredje runde blev på mange måder klimakset. Fra en på papiret temmelig håbløs situation slog Verdensholdet kontra og vandt 6-4, og pludselig var der spænding om det samlede udfald. Inden sidste runde første Sovjet blot med et enkelt point. Tredje runde gav også Larsen revanche for det forsmædelige nederlag. Det var psykologisk vigtigt. Ikke mindst efter hans hårdnakkede kamp for at få førstebrættet, og også i lyset af, at Fischer, der også havde vundet andet parti mod Petrosjan, var i gang med en regulær magtdemonstration. Larsens sejr kom efter en kæmpe buk af Spasskij, der satte en officer rent i slag i et lige slutspil. Det var Spasskijs første nederlag som verdensmester. Han udtalte efter partiet, at han havde været sløj og trak sig efterfølgende fra matchen. Onde tunger hævdede, at Sovjet var rystede. Pludselig var match-

sejren i fare og tilmed kunne verdensmesteren risikere at tabe sin minimatch, det sidste kunne man i hvert fald ikke risikere.

Boris Spasskij
Bent Larsen
3. runde. 2.4.70

Nu kommer den groveste fejl, Spasskij har lavet i flere år. Han har fem minutter tilbage, jeg mindre end ét. Hvis fejlen skal forklares, må man se partiets forløb og docere populærpsykologi. Han har stået til gevinst, det gør han ikke mere, tværtimod har Sort initiativet, det gør ham forvirret og usikker, osv., osv.

Stillingen er slet ikke let. Det nærliggende 37. Sb6 besvares med 37… a4!, hvilket var min plan. Det falder jo godt i tråd med de energiske træk, jeg havde serveret på det sidste. Efter 38. Sxa4 g3 er situationen kritisk for Hvid, og tårnslutspillet efter 38. Sxc4 axb3 39. Sxe5 fxe5! ser ud til at vinde for Sort, der kan kombinere truslerne c4-c3 og g4-g3.

I »64« angives som den bedste løsning 37. Tg1, 37… Txd5 besvares jo med 38. e4+. Desuden anføres varianten 37. Tg1 Kg5 38. Tc3 Sxb2 39. Txc5 Sa4 40. Txg4+ Kxg4 41. Sxf6+ Kf5 42. Txe5+ Kxf6 43. Txa5, men her har kommentatoren åbenbart overset 39… Txf2+!

Imidlertid kan Hvid spille meget bedre: 37. Tg1 Kg5 38. Tb8! Herefter ser jeg ingen sorte gevinstchancer efter 37. Tg1!, mod 37… a4 har Hvid det ene gode træk 38. Tb8.

37. Kf1?? Th1+ 38. Ke2 Txd1 39. Opgivet.

En mærkelig afslutning, hvorefter altså enten Spasskij eller de russiske holdkaptajner besluttede, at han ikke skulle spille i sidste runde.

0-1.

Noter af Bent Larsen i Skakbladet 1970.

Nervøs forestilling

Sidste runde blev en nervøs forestilling og lidt af et sportsligt antiklimaks. Verdensholdet var et point bagefter og burde vel satse, men Euwe kom med den overraskende taktik: alle mand skulle spille på remis! Logikken var, at det turde Sovjet ikke risikere. Hvis alle partier var helt lige, kunne man jo komme til at lave en fejl og sætte hele matchen over styr. De ville selv komme og forsøge at afgøre matchen, mente Euwe.

Larsen spille på remis? Der var noget, der ikke stemte. Det danske es tog atter nogle chancer i åbningen for at komme ud af teorien. Det kunne være gået galt, men modstanderen – Sovjet havde indsat superreserven Leonid Stein i stedet for Spasskij – fandt ikke det mest kritiske. Efter komplikationerne endte Larsen i et favorabelt slutspil, og det vandt han eksemplarisk.

Verdens topbræt scorede dermed samlet 2½/4. På den baggrund er det selvfølgelig svært at kritisere Larsens meget satsede åbningsspil i matchen, men faktum er, at han kunne have tabt nærmest alle partierne. Han prøvede ihærdigt på at få spillelige stillinger uden at tillade for meget konkret åbningsteori. Det er en fin kampindstilling, men det kan udføres på en meget mere kontrolleret måde, som for eksempel den nuværende verdensmester Magnus Carlsen ofte har vist. Personligt tror jeg, at Larsens attitude var ude af balance, og allerede her kan man se kimen til 0-6 nederlaget til Fischer året efter.

Bent Larsen
Leonid Stein
4. runde. 5.4.70
Kongeindisk / E 68

1. Sf3 Sf6 2. g3 g6 3. Lg2 Lg7 4. c4 0-0 5. 0-0 d6 6. d4 Sbd7 7. Sc3 e5 8. e4 exd4 9. Sxd4 Te8 10. Te1?! Sg4! 11. f3!? Sge5 12. b3 Sc5 13. Le3 f5! 14. Dd2 fxe4 15. Lg5 Dd7 16. Sxe4 Sxe4 17. Txe4 Sc6?

17… Sf7! med afgørende fordel for sort.

18. Sxc6! Txe4 19. fxe4 Dxc6 20. e5! Dc5+ 21. Kh1 Le6! 22. Lxb7 Tf8 23. Le3 Dxe5 24. Te1 Dc3

Efter 33 minutters betænkning, slutspillet står jo en anelse i underkanten for Sort pga. de svage bønder på dronningfløjen. Formentlig havde Stein lyst til at spille 24… Lh3 25. Lxa7 c5, men Hvid beholder fordel efter 26. Dd5+.

Stein havde nu mindre end en halv time tilbage, og jeg foretrak en rolig fortsættelse frem for den uklare 25. Dxc3 Lxc3 26. Tc1 La5 27. Lxa7 c5.

25. Kg2!? Dxd2+ 26. Lxd2 Ld4 27. Lf4 Kf7

Ikke særlig godt, men stillingen er vanskelig for Sort. Stein, der ved det foregående træk havde tilbudt remis, mente senere, at han kunne have fået det halve point med 27… g5, men trods de uligefarvede løbere vil jeg nødig være Sort efter 28. Txe6 gxf4 29. Ld5 Kh8 30. g4.

28. Lh6 Tf8-b8 29. Lc6 Lf6 30. Le3 a6 31. Ld2 Tb6 32. Lf3 Tb8 33. La5 Ld8!

Jeg havde selvfølgelig et svagt håb om 33… Tc8?? 34. Txe6.

34. Tf1 Kg8 35. Lc6 Lf7 36. g4 Le7 37. Kg3 Td8 38. Td1 Lf6 39. h4 Le5+ 40. Kg2 Tc8 41. g5 Kg7

42. Ld7

Det hemmelige træk. Analyserne viste klart, at jeg meget hurtigt vinder en bonde i alle varianter. 42…Tb8 strander på 43. Lxc7 Tb7 44. Lxd6.

42... Td8 43. Lg4 d5 44. Lf3 h6!?

Disse træk kom hurtigt, russerne havde regnet med denne variant og ville hellere give en bonde med det samme end spille 44… d4 45. Te1 Ld6 46. Te4. En anden mulighed her er 45… Te8 for 46. Lc6 Te6 47. Ld7 Te7 48. Lxc7 Txd7 er ikke håbløst. Men Hvid spiller meget stærkere 46. Lb4! med truslen Lc6, efter 46… Ld6 47. Txe8 Lxe8 48. Lxd6 cxd6 49. Kf2 (eller 49. b4) vinder løberslutspillet uden besvær.

Teksttrækket var selvfølgelig ikke det, jeg havde analyseret mest, men jeg havde faktisk kikket på det, Sort vil udnævne den hvide g-bonde til en svaghed og i visse varianter bruge h-linjen til modspil. Jeg havde besluttet mig til at slå på h6.

45. gxh6+ Kxh6 46. Ld2+ Kg7 47. Lg5 Td6

48. Lxd5

En vigtig beslutning, det følgende løberslutspil var efter mange mestres første bedømmelse remis, men jeg havde i mine analyser haft en lignende stilling og var sikker på, at denne også var vundet.

48. cxd5 bør utvivlsomt vinde ved korrekt spil, men helt let er det ikke, én af Sorts modspils-ideer er et fremstød med a-bonden.

En tredje mulighed var 48. c5!?, men efter 48… Tc6 49. b4 Lc3 50. a3 a5 kan Sort endnu sprælle. Her er 50. Ld2 dog bedre og 48. c5 bør sikkert også vinde.

48... Lxd5+ 49. Txd5 Txd5 50. cxd5 Kf7 51. Kf3 Ke8 52. Lf4 Lf6 53. Lxc7 Lxh4 54. b4 Kd7 55. Lb6 Lf6 56. Lc5 Lb2 57. a4 La3 58. a5 Lb2 59. Kf4 Lf6 60. Ke4

Hvids plan er gennembruddet b5, hvorefter løberen i forbindelse med fribønderne a og d skal binde Sorts løber og konge, mens den hvide konge uskadeliggør begge de sorte bønder.

I næsten alle varianter er det vigtigt at tage b-bonden først, for g-bonden er ufarlig, den kan godt få lov til at komme frem til g2, hvor løberen på c5 standser den.

Der er en god portion træktvang i den opståede stilling, det var derfor, jeg lod kongen gå i trekant, men nødvendigt var det vist ikke. 60… Kc8 besvares med 61. d6 fulgt af Kd5. 60… Kc7 kan bl.a. føre til 61. Ld4 Le7 62. Le5+ Kd7 63. b5 axb5 64. a6 Kc8 65. d6! med øjeblikkelig gevinst, f.eks. 65… Lh4 66. d7+ eller 65… Lxd6 66. Lxd6 b4 67. Kd5 b3 68. Kc6.

Efter 60… g5 61. Kf5 Ld8 må Hvid ikke lade sig friste af 62. Ke5, det ligner ellers en ny træktvang. Men efter 62… Lc7+ 63. d6 Lb8 kan Hvid ikke vinde. Rigtigt er 62. b5 axb5 63. a6 Kc8 64. d6 Kb8 65. Ke4 fulgt af erobring af b-bonden, uden at den sorte konge får lov til at tage a-bonden.

60... Lc3 61. b5! axb5 62. a6 Kc8 63. d6 Kb8 64. Kd5 Lf6

Eller 64… b4 65. Kc4.

65. Kc6 g5 66. Kxb5 g4 67. Kc4 Ka8 68. Kd3 Le5

Jeg ventede faktisk en sidste fælde, noget i retning af 68… g3 69. Ke2 Lg5 70. Kf3 Lh4 71. Kg4 Ld8 72. Kxg3?? Lc7!

69. d7 Lc7 70. Ke4 g3 71. Kf3

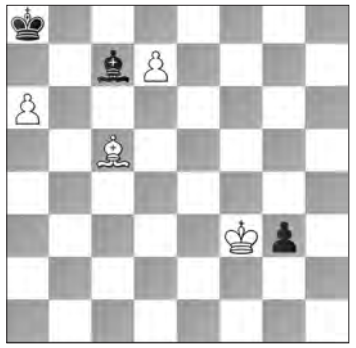

71... Ld8
71… Kb8 72. Ld6!
72. Kxg3 La5 73. Kg4 Ld8 74. Kf5 La5 75. Ke6 Lc7 76. Kf7 La5 77. Ke8 Lc7 78. Le7 La5 79. Ld8 Ld2 80. Lb6 Lg5 81. Lc5, opgivet.
1-0.
Noter af Bent Larsen i Skakbladet 1970.

Fjerde runde endte uafgjort 5-5, og dermed tog Sovjet den endelige sejr med cifrene 20½-19½. Det kunne let være gået galt for favoritterne, men flere af spillerne på verdensholdet gik ikke efter deres chance. Mest grelt ungareren Lajos Portisch. Han førte med en ren kvalitet, men valgte at modtage Korchnois remistilbud. Portisch konfererede, som det er god kutyme, med holdleder Euwe, som svarede, at det måtte han selv afgøre. Portisch tog derefter den halve og sikrede sig en fin sejr på 2½-1½ i sin egen minimatch.

Han har efterfølgende fortalt, at det var vigtigere for ham end den samlede match. Fischer blev forståeligt nok rasende, men Bobby var nok den eneste på verdensholdet, som reelt troede på, at det var muligt at vinde.

Farvel til en epoke

Selv om Sovjet hev sejren hjem, kan matchen sagtens ses som et farvel til en svunden tid. Det aldrende sovjetiske hold havde allerede domineret skakken i mange år og bragt spillet op på nye højder i kraft af en helt utrolig gruppe af talentfulde og meget originale spillere. Matchen i Beograd var et smukt monument over denne periode. Fremtiden tilhørte nye spillere. Efter et kort intermezzo med Fischer kom først Karpov og derefter Kasparov og sikrede Sovjets fortsatte dominans, men tiderne var nogle andre. Ved flere lejligheder forsøgte man at genskabe en match mellem Sovjet og resten af verden, men magien var væk, og det vil for altid være den storslåede begivenhed i 1970, der vil stå som en markant begivenhed i skakhistorien.

Ivkov, Gligoric, Spasskij, Keres og Najdorf studerer bulletinen.

Løsninger side 54-56

Aktuel taktik v/ GM Jacob Aagaard

Opgaverne er opdelt i tre kategorier:
Grønne opgaver: Den letteste kategori, hvor det handler om at finde en lille, fiks taktisk vending.

Gule opgaver: De mere avancerede øvelser, som har nogle nuancer, som det godt kan tage lidt tid at finde.

Røde opgaver: Denne kategori byder selv de stærkeste spillere på problemer.

Find bræt og brikker frem og tænk dig om! Opgaven er ikke nødvendigvis at finde alle varianter, men at forstå, hvad det vigtige er i stillingen og reagere derefter.

1. hvid trækker!

Ralf Åkesson – Alexander Nord
Växjö 2020

2. hvid trækker!

Pentala Harikrishna – R. Kempinski
Bundesligaen 2020

3. sort trækker!

Sam Shankland – Nikita Vitiugov
Prag 2020

4. sort trækker!

Valentin Buckels – Vassily Ivanchuk
Gibraltar 2020

5. sort trækker!

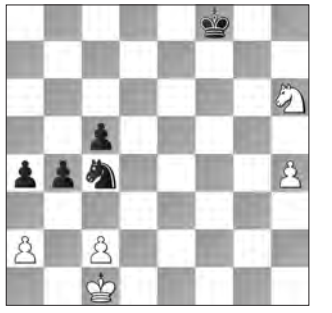

Iozefina Werle – Denis Kadric
Gibraltar 2020

6. hvid trækker!

Sandipan Chanda - Sanan Sjugirov
Moskva 2020

7. hvid trækker!

Harshit Raja – Baskaran Adhiban
Indian Team Championship 2020

8. sort trækker!

Israel Caspi – Michael Pasman
Israel 2020

9. hvid trækker!

Anton Rahmilevitz – Alon Greenfeld
Israel 2020

Divisionsturneringen

FREDERICIA OP I SKAKLIGAEN

Af Claus Marcussen
Fredericia Skakforening

Så kom Fredericia i Xtracon Skakligaen. Næppe nogen troede for alvor på det for ni år siden, da vi lå i Mesterrække 2 i Sydjysk Hovedkreds – fire rækker længere nede.

For tre år siden rykkede vi op i 1. division, og i Skakbladet 2/2017 kan læses *"Der er ingen tvivl om, at det bliver svært at blive oppe i 1. division, men i Fredericia tror vi på, at vi kan være mere end bare en døgnflue"*. Selv i klubben var der således skeptiske antydninger om vores tilværelse der. De blev dog hurtigt gjort til skamme. Måske vi skulle prøve med denne pessimisme igen …

De gode resultater i 1. division er kommet af god teamspirit. Specielt i de tre sidste runder kunne man mærke, at holdet bare ville vinde rækken!

Målsætningen for den kommende sæson er at bide os fast i rækken. Med andre ord: vinde et par kampe over andre konkurrenter til 8. pladsen – samt at lave en stribe gode enkeltresultater mod de øvrige hold. Vi vil jo gerne undgå at blive en *døgnflue*.

Fredericia Skakforening tilfører Xtracon Skakligaen nyt blod. Klubben vandt 1. divisions østkreds. Stående: Adesh Easwaralingam, Kai Junge, Michael B. Madsen, Bjarne Light og Frank Schwarz. Siddende: Carsten Bank Friis, JOFN og Lars D. Sørensen.

Af Adesh Easwaralingam
Fredericia Skakforening

De seneste to sæsoner havde vi opnået en 2. plads, så tredje gang måtte blive lykkens gang. Da det var to jyske hold, som rykkede ned i 1. division, skulle vi spille med i den østlige divisionsgruppe for første gang. Inden sæsonstart gjorde det, at vores forventninger var tårnhøje, eftersom både Køge 2 og Brønshøj 2 ikke kunne rykke op i ligaen. Vi lagde os hurtigt i spidsen, men tabte dog 3-5 imod Frem i 4. runde. Inden sidste runde havde vi et forspring på 2½ brætpoint til Næstved. Vi fik spillet en god afsluttende runde imod Odysseus, hvor vi ca. efter 2½ time efter rundestart var sikret pladsen til ligaen.

Det bliver yderst spændende at spille med i landets bedste række. Vi kommer til at få det svært i ligaen, men vi vil kæmpe bravt i samtlige kampe!

Nedenstående parti er Jens Ove Fries Nielsens gevinst i 7. runde.

Jens Ove Fries Nielsen kommenterer

Jens Ove Fries Nielsen. Fredericia (2379)
Morten Andersen, Odysseus (2169)
Næsehorn / D 00

1. d4 d5 2. Sc3 Sf6 3. Lf4!?
Mit tredje næsehornsparti her i divisionen. De to andre vandt jeg, så det måtte blive et tredje forsøg.
3... c5!?
Okay, han er jo nok forberedt, så lad os prøve noget nyt!
4. Sf3!?
En idé ved brættet, men ikke helt tosset.
4... cxd4 5. Sxd4 Sc6!?
Her var 5... a6 logisk, hvorpå jeg ville have spillet 6. e3 e6 7.a3! Ld6 8. Lxd6 Dxd6 9. f4!?
6. e4!?
Et spændende bondeoffer. Mere roligt 6. e3 a6 7. e3 e6 7. Ld3 og på 7… Ld6 8. Lxd6 Dxd6 9. f4 med interessant spil.
6... Sxe4!
6… dxe4? 7. Sdb5!
7. Sxe4 dxe4 8. Sxc6!
8. Sb5?! e5! 9. Dxd8+ Kxd8 10. 0-0-0+ Ld7 ville jeg ikke ind i.
8... Dxd1+ 9. Txd1 bxc6 10. Lc4
Hvid har en fin kompensation for den ofrede bonde.
10... e6 11. 0-0 Lc5 12. Tfe1 f5
Sort klamrer sig til sin bonde. Men 12… Ke7 13. Txe4 Td8 14. Txd8 Kxd8 15. Ld3 er også lidt ubehageligt, f. eks. 15… Ke7 16. Tc4 Ld6 16. Lxd6 Kxd6 17. Txc6+!
13. Le5! Kf7 14. g4! Kg6!

Sort er kommet under stort pres.
15. Kg2!?
En anden idé var 15. b4 Lxb4 16. Te3. Bedst er her 15. gxf5+Kxf5 (15… exf5 16. Kh1! Lxf2 17. Tg1+ Lxg1 18. Txg1, og sort bliver fanget i et matnet!) 16. Lc3 med stor hvid fordel eller 16. Ld4 ligeledes. Også straks 15. h4 ser fint ud.
15... Te8!
Morten forsvarer sig godt. Heromkring regnede jeg med at vinde på grund af sorts udsatte konge på g6. Men tingene er nu ikke helt så lette, som jeg troede, og jeg blev skødesløs.
16. Kg3?!
Her er 16. h4! meget stærkere eller 16. Lb3! a5 17. La4 Ta6 18. h4!?
16... a5! 17. gxf5?
Jeg så vist syner her. Noget med 17... Kxf5 18. Txe4 Kxe4 19. f4 og mat med Ld3. Men sort har 19… La6 og 20. Te1+ Le3. Men i stedet spillede Morten simpelt:
17... exf5! 18. Kf4

18... Kh6
Ups, den havde jeg glemt.
19. h4
På 19. Tg1 følger g5+.
19... Lxf2 20. Td6+ g6 21. Tf1 e3! 22. h5!
Sidste chance.
22... Txe5! 23. Kxe5

23... Kxh5??
What! Går lige ind i et matnet! Regnede med 23… Lg3+ 24. Kf6 Lxd6 25. hxg6 Le7+!, men hvid kan stadig kæmpe efter 26. Kxe7.
24. Kf4 g5+ 25. Kf3 f4 26. Lf7+
og Morten opgav. Et sindsoprivende parti!
1-0.

SKAKLIGAEN TUR/RETUR

Af Pelle Bank,
SK 1968

SK1968 er tilbage i Skakligaen. Efter en enkelt sæson i 1. division, der var næsten lige så spændende som Københavns indfaldsveje i myldretiden, er vi heldigvis igen i det gode selskab.

SK1968 blev sidste år forstærket af en stærkt spillende Igor Teplyi på bræt 1, og derfor var nedrykningen naturligvis også en skuffelse. Men som andre hold må vi nok erkende, at konkurrencen i Skakligaen er skærpet i den tunge ende af tabellen. Køges ankomst har gjort nedrykningskampen til en stoledans, hvor få klubber kan føle sig sikre. Desuden svinger flere hold i styrke fra runde til runde, og derfor har lodtrækningen også betydning, når få point skiller klubberne i bunden. Hvem vil f.eks. ikke foretrække at møde Skanderborg, når Mads Andersen og Jonas Bjerre spiller i Tyskland?

1. division gruppe 1

1. Fredercia	–	4	4	6	5½	3	5	6½	34	10
2. Brønshøj II	4	–	5	5	3½	5½	4	5	32	10
3. Næstved	4	3	–	2½	6	5½	3½	5	29½	7
4. Køge II	2	3	5½	–	2½	6	5	3½	27½	6
5. Odysseus	2½	4½	2	5½	–	3	4½	4½	26½	8
6. Frem	5	2½	2½	2	5	–	5	4	26	7
7. Frederiksberg	3	4	4½	3	3½	3	–	4	25	4
8. Furesø	1½	3	3	4½	3½	4	4	–	23½	4

1. division gruppe 2

1. SK 1968 I	–	4½	7	6	7½	4½	6	6½	42	14
2. Herning	3½	–	4	6	3	2½	4½	5½	29	7
3. Evans	1	4	–	4	4½	3½	4	5½	26½	7
4. Viborg	2	2	4	–	5	5	4	4	26	7
5. SK 1968 II	½	5	3½	3	–	4½	3	6½	26	6
6. Nørresundby	3½	5½	4½	3	3½	–	4	2	26	5
7. Springeren	2	3½	4	4	5	4	–	3	25½	5
8. Skive	1½	2½	2½	4	1½	6	5	–	23	5

I 1. division gruppe 2 forsvandt spændingen hurtigt. I første runde vandt vi 7½–½ over vores 2. hold, som siden spillede sig flot op og inden sidste runde faktisk lå nummer to i tabellen!

Poul Rewitz, SK 1968 I
Karsten Nymann Pedersen, SK 1968 II
Engelsk / A 18

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. e4 d5 4. e5 Sfd7 5. d4 dxc4 6. Lxc4 c5 7. d5 Sxe5 8. Lb5+ Ld7 9. De2 a6? 10. Lxd7+ Sexd7 11. Sf3 Le7 12. dxe6 fxe6 13. Dxe6 Db6

14. Dc4?!

Det var måske bedre at beholde dronningerne på brættet med eksempelvis 14. De2 Sf6 15. 0-0 Sc6 16. Te1 0-0 17. De6+ Kh8 18. Se5 Dc7 19. Sf7+ Txf7 20. Dxf7 Tf8 21. De6 Ld6, men sort er ikke helt uden modspil.

14... Db4 15. Dxb4 cxb4 16. Sd5 Ld6 17. Le3 Sc6 18. 0-0-0 Tc8 19. Kb1 Lc5 20. Lxc5 Sxc5 21. The1+ Kf7 22. Sg5+ Kg6 23. h4 The8?

Efter 23... Thf8 24. g3 h6 25. Se6 Sxe6 26. Txe6+ Kf7 27. Td6 har hvid en lille fordel på grund af bedre bondestruktur.

24. Sf4+! Kf5

25. Td5+! Kxf4

25... Te5 26. Texe5+ Sxe5 27. Sf7 Kxf4 28. Sd6! Tc6 29. Td4+ Se4 30. Txe4 mat.

26. Sh3+ Kg4 27. Tg5+ Kxh4 28. Th1 Se4 29. g3+ Sxg3 30. fxg3 mat.

1-0.

Det interne SK 1968-opgør blev spillet allerede i 1. runde. 1. holdet vandt overbevisende med 7½-½. Fra venstre 2. holdets Torben Mølgaard Steffensen (med ryggen til), Pelle Bank, Igor Teplyi, 2. holdets Maria Vasova (med ryggen til) og Martin Matthiesen. *Foto: Thomas Vestergård.*

Hvis der ikke var spænding om oprykningen til Skakligaen, så var nedrykningskampene til gengæld et drama uden lige. Hele tre klubber – Nørresundby, Viborg og SK1968 2 - sluttede ½ foran Springeren, som måtte følge Skive ned i 2. division.

Hvordan går det så næste år? I skrivende stund er Skakligaen ikke spillet færdig, og BMS ser ud til at skulle med Nordre ned i 1. division, men kan måske redde sig med en god slutspurt. Uanset hvad, er der lagt op til en ny stoledans. Fredericia vil jeg tro får det svært – med mindre holdet bliver forstærket – men tæt bliver det sikkert igen. Måske bliver det afgørende, hvem der bedst kan finde sig til rette, når vi allesammen skal spille skak iført rumdragter og mundbind?

SPÆNDENDE AFSLUTNING UDEN HÅNDTRYK

Adskillige hold var i nedrykningsfare. Allan Holst fra Viborg Skakklub fortæller om sine oplevelser fra fællesrunden, hvor corona-epidemien var noget, som også skakspillere skulle forholde sig til.

Af Allan Holst, Viborg Skk.

Sidste rundes match i holdskak er altid noget særligt, idet placeringerne skal afgøres, og der er en hyggelig stemning ved, at runden afvikles som fællesstævne. I denne sæson blev den afsluttende runde 8. marts i Vejle en sand gyser i forhold til kampen for at undgå nedrykning, hvorimod SK 1968 I havde sat sig tungt på 1. pladsen allerede inden sidste runde. I øvrigt var det en mærkelig fornemmelse at spille uden de ellers så obligatoriske håndtryk i skak, men dog positivt, at sæsonen kunne afsluttes, inden corona-restriktionerne få dage efter blev endnu skrappere.

Matchen mellem Nørresundby og Springeren fra Kolding viste sig at blive afgørende, idet Nørresundby med 4-4 præcis klarede frisag. Tilsvarende var Viborg-SK 1968 II også et nøgleopgør, idet Viborg skulle vinde for ikke at rykke ned. SK 1968 II havde forstærket sig markant med reserven Magnus Lindfeldt til lejligheden, så mine forberedelser mod deres normale 1. bræt var forgæves, og jeg måtte improvisere. På en gåtur mellem runderne ved den flotte hurtigturnering i Middelfart i januar, havde jeg lejlighed til at drøfte forskellige varianter i Aljechins forsvar med Jørn Sloth. Så det var fristende at prøve, om en af Bent Larsens favoritvarianter i den åbning måske kunne overraske Magnus.

I sin bog om VM-matchen mellem Spasskij og Fischer fra 1972 gav Larsen udtryk for sin sympati for Aljechins forsvar, som Fischer spillede et par gange i matchen. Det var også en åbning, som Larsen selv spillede en del gange i karrieren. Det fremgår af hans noter i Skakbladet, at han havde forberedt åbningen grundigt til kandidatturneringen i 1965, hvor han spillede den i vigtige partier både mod Ivkov og Tal. Mange år senere, så jeg på nært hold Larsen spille flere interessante partier med åbningen ved DM i Aarhus i 1999. I "Alekhine Alert" af Timothy Taylor omtaler forfatteren en af varianterne som "A Danish/Latvian Co-Production" med henvisning til, at Larsen og den lettiske stormester Edvins Kengis er foregangsmænd.

Magnus Lindfeldt, SK 1968 (2261)
Allan Holst, Viborg (2241)
Aljechins forsvar / B 04

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5

2… Sg8, det såkaldte Brooklyn forsvar, overvejede jeg kort. Trofaste læsere af Skakbladet husker måske Sutovsky-Holst fra en juniorturnering i Polen (Skakbladet nr. 3/1990). Mod Skive i 5. runde mod Thomas S. Thybo valgte jeg i øvrigt også 2… Sd5 og blev udsat for et stormvejr i firbondevarianten. Efter at have blandet nogle varianter sammen slap jeg dog noget heldigt fra åbningen med et fordelagtigt slutspil.

3. d4 d6 4. Sf3 g6

Trækfølgen er vigtig, idet den variant jeg tilstræbte, kan opstå på flere måder. Tidligere har jeg spillet 4… dxe5 5. Sxe5 c6, som Miles ofte spillede. Her er 5… g6 også vældig interessant og set i flere berømte Larsen-partier, hvor specielt Jimenez-Larsen, Palma de Mallorca 1967, med det smarte Lg7xe5!! kan fremhæves. Larsens kommentarer til partiet og specielt til trækket 4… dxe5 i "50 Udvalgte Partier" er instruktiv: "Dette har af teorien været anset for en fejl, da det hjælper den hvide springer op på et godt felt. Men trækket er muligvis alligevel spilleligt, ideen skulle være at vinde det "tabte" tempo tilbage ved at true med at bytte denne springer af".

Det provokerende 5… Sd7 tillader 6. Sxf7!?, hvilket Tal efter lang betænkning afstod fra mod Larsen i kandidatturneringen 1965. Offeret blev i øvrigt flittigt analyseret i de efterfølgende år, hvor også Larsen bidrog med input til debatten i det amerikanske magasin Chess Life. Larsen testede i øvrigt også 5… e6 mod Tal, men angiver Tals svar 6. Df3 som stærkt. Jan Løfbergs bog "Larsen Bind 1 – 1935-1965" krydrer begivenhederne i disse kandidatmatcher med mange flere spændende detaljer og blandt andet i dette parti, var det superærgerligt, at Larsen ikke udnyttede sine gevinstchancer. Helt indtil træk 20 i det afgørende 10. matchparti var matchen helt åben, hvor Larsen fejler i en kompliceret siciliansk stilling og giver følgende kommentar i Skakbladet: "Dermed blev VM i Sovjetunionen! ..."

Jeg foretrækker mere rolige veje til

at opnå opstillingerne med g6 og Lg7 enten via 5… c6 eller ved at vente med dxe5 til lidt senere som i partiet. En vigtig detalje ved 5… c6 er, at 6. c4 kan besvares med det aktive 6… Sb4!? bl.a. med pointen 7. a3? Dxd4! Teksttrækket 4… g6 har naturligvis også ulemper, men i partiet fik jeg præcis den stillingstype, som jeg håbede på.

5. Lc4 c6 6. 0-0 Lg7 7. Te1 dxe5 8. Sxe5 0-0 9. Df3 Le6

Jeg foretrækker at spille Le6 inden Sd7, når det kan ske nogenlunde uforstyrret.

10. Sd2 Sd7 11. Lb3 a5 12. a3 Sc7

En typisk manøvre i flere af Kengis' partier, hvor han ofte har befriet stillingen med afbytninger og grebet initiativet ved at gennemføre c6-c5 på det rette tidspunkt.

13. Sxd7 Dxd7 14. c3 Lxb3 15. Sxb3 Se6 16. Lf4 Dd5

Sikrer afbytning og overgang til en slags Carlsbad-bondestruktur, som giver sort chancer for langsigtet at spille på minoritetsangrebet på dronningfløjen.

I den aktuelle udgave undlader jeg at spille e7-e6 i håb om at bruge feltet e6 som transit for officererne i det følgende slutspil.

17. Dxd5 cxd5 18. Le5

18… Lh6!?

I et forsøg på at spille forsigtigt på gevinst ved at hindre springeren i at nå idealfeltet på d3. Hvids stilling er givetvis endnu solid nok, men Magnus kommer alligevel under pres i det følgende, hvor jeg også havde bedst tid.

19. Sc1 Lxc1

Dermed opstår slutspillet, hvor det kan være svært at vurdere, om springeren eller løberen er bedst, men som det videre forløb kom, lykkedes det at få springeren aktiveret på en god måde. Muligvis kunne hvid holde balancen i det følgende ved mere passivt spil, men tro mod sin stil vælger Magnus en mere aktiv tilgang, der undervejs gjorde mig noget usikker på, hvordan stillingen skulle bedømmes.

20. Taxc1 Tfc8 21. Kf1 b5 22. Ke2 Tc6 23. Kd2 Kf8 24. f3 Ke8 25. Lg3 Ta7 26. Ta1 Tb7 27. Tec1 Tbb6 28. Kd3 Sg7 29. Lf2 Sf5 30. Lg3 Tc4 31. Lf2 Tc8 32. Lg3 Tbc6 33. Le1 Sd6 34. Tc2 Sc4 35. Te2 Kd7 36. Lh4 Te8 37. a4 bxa4 38. Txa4 Tb6 39. b4 Tb7 40. Tea2 f6 41. Ke2 axb4 42. Txb4 Teb8 43. Le1 Ke6 44. Ta6+ Kf7 45. g4 Tb5 46. Ta7 T8b6 47. Kd3 Sd6 48. Lg3 Sc4 49. Le1 Tb8 50. Td7 Ke6 51. Ta7 T5b6 52. Ke2 Kf7 53. Kd3 Tc8 54. Txb6 Sxb6 55. Lg3 Sc4 56. Td7 Ke6 57. Ta7 Tc6 58. Lc7 Kf7 59. La5

59… Te6 60. Lb4 Te3+ 61. Kc2 g5 62. Td7 Txf3 63. Kb3 Se3 64. Txe7+ Kg6 65. Td7 h5 66. gxh5+ Kxh5 67. Ka4 Kg4 68. Kb5 Th3 69. Kc6 f5 70. Txd5 Sxd5 71. Kxd5 f4 72. c4 f3 73. Le1 Txh2 74. c5 Te2 75. Opgivet.

0-1.

Dermed endte matchen 5-3 i vores favør og både Nørresundby, SK 1968 II og Viborg kunne ånde lettet op, idet der ved slut var et halvt point ned til Springeren fra Kolding. Springeren måtte sammen med Skive erkende, at nedrykningen var en realitet, men begge hold har sikkert gode chancer for en snarlig tilbagevenden til 1. division.

Jeg var i øvrigt så heldig at opleve Bent Larsen ved forskellige foredrag i juniortiden og dertil, at Larsen deltog begge gange, hvor jeg har spillet i landsholdsklassen ved DM tilbage i 1990erne.

Fra 1991 gjorde hans mange anekdoter om argentinsk politik stort indtryk på mig. I partiet mod ham fra 1998 gik min forberedelse over al forventning, så efter partiet betegnede Larsen sin stilling efter åbningen som "kaput". Til sidst var det naturligvis alligevel mig, som skulle være glad for remisen!

ELO2000-PROJEKTET

Af Christopher R. Pedersen, Caïssa Gladsaxe

Det er nu fire holdsæsoner siden, at ELO2000-projektet for første gang satte sig ved skakbrættet og blev en seriøs modstander i kampen om den eftertragtede opryknings-plads i holdkamp-regi. Sidenhen har Caïssa Gladsaxes 1. hold rykket op sæson efter sæson, og i år var ingen undtagelse – omend der undervejs kom grus i maskineriet.

Historien om ELO2000-projektet blev ellers af mange oprindeligt anset som et decideret kupforsøg på at vælte den siddende bestyrelse i en af de københavnske klubber, hvorfor det fik en hård medfart fra flere af skakkens mest aktive provokatører. Alligevel valgte Caïssa Gladsaxe og gå i dialog med projektets ophavsmand Jan T. Kaya-Mortensen. I samråd så de potentialet for at skabe et klubliv for den ambitiøse amatør. Klubben skulle fremover stå på to ben, hvoraf det ene var klubben som hidtil, mens det andet skulle være et samlingssted for 2000+ ELO-spillere, som savnede et udfordrende klubmiljø med fokus på sociale aktiviteter og et aktivt læringsmiljø.

Projektet fik opbakning fra flere af de sjællandske skakklubber og skakspillere fra Allerød Skakklub, Hillerød Skakklub, BMS samt Taastrup Skakforening mødtes hos Caïssa Gladsaxe. Projektet havde fra start fem klare succeskriterier:

Fast klubaften med talrigt fremmøde.

Landets stærkeste klubturnering (målt på ELO).

Spille i 1. division.

Arrangere udlandsture og styrke det sociale sammenhold.

Træningsaftener med selskab af verdens bedste skakspillere.

2. division gruppe 1

1. Caïssa	–	5	5	6	3½	4½	6½	7	37½	12
2. Øbro II	3	–	3	5	5½	5	5½	5	32	10
3. Bornholm	3	5	–	4	4½	6	4	4½	31	10
4. Nørrebro	2	3	4	–	3½	3½	6	6½	28½	5
5. K41	4½	2½	3½	4½	–	4½	3	5	27½	8
6. Hillerød II	3½	3	2	4½	3½	–	3½	4½	24½	4
7. Allerød	1½	2½	4	2	5	4½	–	4½	24	7
8. BMS II	1	3	3½	1½	3	3½	3½	–	19	0

Det er selvfølgelig ambitiøse kriterier, men de afspejler også vores ønske om at blive anset som værende et seriøst projekt – vi er ikke et nyt Philidor-hold!

Jeg kunne selvfølgelig skrive en masse om klubben, men redaktøren har næppe tænkt sig, at jeg skulle skrive en flere siders lang reklamespalte for projektet. Så i stedet vil jeg skrive lidt om klubbens seneste oprykning fra 2. division til 1. division og de reflekterende tanker, som jeg gjorde mig undervejs i løbet af sæsonen.

Fastholde momentum og skabe en vinder-mentalitet

Mit job som holdleder har været og hjælpe holdet til oprykning de seneste to holdsæsoner (punkt 3) og fastholde vores momentum, mens vi har kørt et rotationsprincip på holdet for at sikre, at alle fik spilletid og bidragede til holdets præstation. Det i sig selv er ikke en let opgave, for det hænder at familieliv, uddannelse og uforudsete hændelser kommer på tværs og skaber uro. Det er ikke ny viden, for det er ubestrideligt faktum for ethvert hold, om det er fodbold, curling eller skak.

Holdet har indtil videre spillet 27 holdkampe og holdt momentum i 25 holdkampe i træk inden det blev stoppet af et velspillende K41 hold med cifrene 4½–3½. Heldigvis var vi på det tidspunkt så langt foran i tabellen, at holdet kun teoretisk kunne indhentes, selvom jeg gerne skal indrømme, at jeg fik sved på panden for en kort stund. Holdet nåede dermed op på en samlet score fordelt på 216 partier, som pålydende (+145 =49 -22), hvor halvdelen af tabspartierne er fra denne sæson, hvilket fortæller, at holdet efterhånden har nået sit potentiale.

Objektivt set har vi da også altid haft favoritværdigheden i kampene ud fra et rating-baseret synspunkt. Det har undervejs haft stor betydning for os og lagt et enormt pres på den enkelte holdspiller. Janteloven er pludselig i spil, og frygten for at tabe til en lavere-rated bliver her hurtigt selvforstærkende og forvrider tanken om, at remis kan være det fornuftige valg i holdkampens sidste minutter. Heldigvis har holdet en vindermentalitet og er gode til at fremprovokere fejlene hos modstanderen, som det f.eks. viste sig i topopgøret mod Bornholm.

Nicolai Kistrup, Caïssa Gladsaxe (2127)
Mads-Holger Bang Jacobsen, Bornholm (2118)

Sort har netop spillet 17… fxe6, og hvid har herefter en solid fordel, men heller ikke mere end det. Vores yngste spiller på holdet ser alligevel noget interessant og efter

18. Dc2 Dc6?

Kommer trækket

19. Sg5

som på få træk fuldstændig splitter sorts stilling ad:

19...Tg8 20. Lf3 Da4 21. Lh5+ Kd8 22. Sxe6+ opgivet.

1-0.

Eller som det f.eks. var tilfældet i den afsluttende runde mod Hillerød Skakklub, hvor vi kun med det yderste af neglene hev sejren hjem på en simpel forglemmelse.

Dan Erichsen, Hillerød (2117)
Thomas Struch, Caïssa Gladsaxe (2203)

Stillingen er mere eller mindre i balance, men hvid har selvfølgelig den klassiske gode springer mod dårlig løber. Omvendt har sort et par meget aktive tårne, men alt det er selvfølgelig lige meget, eftersom hvid trak

25. b3?? Df1 mat.

0-1.

Det er selvfølgelig begge ekstreme stillinger, men viser meget godt, hvad jeg som holdleder har været vidne til i løbet af sæsonen. Når denne type situationer opstår igen og igen, er det ikke et udtryk for held – dét er for dem, som spiller poker!

Efter divisionsafslutningen fejrede Caïssa Gladsaxe oprykningen på en nærliggende restaurant.

På trods af en slingrende sæson, hvor vi kun har scoret marginalt over vores forventede score, så spår jeg alligevel holdet gode chancer for oprykning til Skakligaen i næste sæson. Det vil dog unægteligt kræve, at vi bringer vores A-game, hver gang vi sætter os ved brættet og opsøger chancerne.

Med alt det sagt, så har projektet selv efter en sæson, hvor vi undervejs tabte lidt af pusten, ikke glemt det sociale aspekt og dermed en af holdets vigtigste succeskriterier, nemlig den hyggelige aftensmad efter hver holdrunde.

2. division gruppe 2

1. Sydøstfyn	–	4½	4½	4½	5	4½	6½	7	36½	14
2. Holbæk	3½	–	2½	4	5	6½	6	6½	34	9
3. Frem II	3½	5½	–	4	3½	4½	5	7	33	9
4. Læseforeningen	3½	4	4	–	5½	4½	6	5	32½	10
5. Præstø	3	3	4½	2½	–	4	5½	7½	30	7
6. Slagelse	3½	1½	3½	3½	4	–	4	6	26	4
7. Kalundborg	1½	2	3	2	2½	4	–	7	22	3
8. Taastrup	1	1½	1	3	½	2	1	–	10	0

KLAREDE FAVORITROLLE

Af Jan Løfberg

På forhånd var der lagt op til en oprykningsstrid mellem Sydøstfyn og Holbæk i 2. division gruppe 2. Det kom til at holde stik. Sydøstfyn med en gennemsnitlig styrke på 2060 kontra Holbæks på 2050. Slutstillingen afslører da også et meget tæt opløb, og eftersom Sydøstfyn og Holbæk skulle mødes i et direkte opgør om oprykning den afsluttende fællesrunde i Slagelse, havde dr. Elo set rigtigt.

Før sidste runde førte Sydøstfyn med halvandet point foran Holbæk, men da fynboerne også var foran i matchpoint, svarede det regulært til, at Holbæk skulle hente 2 point. Det kom dog ikke på tale; Sydøstfyn vandt 4½-3½ og dermed sæsonens syvende sejr.

Dermed er den tidligere storklub Sydøstfyn tilbage i den næstbedste række. På det sydfynske hold blev der scoret godt af i hvert fald tre spillere: Mathias Bruun Ludvigsen med 6/7, Kim Skaanning-Pedersen 5½/7 og Martin Strandby Hansen 5/7. Holbæks topscorer var Henrik Stockflet Jørgensen med 5/7.

I bunden trak Kalundborg og Taastrup nitterne. Kalundborgs 1. bræt Jesper Nørgaard blev divisionens topscorer med 6/7, men det var altså alligevel ikke nok.

SKAKBYEN ESBJERG

Af Lars Wilton, Esbjerg Skf.

Esbjerg har igennem årene stået for mange store skakarrangementer – Vesterhavsturneringen behøver vist ikke større præsentation – fire individuelle danmarksmesterskaber (de to sidste i 1972 og 1997). Byens to største klubber, Esbjerg Skf. og Centrum, har begge været i 1. division for år tilbage. Besynderligt nok har der aldrig været tale om fusion ... Jeg tror, man kan sige, at de hver især ville beholde deres ego og stolthed som arbejderskakklubber. Det bør nævnes, at Jerne Skakklub eksisterer den dag i dag, og at byen faktisk havde en fjerde skakklub – SK 88 – vistnok i omkring 10 år.

Når man så i dag ser på byens 1. divisionshold, vil man kunne konstatere, at de 8-10 mand, som spiller, er en god kombination af begge klubbers nuværende og hedengangne spillermateriale – dog er et par topspillere gået bort naturligt, andre er søgt udenbys af forskellige årsager. Centrum eksisterer i dag på papiret, og Esbjerg Skf. tæller 32 medlemmer. Ikke meget når man tænker tilbage på diverse klubaftener, hvor der var stopfyldt begge steder.

Da VHT stoppede ... ja da stoppede skakturneringerne i Esbjerg. Sågar blev byturneringen ej heller spillet - flere spillere søgte som nævnt andre græsgange, og havde det ikke været for en vis Hr. Lahn, formand i ESF, ja så er det ikke sikkert, der havde været noget tilbage i den gamle fiskerby.

Efter lang stilstand med initiativer skete der noget i 2018. En IM turnering så dagens lys – takket være en gammel Esbjerg-spiller, hvis hjerte åbenbart var med endnu (tak for det Jan Rewitz). Den 1. Esbjerg Efterår var en realitet, og det er nu lagt fast, at klubben igen er vært for 3. Esbjerg Efterår her i 2020. Lad os håbe, at 2022 bliver året, hvor der virkelig bliver lukket op for skakken – begge klubber fylder nemlig 100 år og Jerne bliver 75 år. Et trefoldigt jubilæum. Den kvikke læser vil kunne se en sammenhæng i årstallene 72-97 ... Og nu 2022 ...

Nu over til årets divisionsskak! Som nævnt har flere ting spillet ind omkring, hvilken status 1. holdet skulle have. Holdet har ligget i et topleje af 2. division i et par år, og i sæsonen 18/19 snød holdet vist sig selv i en afgørende kamp mod velspillende Viby og tabte klart ... Springeren fra Kolding tog derfor pladsen foran Esbjerg ... selvom de også led nederlag i sidste match. Sådan er skak indimellem: uforudsigeligt!

Målet for denne sæson – 2019/20 – var helt klart oprykning til 1.division. Med holdets "nye" spiller, IM John Rødgaard, så det virkelig lovende ud ... international klasse og med 17 OL i bagagen for Færøerne. Mange tak!

I OL-sammenhæng er det vist kun GM Torre, Portugal og GM Westerinen, som ligger over Johns mange medvirkender. Da John flyttede tilbage til Esbjerg, spillede han for Evans i Skakligaen det første år – nedrykningen var uundgåelig, sådan som mange oprykkere har måttet sande. Men efter 43 års fravær var John så atter at finde i Esbjerg Skf.

2. division gruppe 3

1. Esbjerg	–	3½	6½	3½	6½	5½	6½	6	38	10
2. Nordre II	4½	–	4	3½	5½	5½	6	5½	34½	11
3. Haderslev	1½	4	–	5	3½	5½	6	5	30½	9
4. Århus/Skolerne II	4½	4½	3	–	3	6	4	4	29	8
5. SK 1968 III	1½	2½	4½	5	–	3½	4½	4	25½	7
6. Fredericia II	2½	2½	2½	2	4½	–	3½	6	23½	4
7. Viby	1½	2	2	4	3½	4½	–	4	21½	4
8. Evans II	2	2½	3	4	4	2	4	–	21½	3

2. division gruppe 3 så ud til at blive en spændende affære. Ikke færre end fire Aarhus-hold var med! Nordre 2 så ud til at være værste modstander. De vandt da også det indbyrdes opgør mod os i 2. runde med 4½–3 ½ ... Runden efter tabte de til uforudsigelige Århus/Skolerne 2 med de samme cifre og 4-4 i 4. runde, tillod Esbjerg Skf. at få luft. Fire storsejre over Haderslev, Evans 2, 1968 3 samt Viby gav et solidt forspring på 5½ point. Inden sidste runde i Erritsø skulle meget altså gå galt, hvis ikke klubben skulle avancere til landets næstbedste række.

Esbjerg Skf – Århus/Skolerne 2 blev en jævnbyrdig affære. Et par lynremiser her ... samtidig med, at der blev holdt øje med Nordre – Fredericia 2. Sidstnævnte kæmpede hårdt for at undgå nedrykning - det lykkedes for dem trods et klart nederlag på 5½–2½. De fik hjælp af Haderslev, der slog Viby 6–2 og dermed exit til dem i stedet. Det har været hårdt for dem at undvære Jesper Skjoldborg, Jacob Kjær med flere. Men tilbage til oprykningskampen: et par partier trak ud i begge matcher, men på det tidspunkt, var afgørelsen faldet ud til Esbjergs fordel. Det store forspring stod ikke til at hente for århusianerne, også selv om Esbjergspillerne måtte kapitulere mod Århus/Skolerne med 4½– 3½. Esbjergs mål var nået og 1. division er nu en realitet!

Hvis man kigger på tabellen, ser man Nordre 2 med 11 MP og ESF kun 10 MP. Tjae, det kan man så diskutere, men 3½ brætpoints forspring er vel OK?

Og ja, vort ny 1. bræt, John Rødgård, gjorde en markant forskel med scoren 5½ af 6. Der var også andre gode præstationer, ligesom der var mindre gode af slagsen ... blandt andre af denne artikels forfatter, der vel spillede den dårligste turnering siden debuten i 76/77 – faktisk det år, hvor vi spillede i øverste liga samt det år, hvor John rejste!

Efter 45 års fravær er John Rødgaard tilbage i Esbjerg Skakforening. Han afgav blot en enkelt remis i seks partier. Hans Buus Pedersen (tv. for Rødgaard) scorede også godt: 5½ af 7. Med ryggen til Charles Dumas fra Århus/Skolerne.

Oprykkere får det normalt svært. I denne sæson så vi Springeren Kolding rykke ud af 1. division. Så hvad er vores forventninger i den ny sæson? Ved en stabilisering af de nederste brætter vil en 4.-5. plads være muligt. Overordnet er målet selvfølgelig at blive hængende!

Esbjergs vinderhold bestod af John Rødgaard, Hans Buus Pedersen, Ove Weiss Hartvig, Iver Poulsen, Torsten Lindestrøm, Lars Wilton, Ole Bønnelykke og Henrik Tranberg Jensen. Reserver: Ingolf Nikolajsen og Michael Tranberg Rozenfeldt.

John Rødgaard kommenterer

Jens Fogh, Viby (2104)
John Rødgaard (2298)
Dronninggambit / D 38

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 d5 4. Sc3 Lb4 5. Da4+ Sc6 6. Se5 Ld7 7. Sxc6 Lxc3+ 8. bxc3 Lxc6 9. Db3 Se4 10. cxd5 exd5

Sort spiller stort set resten af partiet på de hvide felter. Hvid skal nu tage højde for sorts muligheder med 11… Df6 eller 11… Dh4.

11. g3 0-0 12. Lg2 Te8 13. 0-0 Dd7 14. a4 h6 15. Dc2 a5 16. Te1

16... Sd6!

Truer Sc4 og Sb6 med bondegevinst. Så hvid må gøre noget.

17. Lf4 Sc4 18. e4?

Hvid er lidt i vanskeligheder, men dette taber forceret.

18... dxe4 19. Lxe4 Sb6?

Jeg var så glad for denne positionelt korrekte manøvre, at jeg slet ikke så den afgørende taktiske fortsættelse 19…Txe4! 20. Lxe4 g5! fulgt af Df5 eller Dd5 alt efter, hvor løberen går hen. At 21. Le5 Df5 22. Tae1 Df3 23. Lxc7 Tc8 eller 23. De2 Sd2 bare vinder for sort, er nu ikke så indlysende, at jeg skammer mig over ikke at have set det …

20. Lxc6 Dxc6 21. Le3 Te7 22. Teb1 Sc4 23. Dd3

23... Sxe3!

Fordelenes forvandlingsevne. Den positionelle fordel bliver til en taktisk gevinst.

24. fxe3 Tae8 25. d5 Df6 26. Dd4

26. Tf1 strander på 26… Txe3.

26... Df3 27. Txb7 Txe3 28. Tf1 Te1

29. Df2 Txf1+ 30. Dxf1 Dxc3

Hvids åbne kongestilling gør gevinsten let for sort.

31. Tb1 Dd4+ 32. Df2 Dxd5 33. Tc1 Te6 34. Dc5? Df3?

Pinligt at ingen af os så 34… Te1+, men tiden var knap …

35. Dxc7

Jeg havde dog set, at 35. Tf1 De3+ sikkert var holdbart for hvid, hvorimod 35… Db7 stadig vinder relativt let for sort.

35... Te2 36. Dc8+ Kh7 37. Dh3+ De3+ 38. Kf1 Df2+ mat.

0-1.

2. division gruppe 4

1. Aalborg I	–	4	5½	4½	4	5½	4	6½	34	11
2. Silkeborg	4	–	3	6	5	2½	6½	4½	31½	9
3. Aalborg II	2½	5	–	3	5	3½	4½	6½	30	8
4. Randers	3½	2	5	–	5½	3½	4	5½	29	7
5. Skørping	4	3	3	2½	–	6½	5	4	28	6
6. Jetsmark II	2½	5½	4½	4½	1½	–	3	6	27½	8
7. Holstebro	4	1½	3½	4	3	5	–	5	26	6
8. Kjellerup	1½	3½	1½	2½	4	2	3	–	18	1

AALBORG SKF. ATTER I 1. DIVISION

Af Bjarne Sønderstrup, Aalborg Skakforening

Efter et år i 2. division fik vi elevatoren til at køre op igen ved at vinde 2. division gruppe 4. Vi rykkede ganske fortjent ned i sæson 18/19, og vi skulle lige slikke sårene, men troede og håbede dog på en hurtig tilbagevenden.

Dette begrundet i en tilgang fra mexicanske Edgar Parra på 2. bræt

Billedet er fra sidste rundes match mellem Aalborg og Silkeborg. Med front mod kameraet ses Ivar de Hoogt, Jacob Würtz, Kasper Skaarup og Edgar Parra fra Aalborg og forrest Torben Bødskov fra Silkeborg.

og et comeback til Finn Winther Nielsen, der tidligere havde scoret stabilt for holdet. Desuden havde klubmester Sune Kovshøj vist stor fremgang og fik tildelt 1. brættet, hvor vi regnede med at han kunne "tage stødet fra".

Ratingmæssigt var vi favoritter med et snit på 2069 foran Silkeborg på 2054, så der hvilede også et forventningspres på os. Dette indfriede vi altså med en score på 34, "hele" 2½ points foran Silkeborg. Vejen dertil var dog noget bumpet, og den uafgjorte 4-4 mod oprykningsrivalerne i sidste runde kunne nemt være endt anderledes. Vi sendte i hvert fald mange venlige tanker til hjælperytterne fra vores 2. hold, der havde slået Silkeborg 5-3 i runden forinden! Faktisk var vi også heldige med at vinde 5½-2½ over vores 2. hold i første runde, så et andet resultat her kunne sagtens have ændret på slutstillingen. Topscorer for holdet blev Finn Winther Nielsen med 6 af 7, mens Sune Kovshøj imponerede med 4½ af 6 på 1.bræt. Interessant var det at Thomas Heine Bech og Chr. Volmer Nielsen fra vores 2. hold med 5 af 7 indtog 3. pladsen på rækkens topscorerliste og således grundlagde den fine 3. plads for holdet.

I øvrigt blev sidste runde lige netop afviklet inden corona-helvedet brød løs. 64 (et godt skaktal!) spillere var samlet på Aalborg Tekniske Gymnasium, men heldigvis kunne der skabes god plads imellem deltagerne i gymnasiets fine festsal.

Edgar Parra kommenterer

Erik Nilsson, Kjellerup (1969)
Edgar Parra, Aalborg (2136)
6. runde 2. bræt / Siciliansk / B 30

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sf6 4. Sc3

Alternativet er 4. e5 Sd5 5. Sc3 Sc7 6. Lxc6 dxc6 7. h3, og her kan sort gå fianchettovejen med g6 eller spille Lf5 og e6.

4... Dc7 5. Lxc6 dxc6 6. d3

6. e5!? er interessant.

6... e5

Bondestrukturen er nu defineret, og den centrale kamp drejer sig om kontrollen over de sorte felter, som det ses senere.

7. h3 Sd7

En standardmanøvre i denne bondeformation sigter mod e6.

8. Le3 Le7 9. Dd2 Sf8 10. Se2

Hvid ønsker ikke at rokere modsat og vil forbedre springerens position inden afsløringen af kongens.

10... Se6 11. Sg5

Dette kan strengt taget ikke kaldes en fejl, men Sg3 ser mere naturligt ud i mine øjne.

11... Sd4 12. c3

12... f6!?

Sort er selvfølgelig ikke interesseret i retræten af springeren, men skulle måske have prøvet 12… h6! i stedet for.

13. cxd4 cxd4 14. Lxd4 fxg5 15. Le3

Og nu er forskellen på h6 og f6 den, at sorts træk g4 ikke er så stærkt her uden en halvåben h-linje. Til gengæld kan sort bruge f-linjen og løberparret til at kompensere for dobbeltbonden.

15... h6 16. d4!

I forsøget på at aktivere springeren og at slippe af med den svage bonde, inden sort bygger op i d-linjen.

16... 0-0 17. d5 c5

Hvid har skaffet sig en garderet fribonde, og derfor er det fristende at skaffe sig en 3 mod 2 bondemajoritet med 17… c5. Det er her vigtigt, at springeren er langt væk fra det ideelle c4-felt.

18. 0-0 Ld6

Blokerer d-bonden og åbner vejen for dronningen til kongefløjen.

19. Tfc1 b6 20. b4?!

Hvid skulle nok have spillet f3 her for at forebygge sorte operationer med g4. Så ser det ud til, at hvid stadig har mulighed for at udfordre sort på dronningfløjen.

20... c4! 21. b5

Forhindrer sorts b5 og isolerer c-bonden.

21... Ld7 22. Db2 g4!

Nu da dronningen er langt væk fra kongefløjen, følte jeg, det måtte være det rette tidspunkt for dette bondefremstød.

23. hxg4 Lxg4

Og her besluttede jeg mig for et kongeangreb med c4 som distraktion for hvids brikker på dronningfløjen. Den åbne f-linje giver sorts tunge officerer masser af plads på kongefløjen.

24. a4 Tac8 25. Sc3

Blokerer c-bonden og rydder 2. række.

25... Df7 26. a5!

Her tilbød hvid remis, som fristede på grund af min tidnød. Jeg besluttede dog at fortsætte:

26... Dg6 27. Kf1 Dh5 28. Kg1

28... Tf3!

"A flashy move", selv om Tf6 også er godt (for at reservere f3 til løberen og g6 til tårnet).

Ideen er at blokere f-bonden og tillade dublering i f-linjen. Tårnet er selvfølgelig forgiftet.

29. Ta2?

Hvid kunne stadig kæmpe efter 29.axb6 axb6 30. Lxb6 Tcf8 og nu A) 31. Le3 Th3 32. f3 Th1+ 33. Kf2 Txf3+ 34. Ke2 Tf2+! 35. Kxf2 Dh4+ 36. g3 Dh2# og B) 31. Sd1!, og jeg overså den ressource, som sort må finde: 31… Tb3! 32. Dd2 med et kompliceret spil!

29... Tcf8

Og angrebet er ustoppeligt:

30. Se2 Txe3

Sort invaderer på de sorte felter.

31. fxe3 Lc5 32. Tc3

32. Dd2 er stærkere: 32… Dg5 33. Tc3 Tf3 34. gxf3 Lxf3+ 35. Sg3 Dxg3+ 36. Kf1 Dh3+ 37. Ke1 Dh1+ 38. Kf2 Dg2+ 39. Ke1 Dg1 mat.

32... Dh4 33. Dd2

33. g3 Df6! Nu er den hvide springer fordrevet fra det ideelle g3-felt, og kongen er buret inde: 34. Sc1 Df1+ 35. Kh2 Dh3+ 36. Kg1Tf1 mat.

33... Df2+ 34. Kh2 Tf3! 35. Sg1 Dg3+ 36. Kh1 Tf1

Og hvid opgav med udsigten til Dh4.

0-1.

Xtracon Skakligaen

På et ekstraordinært forretningsudvalgsmøde onsdag den 11. marts besluttede FU at sætte skakken på pause. Det fik øjeblikkeligt konsekvenser for Xtracon Skakligaen, som skulle have spillet den sidste dobbeltrunde 21.-22. marts.

Skakligaen er således afbrudt efter syv runder. Det er i skrivende stund endnu ikke besluttet helt præcist, hvornår de to sidste runder spilles, men formentlig i slutningen af august eller slutningen af september.

Stillingen efter syv runder

1.	Team Xtracon Køge	40	13
2.	Brønshøj	34	12½
3.	Jetsmark	32½	12
4.	Nordkalotten	29	8
5.	Hillerød	29	7
6.	Skanderborg	27½	7
7.	Øbro	26	4
8.	Århus/Skolerne	25	4
9.	BMS	21½	3
10.	Nordre	15½	0

Resterende program

8. runde
Brønshøj – Skanderborg
Århus/Skolerne – Hillerød
Skanderborg – Øbro
Jetsmark – BMS
Nordre – Nordkalotten

9. runde
Øbro – Århus/Skolerne
BMS – Nordre
Hillerød – Skanderborg
Brønshøj – Jetsmark
Nordkalotten – Team Xtracon Køge

Ny dato for bogreception

Maleri: Mikael Melbye

Svend Hamann
oplyser, at receptionen i anledning af hans bogudgivelse

Hamann

er blevet flyttet på grund af coronakrisen.

Receptionen afholdes nu i stedet
tirsdag den 1. september kl. 16-18 på Sølyst,
Den Kongelige Skydebane,
Emiliekildevej 2,
2930 Klampenborg.

SKAK I CORONATIDER

Den nyudnævnte stormester Jesper Thybo havde sammensat et hektisk turneringsprogram i første halvdel af 2020, men det stort anlagte program smuldrede fra den ene dag til den anden. I stedet har han kastet sig over onlineskak. Således har han blandt andet deltaget i en turnering med lang betænkningstid. Det er ikke helt uden problemer, beretter han.

Af Jesper Thybo

Det er mærkelige tider vi lever i, også som skakspillere. Alvoren kom især i marts, hvor stort set alle skakturneringer blev aflyst. Jeg havde planlagt følgende: Islandsk holdturnering, Bundesliga, Reykjavik Open, Danmarksmesterskabet, individuelt Europamesterskab og ikke mindst Xtracon Chess Open. Alt sammen enten aflyst eller udskudt på ubestemt tid. Ret træls da jeg havde set meget frem til det hele!

Men ok, i det mindste er vi heldige, at skak også kan spilles online. Jeg, ligesom mange andre spillere i danske klubber, var med i Nordisk mesterskab for klubhold, hvilket var hurtigskak med 10 min + 2 sec per træk. Udover det har jeg været med i den første online Open med lang betænkningstid.

Smadret

Det var turneringen "Sitges Online", som havde tiltrukket mange stormestre og internationale mestre. Vi spillede med 90 min + 30 sec pr. træk, og det var et interessant koncept. Det kan dog være ekstremt anstrengende at sidde foran skærmen i 3-4 timer, så på den måde var det hårdere end at spille i virkeligheden. Online er der desværre et markant større problem med snyd, og det oplevede jeg allerede i første runde, hvor jeg blev totalt smadret af en inder på 2100, der brugte ca. 10 min på hele partiet. Et par runder senere blev han diskvalificeret pga. snyd.

"Online er der desværre et markant større problem med snyd, og det oplevede jeg allerede i første runde, hvor jeg blev totalt smadret af en inder på 2100, der brugte ca. 10 min på hele partiet. Et par runder senere blev han diskvalificeret pga. snyd. "

Efter det lykkedes det mig dog at spille udmærket skak, og jeg endte som nummer 13 ud af ca. 200 spillere. Det vigtigste i turneringen var at komme i top-16, da de 16 øverste spillere skulle spille om turneringssejren i små knockoutmatcher. De bestod af 2 partier med 5 min + 3 sec pr. træk. Her røg jeg dog ud i første runde til Adly Ahmed, der p.t. står med 2683 i lynrating. Det var dog en tæt match, hvor jeg var meget tæt på at vinde det første parti med et par bønder ekstra i et tårnslutspil. Det endte desværre remis, og på trods af også at have stået godt i andet parti endte matchen 1½-½ i hans favør. Ærgerligt! Men han endte dog også med at vinde turneringen ret suverænt.

Spil mod Thybo online

Udover Sitges, er jeg også begyndt at streame skak online. Her kommenterer jeg mine partier imens jeg spiller (multitasking er ikke altid nemt!), og man kan også udfordre mig til et parti online, hvis man har lyst. Man kan følge med på twitch.tv/jthybo og evt. udfordre mig på lichess.org, hvor jeg hedder JThybo. Nu vil jeg lige kort vise afslutningen fra et af mine partier i Sitges Online turneringen.

Jesper Thybo, Danmarks nyeste stormester fortæller om sine erfaringer med at spille skak online.

Tim Grutter (2253)
Jesper Thybo (2590)

1... Lxh3!
Stærkt offer, der åbner op for hvids kongestilling.
2. gxh3 Dxh3 3.f3??
3. Df1! Dh5! med stærkt angreb og gode brikker.
3... Txd4! 4. Tf1
4. cxd4 Sxf3+ 5. Kf2 Dg3+ 6. Kf1 Dg1 mat.
4... Txd1 5. Dxd1 g4 6. fxg4 Dg3+ 7. Kh1 Sxg4 8. Dd2 Te5! 9. Opgivet. 0-1.

ONLINESKAK
– ET LYS I MØRKE TIDER

Onlineskak har fået sit helt store gennembrud under coronakrisen. Ellen Fredericia Nilssen fortæller her om, hvordan internettet forbinder skakspillere fra hele verden, og hvordan hun selv har brugt streaming på de 64 felter.

Af Ellen Fredericia Nilssen

Først var det Reykjavik Open, så blev det Grenke Chess Classic, derefter fulgte DM i skak, og med også Xtracon Chess Open og skakolympiaden aflyst på grund af corona, så går der nok lang tid, før nogen af os kommer til at spille et rigtigt parti skak igen. Men bare fordi vi ikke kan mærke spændingen ved at sidde overfor en modstander, mens uret tikker ned, og stilheden i spillelokalet er som en boble, der er klar til at briste hvert sekund, så betyder det ikke, at vi ikke stadig kan opleve skønheden ved skak og dets uendelige muligheder på andre måder.

Vi er faktisk i en tid, hvor skaks popularitet blomstrer mere end nogensinde før – og ikke fordi der lige pludselig er lidt ekstra tid til at åbne de støvede skakbøger fra den bagerste hylde, men fordi et lys leder os frem i de ellers mørke tider og fjerner søvnen fra vores ellers trætte øjne. Det lys er selvfølgelig onlineskak.

I modsætning til mange former for sport, der bedst nydes i stort selskab og gerne udenfor, så er skak et spil, der kan elskes lige så godt alene som sammen med andre – og selv hvis man foretrækker de sociale aspekter af skak, så behøver man i disse tider ikke at føle sig forundret, da internettets vidundere alligevel kan bringe os sammen på tværs af lande og kontinenter. For selvom vi ikke kan samles i skakklubben på de knirkende gulve med en øl i den ene hånd og en brik i den anden, så har vi i modsætning til en sport som fodbold stadig mulighed for at samles over spillet gennem en computerskærm. Sammen – hver for sig. Med tiden kommer der også flere og flere forskellige former for måder at træne vores forståelse af brikkernes samarbejde. Det er ikke længere nødvendigt at have et skakbræt stående på spisebordet med en kopi af Nimzowitschs "Mein System" ved siden af. Nu kan skakbrættet skiftes ud med en computer, og bogen skiftes ud med en mus – selvom der selvfølgelig stadig er et par stykker, der foretrækker den gammeldags måde at gøre tingene på, til tider og ofte inklusiv undertegnede. Det betyder dog ikke, at disse nye og moderne metoder er dårlige. Tværtimod! Uanset om du vil blive bedre eller bare gerne vil nyde spillet, så er det nok svært ikke at finde noget, der falder i din smag.

Stærke onlineturneringer

I skrivende stund er semifinalematchen i "Magnus Carlsen Invitational" mellem de to amerikanere Fabiano Caruana og Hikaru Nakamura sat op på storskærm, så der ikke mistes et sekund af den spændende skak mellem verdens bedste spillere.

Det er heller ikke kun her, at der kan ses skak på topniveau. Flere af de stærke turneringer, der desværre er blevet aflyst, har afholdt online-versioner med deltagelse af talrige af verdens allerbedste spillere. Det blev blandt andet set i Abu Dhabi Super Blitz, der havde en førstepræmie på 5.000 dollars, som svarer til omkring kr. 34.000, og som blev vundet af russiske GM Vladislav Artemiev. The Magnus Carlsen Invitational og Abu Dhabi Super Blitz er bare to af de mange fantastiske initiativer, der er blevet taget online for at udbrede skakken og interessen for spillet. Der ses også, at mange af landets klubber sørger for at holde fast i – og skaffe nye – medlemmer ved brug af turneringer, undervisning, simultanopvisninger m.m. Alt sammen online. Specielt har undertegnede lagt mærke til, hvordan Chess House prøver at indsamle penge til klubben ved brug af simultanopvisninger med FM Martin Matthiesen; hvordan Frem Skakklub afholder massevis af turneringer med deltagelse af stærke spillere; og BOCA Juniors fabelagtige indsats for undervisning af klubbens juniorer, der også har inspireret Hillerød Skakklub til at gøre det samme.

Semifinalen i Magnus Carlsen Invitational" mellem Fabiano Caruana (øverst) og en dybt koncentreret Hikaru Nakamura. Nederst Chess24's kommentator Peter Svidler. *Foto: Ellen Fredericia Nilssen.*

Opbakning fra medlemmer – og andre skakspillere – er selvfølgelig essentielt for, at det hele kan fungere, og det er fantastisk at se, hvordan opbakningen fra mange er stor. Den store opbakning fra klubbers medlemmer blev også set, da det første Nordiske Online Club Cup nogensinde blev afholdt, og Danmark stillede med hele 8 hold fra 8 forskellige klubber. Bedst placerede danske hold blev Skanderborg Skakklub, der endte med en 10. plads, med velkendte GM Mads Andersen i spidsen af holdet.

Streaming

Fra én nordisk turnering til en anden, spillede det danske kvindelandshold Nordic Women's Team Battle, der løbende blev kommenteret af både IM Jacob Sylvan og undertegnede, der har taget udfordringen op med streaming. Streaming er ikke en ny ting, men den har indtil for nyligt ikke været alt for kendt blandt skakspillere. Streaming-konceptet går ud på, at man sender sig selv live, mens man for eksempel spiller et spil som skak. Mulighederne er mange, når det kommer til, hvad man vil streame – og samtidig interagerer man med dem, der beslutter sig for at skrive i chatten. Jeg har selv streamet kommentering af et par turneringer som det første Online Ungdoms DM nogensinde samt Skoleskaks København Open, og jeg har også streamet mig selv spille med et seerantal, jeg ser som en stor succes. Det startede efter, jeg blev en del af OfferSpill-teamet for små tre måneder siden. OfferSpill er en norsk klub, der blev grundlagt af selveste verdensmesteren Magnus Carlsen i 2019. Flere og flere nye streamere rammer i disse tider streamingplatformen Twitch, og også danske GM Jesper Thybo ses derpå engang imellem. Nogle, der har streamet i lang tid og formået at opbygge et endnu større tilskuerantal, er canadiske WFM Alexandra Botez, der specielt i disse tider gør meget for at promovere kvindeskak, og de canadiske ChessBrahs hovedsageligt bestående af GM Eric Hansen og GM Aman Hambleton.

Er man ikke så meget for at snakke med folk, man ikke kender, er der selvfølgelig også andre måder at bruge sin tid på skak sammen med andre, men hver for sig. For eksempel spiller jeg for tiden selv med i en lukket invitationsturnering med nogle af mine belgiske venner. Formatet er næsten det samme som i Magnus Carlsen Invitational, men med en lidt anden tidkontrol, færre penge på spil og en markant lavere kvalitet af skak. Mens vi spiller, er vi alle sammen i et gruppeopkald, der gør oplevelsen endnu sjovere og endnu mere hyggelig. Det kan kun anbefales!

Som den flittige læser nok er kommet frem til, er der utallige tilbud i online-skakverdenen. Om man selv vil prøve at streame, se på andre, der streamer, spille en lyn- eller langtidsturnering, træne med de mange træningsværktøjer eller se på topturneringer, så er det bare med at komme i gang!

Ellen Fredericia Nilssen streamer på norske OfferSpill.

Foto: Ellen Fredericia Nilssen.

Nyt fra DSU

Poul Jacobsen, formand for Dansk Skak Union

Sidste leder indledte jeg sidste afsnit med sætningen "Et spændende skakår er foran os ..." Det har udviklet sig til en gyser og absolut ikke på nogen god måde. Her tænker jeg primært på Covid19 og alle de negative påvirkninger, det har haft – og fortsat vil have – på vore aktiviteter. I skrivende stund kan vi i realiteten ikke sige noget om, hvornår vi atter kan spille normalt igen. Foreløbig står myndighederne fast på at indendørs foreningsaktivitet ikke er tilladt. I realiteten er der ikke meget, der tyder på en lempelse foreløbig.

Det betyder også, at vi af planlægningshensyn snart skal til at træffe nogle kedelige beslutninger, som dybest set handler om at ændre flere begivenheders status fra udsat til aflyst. Vi trækker naturligvis beslutningerne så længe som muligt. Men der skal naturligvis være tid for arrangørerne til at stable "sikre" arrangementer på benene, så det er også en faktor

Når vi kommer i gang igen – for det gør vi naturligvis på et eller andet tidspunkt – er der næppe tvivl om, at vore adfærdsmønstre vil være påvirket af det, vi har været igennem. Der vil blive stillet øgede krav til hygiejne, hvor mange mennesker samles. Det kommer også til at gælde for livet i skakklubberne, både de almindelige klubaftener og i turneringsregi. Foreløbig ser jeg ikke, at vi skal håndhæve håndtrykskravet. Og jeg ser heller ikke, at vi skal satse benhårdt på at fylde flest mulige deltagere ind i vore lokaler, når vi har arrangementer. Det sidste medfører måske nogle økonomiske eller praktiske vanskeligheder for nogen. Det må vi se, om vi kan komme omkring på den ene eller anden måde.

Når vi kommer i gang igen, skal vi se på, hvem vi er. Vi er en blandet skare med mange aktive ældre, hvoriblandt nogle vil være mere sårbare overfor smitten end gennemsnittet. Det er vigtigt, at vi værner om disse som gode og velkomne skakvenner. Det må ikke på nogen måde udvikle sig til, at de ældre er et ekstra besvær, for så er vi med det samme på vej ind på et skråplan, der for alvor kommer til at såre os. Når vi tænker turneringsskak, er det vigtigt, at hver enkelt deltager kan "forvalte sit ratingtal" uden at blive alt for forstyrret af ekstra og unormale sikkerheds- og kontrolforanstaltninger. Man skal kunne spille uden frygt for smitte fra omgivelserne – så derfor skal vi tænke alle aspekter ordentligt igennem. De to spilleres forhold naturligvis, men også holdkammerater, tilskuere, analyserum, kantiner og samkørsel skal tænkes igennem. Måske skal vi også tænke i sæsonstarter med andre turneringstyper, hvor vi gradvis vænner os til sikkerhedsforanstaltninger, inden vi atter sætter mange ratingpoint på højkant. Der kan udmærket spilles god skak, uden at partier rates. På den måde kan man måske undgå nogle diskussionspunkter.

Politisk er unionen også gået mere eller mindre i stå. Delegeretmødet og HB møderne er aflyst indtil videre, men skal naturligvis afvikles, når det bliver muligt. Unionens regnskab er dog revideret og offentliggjort på skak.dk – spørgsmål til regnskabet kan eventuelt stiles via mail til kassereren, og ellers vil de blive besvaret, når vi får sat et delegeretmøde på skinner.

Vi kommer naturligvis til at spille skak igen. Indtil det sker, er jeg taknemmelig for, at mange klubber har udvist handlekraft og implementeret onlineskak. Jeg tror, det er aktiviteter som kommer til at blive en større del af skakken fremadrettet, fordi det er bekvemt og opfylder en masse af de ønsker og behov, som moderne familier har for at indpasse hobbyaktiviteter i deres liv i øvrigt.

Med ønsket om en god sommer til alle, håber jeg, at vi snarligt *ses* igen.

Aktuel taktik

Løsninger til taktikøvelser side 37

1. Åkesson – Nord

I dette nummer skal vi se partier fra nogle af de store turneringer de seneste par måneder. Der er blandt andre to partier fra den store open i Gibraltar, et parti fra den store Aeroflot Open og to fra den israelske holdturnering, hvor den 73-årige Boris Gulko i en dramatiske afslutning slog den langt højere ratede Michael Roiz i et kompliceret parti og dermed sikrede sejren i topopgøret.

I Sverige holder de weekendturneringer, hvor de første par runder har begrænset tid og de afsluttende runder spilles med normal betænkningstid. Her har vi et tilfældigt øjeblik i et tilfældigt parti hvor hvid kunne have spillet bedre. Åkesson spillede

20. Lf5?

og havde en lille fordel og vandt partiet i træk 54.

1-0.

I diagramstillingen kunne han have vundet direkte med

20. Lh7+! Kxh7 21. Txd5

Sort kan ikke dække springeren. Der er en skak på f5 i nogle varianter, og efter 21... Tc7 22. Tcd1 Df6 har hvid en vigtig mellemskak i 23. De4+!

2. Harikrishna – Kempinski

Det gik ellers lige så godt for Kempinski i åbningen. Han vandt dronningen og havde stor fordel. Så slog han på c4 og blev ramt af:

24. Sd4!

Truer både med at fange dronningen og at tage springeren, uden at sort kan slå på e2.

24... Sc6 25. Lf1 Dxd4+ 26. Txd4 Sxd4 27. Lxf8 Kxf8 28. Ta3

Hvid har en teknisk gevinststilling og vandt i sikker stil:

28... Ld7 29. Txc3 Lc6 30. Kf2 e5 31. fxe5 Se6 32. Ke3 Sxg5 33. h4 Se6 34. Lxa6 Lxe4 35. Lb5 f5 36. exf6 Lf5 37. Ld3 g6 38. Lxf5 gxf5 39. Tb3 f4+ 40. Ke4 1-0.

3. Shankland – Vitiugov

Amerikanske Sam Shankland missede mange gevinster i den lukkede stormesterturnering i Prag, men vandt så i de to sidste runder og sluttede på +1 med 5/9. Det viste sig at være nok til en femdelt førsteplads! I sidste runde var han heldig, da hans modstander spillede:

14... f5?

Sort står stadig bedst.

1-0.

Men havde Vitiugov set

14... Lb4!

ville Shankland måske bare have givet op. Efter sådan noget som

15. Dxb4 Sxe3 16. Td2 Sxg2

har hvid tabt en bonde og har indtil flere positionelle problemer.

4. Buckels – Ivanchuk

I 1990 var Ivanchuk nummer tre på verdensranglisten. I 2007 lå han nummer 1 i et par dage på liverating-listen. Men nu er Ivanchuk at finde under 2700. Det er ikke kun alderen der har indhentet ham. Fokusset på skak er også dalet. Således meldte han et år afbud til olympiaden, fordi han skulle spille en damturnering!

26... Tge8? 27. Dh4 c4 28. Dh3 Txb2+!? 29. Kxb2 Tb8+ 30. Kc1! Df4+ 31. Kd1?

Hvid havde været bedre tjent med at spille 31. Te3!, hvor stillingen efter 31... Lxc3 32. Dg3 Le5 33. c3 ville være meget uklar.

31... Td8+ 32. Ke1 Dc1+?!

Ivanchuk misser den anden chance til at vinde partiet direkte: 32... Lxc3+! 33. Txc3 Dc1+ 34. Kf2 Td2+! 35. Ke3 Td1+ 36. Ke4 Txg1 37. Txc4 Te1+ med afgørende angreb.

33. Kf2 Ld4+ 34. Te3 Dd2+ 35. Se2 Td5?

Og her den tredje chance: 35... f5! ville have vundet. For eksempel: 36. Df3 (36. c3 f4! er en anden variant) 36... f4! 37. Dxf4 Lxe3+ 38. Dxe3 Tf8+ og så videre.

36. Tgg3 Te5??

Sort kunne have holdt remis med: 36... Tf5+ 37. Kg2 Lxe3 38. Txe3 Dd5+ 39. Kg3 Dd6+ 40. Kg2 Dd5+ med evig skak.

37. Tgf3

37. Dh6! Lxe3+ 38. Txe3 Tf5+ 39. Kg3 og vinder.

37... c3?

Endelig kunne sort have reddet partiet med det unaturlige 37... f6!! 38. c3 (eller 38. Dh6 Lxe3+ 39. Txe3 Tf5+ 40. Kg2 Tg5+ 41. Kf2 Tf5+ med evig skak) 38... La7 39. a4 Lc5 40. a5 h5 41. a6 Kh7 42. Dg3 Lxe3+ 43. Txe3 Tf5+ 44. Tf3 Te5 og hvid er ikke i stand til at bevise en fordel.

38. Dh6! Lc5 39. Df6 1-0.

Sort kunne have vundet med:

26... Txb2+! 27. Kxb2 Tb8+

27... Lxc3+? går ikke på grund af 28. Txc3! Selvom sort har bedst chancer i et eventuelt tårnslutspil, er mat lidt mere som penge i banken.

28. Ka3

Hvid taber også efter 28. Kc1 Lh6+ 29. Tg5 Dxg1+ eller 28. Ka1 Dxg1+! 29. Txg1 Lxc3 mat.

28... Dxc2!

Sort truer mat med både ... Ta8+ og ... Db2+. Hvid har ikke noget forsvar.

29. Dxc5 Db2+ 30. Ka4 Ta8+

og Sort vinder.

5. Werle – Kadric

Sort vandt med en flot afslutning ved at kombinere domineringen af h6-springeren og et bondegennembrud på dronningfløjen.

48... Se3!

Med truslen ... Kg7.

49. Kd2 c4!!

Dette var pointen.

50. h5

Hvid leder i blinde efter en chance.

50. Kxe3 taber efter 50... b3 51. axb3 cxb3 52. cxb3 a3!, og bonden når i mål.

50... a3 51. c3 b3 52. axb3 cxb3 53. Kc1 b2+ 54. Kb1 Sd1 0-1.

6. Chanda – Sjugirov

Partiet blev hurtigt remis efter

21. dxe7? Dxe7 22. Da4

Her burde Sort have spillet 22... Sg4 23. Lg5 Dc5 med en uklar stilling.

Efter

22... Dc7? 23. Ld4 Ta3 24. Db5

stod hvid stadig bedst, selvom han valgte trækgentagelse med:

24... Db7 25. Dc4 Dc7 26. Db5 Db7 27. Dc4 ½-½.

I diagramstillingen kunne hvid i stedet have spillet

21. Db2!

med truslen 22. Sg5 og 23. Se6.

21... exd6 22. Sg5 Te7

Sort bliver nødt til at dække e6-feltet. Efter 22... Td7 23. Ld4 og 24. Se6 vinder hvid materiale. For eksempel: 23... Tc8 24. Se6 De7 25. Sxg7 Kxg7 26. Tfe1 Df7 27. g4 h6 28. f4 og bindingen er afgørende, da 28... g5 29. fxg5 hxg5 30. Tf1 vinder med det samme.

23. Ld4

Hvid vinder materiale med denne dobbelttrussel. Efter sådan noget som

23... h6 24. Lxc3 bxc3 25. Db3+ d5 26. Sf3

er der stadig tekniske udfordringer tilbage, men hvid vil overkomme dem med præcist spil.

7. Raja – Adhiban

En vigtig del af de indiske professionelle skakspilleres indkomst kommer fra deres "jobs". Mange spillere er officielt ansatte på offentlige virksomheder som Indian Air eller Indian Oil, som for eksempel Adhiban er det (han er ansat i PSPB – Petroleum Sports Promotion Board, som vandt i både den åbne række og damerækken). Der er ikke rigtig nogen jobbeskrivelse, men han forklarede mig engang, at det var vigtigt, at han kom ind med kager på sin fødselsdag og havde en souvenir med hjem, når han spillede et eksotisk sted som for eksempel Danmark ... Og så er der den årlige firmaholdturnering, som de alle skal deltage i. I år vandt Indian Oil igen-igen. Adhiban startede skidt på 1. brættet, men fandt senere rytmen og spillede blandt andet dette forrygende angreb:

16... Txg2+!! 17. Kxg2 Sg6

Selvom hvid har tid til at dække sig ind, så kan han ikke. Springeren bliver alt for stærk på f4.

18. Kh2 Sf4 19. Tg1

Hvid kan give dronningen, men det giver ikke noget håb. Der er en trækomstilling ved 19. Dd2 Lxf3 (der er et alternativ i 19... Dc8 20. Sg1 Ke7 med ... Dg8 på vej, som også er stærkt. Men partiet er langt klarere) 20. Tg1 Dd7.

19... Ke7 20. Dd2

Hvid kunne også prøve at stille sig op med 20. Df1 Lxf3 21. Tg3 (21. Sd2 Le2) 21... Le2 22. Dg1, men han løber ind i mange af de samme problemer. Sorts naturligste måde at fortsætte angrebet på er ikke det, som computeren siger, men da det er helt afgørende, så det må være godt nok: 22... Dd7 23. Sd2 Tg8. Her er pointen, at hvid ikke kan spille 24. Ld1 på grund af 24... Txg3 25. Dxg3 Lxf2! 26. Dxf2 Dxh3+ 27. Kg1 Dg4+ 28. Kh1 Lxd1, og der er ikke noget forsvar imod sorts hovedtrussel 29… Dh5+ 30. Dh2 Lf3+ 31. Sxf3 (31. Kg1 Se2+) 31... Dxf3+ 32. Kg1 Se2+). Når jeg angiver så lang en variant, er det vigtigt at pointere, at Adhiban eller en anden stormester ikke ville have haft kontrol over dem. Jo, han ville have set mange af ideerne, men hvordan de helt præcist er skruet sammen, havde han ikke styr på. Min erfaring med at træne verdensklassespillere er, at deres taktiske fejl med stor konsekvens laves i træk 2 eller 3 af varianterne, mens det er i træk 1 eller 2 under 2500 ... Så når en variant er 16 træk, som denne her, er der ingen, der har styr på den efter de første 4-5 træk.

20... Lxf3 21. Ld3

Der er få varianter, man har brug for at se, efter at man har set ideen til kombinationen. En går således: 21. Tg3 Le2!! 22. De1 Dd7 fulgt af Tg8, hvorefter hvid ikke kan dække h3 længere.

21... Dd7 22. Tg3 Lg2!

Uden dette træk ville hvid slippe, men det er der, og nu er han helt færdig.

23. axb5 Tg8! 24. Dxf4 exf4 25. Txg2 Txg2+ 26. Kxg2 Dc8!

Adhiban går under øgenavnet "Bæstet", og man kan godt se hvorfor. I virkeligheden er han et af de sødeste mennesker, jeg kender ...

27. Sd2 Dg8+ 28. Kf3 Lxf2 29. Kxf2 Dg3+ 30. Ke2 De3+ 31. Kd1 Dxd3 32. bxa6 f3 33. Kc1 f2 34. Ta4 f1D+ 35. Sxf1 Dxf1+ 36. Kc2 Df2+ 37. Kd3 Dxb2 38. Kc4 Db1 39. a7 Dxe4+ 40. Kb5 Dxd5+ 41. Ka6 Dc6+ 42. Ka5 Db6 mat. 0-1.

8. Caspi – Pasman

Sort spillede

40... Td1?

hvor han efter

41. Txd1 Dxd1+ 42. Kh2 De2 43. a5

blev nødt til at lide en del, inden han holdt remis i træk 69.

½-½.

Sort kunne have vundet med et lille mellemtræk:

40... Td3! 41. Kh2

Hvid har ikke noget valg. Hvis han ikke dækker bonden, spiller sort ... Txh3+, ... Th4 og ... Tg4 med gevinst.

41... Lxg2! 42. Dxg2 Td2

og sort vinder.

9. Rahmilevitz – Greenfeld

Partiet blev remis, da hvid gav evig skak efter tidskontrollen:

42. Sg5+? Kf6 43. Sxh7+ Kf7 44. Sg5+ ½-½.

Hvid kunne i stedet have vundet med

42. Dxc6+ Kf7 43. g4!!

Hvid vinder ved at fjerne den velplacerede dronning.

43... Df4+ 44. Kg2

Selvom sort er i trækket, er han helt færdig. 44... h6 kan for eksempel gendrives med 45. De8+ Kf6 46. Tb8 Ta6 47. Txb5. Og 44... Lf8 taber på mere end en måde. For eksempel: 45. Dxb5 h6 46. Se5+ Kg7 47. Txf8!, og sort kan kun opgive.

Tog hjem fra Prag i utide

Det danske hold ved VM for seniorer i 65+-gruppen valgte at tage hjem før tid.

Af Jan Løfberg

Verdensmesterskabet for seniorhold var en af de første turneringer, der blev ramt af coronakrisen. Turneringen spilledes i starten af marts i Prag, og Nørresundby – forstærket med danmarksmesteren for 65+, Per Holst fra Nordre – stillede op som eneste danske hold. Turneringen glemmer Per Holst, Jens Jørgen Christiansen, Arne Christiansen og Jørgen Jørgensen nok ikke lige med det samme. Holdet valgte nemlig at rejse hjem i utide.

Før afrejsen var corona-epidemien i gang, så holdleder Per Holst kontaktede både Udenrigsministeriet og de tjekkiske arrangører. Begge instanser gav grønt lys, og det danske hold steg på toget i Aarhus.

I Prag spillede 65+-gruppen i en stor sal med flere hundrede spillere: - Jeg er et forsigtigt menneske, og jeg tænkte, at et udbrud her ikke ville være godt, fortæller Per Holst.

De danske spillere holdt sig løbende orienteret om situationen på nettet, ligesom de fik informationer fra deres familier: - 11. marts fik jeg en mail fra min yngste søn. Statsministeren var ved at lukke

Coronakrisen tvang Per Holst og hans holdkammerater til at rejse hjem fra Prag i utide.
Foto: Jan Rosenberg

Danmark. Jens Jørgens datter ringede også og bad os om at tage hjem. Vi holdt et holdmøde og blev enige om at afbryde turneringen. Næste morgen meddelte vi turneringsledelsen, at vi tog hjem. Toget afgik kl. halv elleve, og klokken halv tolv om aftenen nåede vi Aarhus godt møre. Først dagen efter blev turneringen endeligt afbrudt, men jeg er sikker på, at vi traf den rigtige beslutning, siger Per Holst.

- Noget af det sjove ved et sådan VM er jo, at man kan gå rundt mellem de mange spillere fra de forskellige lande. Men midtvejs besluttede den tjekkiske regering, at nu måtte kun 50 personer være forsamlet i ét lokale. Derfor blev vi delt op i flere lokaler, og det er ikke ligeså sjovt og spændende, siger Per Holst.

Rusland vandt 65+-gruppen foran Frankrig. Nørresundby endte som nr. 29 blandt de 51 hold.

Senior DM i Løgumkloster

Årets mesterskab bød på både "hestehæmmer-varianten" og skak for husarerne. I yngste gruppe vandt den tidligere landsholdsspiller Poul Rewitz overlegent, mens en anden tidligere landsholdsspiller, Per Holst fra Nordre, sejrede blandt de ældste skakspillere. Thomas Haugaard fra Frederiksberg Skakforening har samlet sine indtryk fra turneringen på Løgumkloster Højskole.

Af Thomas Haugaard

68 deltagere var meldt til start ved dette års seniormesterskab, der blev spillet på Løgumkloster Højskole under Vagn Lauritzens kyndige og venlige ledelse.

Spillerne ankom i storm og et regnvejr, der var så kraftigt, at det dryppede med vand gennem taget ned i spillelokalet, hvor der var sat spande frem med håndklæder for at dæmpe lyden fra de faldende dråber.

Der blev spillet i to grupper: 14 deltagere i gruppen +50 og 54 deltagere i gruppen +65.

I juniorgruppen, som den blev døbt, var Poul Rewitz, sidste års vinder, favorit. Og han levede i den grad op til sin favoritværdighed ved at rydde bulen med 7 af 7 efterfulgt af Mogens Thuesen med 6 point og Jan Rosenberg, som kæmpede sig ind på en 3. plads foran Palle Skov.

Rewitz er en stærk spiller med stor tålmodighed i sit spil og med en stærk gejst i alle partiets faser. Mange har tabt lange og opslidende slutspil mod Poul. Det er ikke mere end tre år siden han vandt kandidatklassen i overlegen stil. Et resultat, der kvalificerede ham til landsholdklassen 2018, hvor han scorede tre point. Resultater, der vidner om, at han stadig besidder stor styrke.

Stemningen var fin blandt de mange deltagere på Løgumkloster Højskole.
Foto: jan Rosenberg.

Kampen om førstepladsen blev i realiteten afgjort i tredje runde, hvor han mødte sin nærmeste rival:

Poul Rewitz kommenterer

Poul Rewitz, SK 1968 (2157)
Mogens Thuesen, Brønshøj (2138)

Partiet mellem Poul Rewitz og Mogens Thuesen blev afgørende for mesterskabets placering. *Foto: Jan Rosenberg.*

Mit parti mod Mogens Thuesen fra 3. runde viste sig, at være afgørende i kampen om førstepladsen. Sort er kommet skidt fra åbningen. Ingen af de sorte officerer står optimalt, men hvis hvid tøver, kan sort befri sig med b5.

20. Lg5

20. Dd2 b5 er også fordelagtig for hvid, men knapt så klart.

20... f6

Efter 20... Te8 21. Sc4 kommer de sorte brikker ikke med i spil.

21. Lxd7 fxg5 22. Lxc8 Dxc8

22... Txc8 23. Sc4 Td8 24. Sb6 Ta7 redder kvaliteten, men tårnet vil forblive spærret inde på a7.

23. Dd2 Le7

23... Lh6 24. h4 vinder en bonde.

24. Sc4 Dc7 25. Sb6

Vinder som minimum en kvalitet, men computeren er til min overraskelse ikke helt tilfreds. Den foreslår i stedet for træk som Tad1, Tac1, e5 og f4 som stærkere. Den mener tilsyneladende, at springeren på c4 er bedre end sorts tårn på a8. Den har naturligvis ret, men jeg foretrækker alligevel materialegevinsten i denne stilling, da det her er en vedvarende fordel, som efterfølgende ikke kræver de store beregninger.

25... Tab8

Tilsyneladende det eneste træk i stillingen, men faktisk er det bedre frivilligt at give kvaliteten med 25... Lf6 26. Sxa8 Txa8 27. Se2 De7, hvor den hvide fordel dog stadig må være afgørende.

26. Tac1!

Det var denne stilling, jeg havde set frem til, da jeg i diagramstillingen spillede Lg5. De sorte officerer står lige nu så kluntet, at truslen Dxb4 ikke kan pareres på fornuftig vis.

26... Tbc8

26... Sa2 27. Tc4 Lf6 28. Ta1 Sb4 29. Dxb4 Dg7 30. Dd2 Lxb2 31. Tb1 er ikke bedre.

27. Tc4

Det haster ikke med at slå på c8.

27... Lf6 28. Tfc1 Sa2 29. T1c2 Dg7 30. Sxc8 Sb4

30... Txc8 31. Ta4 Sb4 32. Txb4 er endnu dårligere.

31. Txb4 cxb4 32. Dxb4 Ld4+ 33. Kf1 Lc5 34. Dc3 Dd7

34... Dxc3 35. Txc3 Txc8 36. b4, nu er det løberen på c5, der er i en binding.

35. Sb6

Slutresultatet blev, at hvid vandt en officer, men den hvide konge er en smule udsat, så det er helt beret-

tiget, at sort spiller videre.

35... Db5+ 36. Se2 Tf8 37. Sc4 g4 38. f4 De8 39. Dd3 h4 40. Sd2 Da4 41. e5 Kh7 42. g3 Da1+ 43. Sc1 Dxa5 44. Se4 La7 45. exd6 Db6 46. Se2 Te8 47. Sf6+ Kh8 48. Dd4 Db3 49. Dc3 og sort opgav.

1-0.

Fra plus 8 til minus 8

Et af de mere underholdende indslag stod Palle Skov og Frode Benedikt Nielsen for i deres indbyrdes parti, hvor computeren siger klar gevinst til sort (plus 8), men i løbet af tre træk forvandles fordelen til et minus på 8. Vinderen kommenterer den sidste hektiske fase af partiet, som var dejlig skak for husarerne!

Palle Skov kommenterer

Palle Skov, Valby (2010)
Frode Benedikt Nielsen, Allerød (1958)

16... Lxg4

Set fra hvids synspunkt er det i denne stilling ganske behageligt, at det er et menneske og ikke en maskine, der er modstanderen. Mit spinkle håb er, at dronning og løber i den lange diagonal kan skabe en trussel mod g7 i samarbejde med springeren på d4 og forvirre sort. Derfor må den hvide springer til f5, hvor den ikke alene er med i mattrusler, men også truer dronningen.

17. Sf5 Lxh3+ 18. Kg1 Dg4+ 19. Kh1 Se5?

Ser naturligt ud, da trækket lukker diagonalen a1-h8, men det er en grov fejl. Der skal spilles Df3+, og derefter kan sort lukke diagonalen med f6 eller nu spille Se5.

20. Sh6+!

Hovsa, nu vender billedet.

20... gxh6 21. Tg1

Her ville Dxg1 være det mindste onde, og sort ville få tårn og springer og et par bønder for damen, og sort kunne spille videre trods hvid fordel, men sort er naturligt rystet over udviklingen i partiet og spiller hurtigt:

21... h5??

Hvorefter

22. Txh3

Endnu en gang udnytter, at den sorte dronning ikke må forlade g-linjen. Sort opgav.

1-0.

En ædel årgang

Gruppen for de endnu ældre medborgere blev i år vundet af stærke Per Holst, som vist ikke var i vanskeligheder på noget tidspunkt. Jeg havde ellers Jens Kølbæk som favorit efter hans sejr i sidste års turnering, som kom i hus efter sikkert og overbevisende spil, hvor han vandt med 5½ point.

Men i år blev det mere jævnbyrdigt. Kølbæk fik 4½ point, og det rakte kun til en 8. plads. På 4½ endte også feltets to ældste spillere, Børge Pedersen og Jørgen Hvenekilde, begge årgang 1935. Hvenekilde vandt i 1964 Det Åbne Københavnsmesterskab foran stormestrene Fridrik Olafsson og Bent Larsen, begge også årgang 1935. En ædel årgang, som Hvenekilde ynder at kalde den. Nok har Pedersen og Hvenekilde ikke fordums spillestyrke, men deres skakforståelse er intakt, og ikke mindst Hvenekilde øser generøst af den, når han sidder med i analyserne efter runden.

Der er stor forskel i spillestyrke blandt deltagerne, men de fleste har været med i mange år, og mange har udviklet deres stil, og nogle har holdt fast og udviklet deres åbningssystemer gennem årene. En af dem er Peter Wang. I tredje runde forvirrede han Sven Løntoft i følgende parti som han her gennemgår:

Peter Wang kommenterer

Sven Løntoft, Amager (1674)
Peter Wang, Gråsten (1781)
Uregelmæssigt / B 07

Det specielle ved partiet er mit åbningskoncept, som er udviklet på basis af en bivariant på side 195 i Jerry van Bekom & Leo Janssens bog The Black Lion. Konceptet er mærkeligt derved, at det bryder med alle traditionelle "sunde" principper for åbningsspil og dermed ser ud til at rehabilitere Philidors åbning på uventet måde. Det ser ud som om, at alle traditionelle åbningstræk så at sige preller af på konceptet. Jeg fristes ligefrem til at sige, at hvis Hvid ikke finder en effektiv metode til nedbrydning af konceptet, skal store dele af åbningsteorien skrives om. Se selv:

1. e4 d6 2. d4 e5!?

Trækket har i århundreder været anset for suspekt.

3. dxe5 dxe5 4. Dxd8+ Kxd8 5. Lc4, Le6 6. Lxe6 fxe6

Dette er konceptets grundstilling, der jo fra et traditionelt synspunkt ser fuldstændig tåbelig ud, men som viser sig at have interessante potentialer:

7. Lg5+ Kd7(?!) 8. Sd2 h6 9. Lh4 Sc6 10. 0-0-0 b5!

Ser mærkeligt ud, men læg mærke til, at sort nu behersker ikke bare sin egen banehalvdel, men også hele fjerde række. Aftrækket med springeren på d2 ser frygtindgydende ud, men er helt harmløst:

11. Sb3+ Kc8 12. Sf3 Ld6 13. Lg3 a5

De sorte dobbeltbønder i e-linjen tager uhyggeligt mange felter fra de hvide springere, som bliver holdt tilbage, hvor de spærrer for deres egne officerer. For mig selv har jeg kaldt åbningen for "Hestetæmmer-varianten", fordi den virkelig tæmmer de to hvide krikker.

De to hvide officerer på f3 og g3 bider på granit i centrum og er desuden meget vanskelige at ompostere:

14. Sbd2 Sf6 15. The1 Sd7 16. Sh4 g5

Nu kan den hvide springer kun gå tilbage, da den bliver fanget, hvis den går til g6.

17. Sf3 Sc5 18. Te3 Kb7 19. Se1 a4 20. Sd3 Sd7

Den hvide springer på d3 skal ikke byttes af, fordi den nærmest hæmmer det hvide officersspil.

21. f3

21... Sc5

Jo, nu skal den alligevel byttes af, fordi hvid har blottet den sorte diagonal fra d4 til g1. Hvid sidder i et jerngreb.

22. Sxc5 Lxc5 23. T3e1 a3 24. b3 Ld4 25. c4 Thd8 26. cxb5 Sb4 27. Kb1 Lc3 28. Te2 Td3 29. Le1 Tad8 30. h4 c6 31. bxc6 Sxc6 32. hxg5 hxg5 33. Lf2??

Så kom der en af den slags fejl, som er karakteristiske for trængte stillinger. Det skal retfærdigvis siges, at hvid faktisk ville kunne forsvare sig længe endnu ved bare at flytte tårnet på e2 til højre og venstre og måske endda slippe ud via h-linjen.

I hvert fald skal sort spille meget præcist for at fastholde grebet.

33... Lxd2 34. Opgivet.
0-1.

Senior DM slutter som regel med en festmiddag, og i år underholdt norske Øystein Johnsen fra Tønsberg med trompet. På repertoiret var flere evergreens og klassikeren Sæter Jensens blå mandag. Johnsen klagede over det det høje niveau i Senior DM, som tvang ham til at spille turneringer i Tyskland for at opretholde sit ratingtal.

Der findes altid to spillere, der skal spille til det sidste! Her er det Aage Søndergaard Nielsen, Springeren Kolding (th.), der kæmpede i 89 træk mod Flemming Stald, Frederiksværk, der endte med at vinde tårnslutspillet.

Foto: Per Hansen.

Få et OK Benzinkort med en sponsoraftale, så kan du støtte Dansk Skak Union med 6 øre, hver gang du tanker en liter benzin eller diesel. Det koster ikke dig ekstra – OK betaler hele beløbet.

Støt med el fra OK
Med et OK Benzinkort med en sponsoraftale kan du ved også at få el fordoble din støtte fra 6 øre til 12 øre for hver liter benzin eller diesel, du tanker.

Støt med OK Mobil
Du kan også forhøje støtten med OK Mobil. Vælg de OK Mobil-pakke, der passer dig bedst. Så støtter OK med ekstra 6 øre pr. abonnement for hver liter benzi eller diesel, du tanker.

Støt Dansk Skak Union på www.ok.dk/lokalsporten

OK

Dansk Skaksalg

Så kom den, bogen som vi alle har ventet længe på.

Det er den første bog i Jacob Aagaards serie **"Lær Skak"**.

Det er en bog som dækker reglerne for spillet og de grundlæggende færdigheder, som en ny skakspiller har brug for.

Du behøver altså ingen forudsætning for at kunne følge med i denne bog.

Der findes en vejledning til hver side og så er der opgaver, der skal løses.

Bogen er på 96 sider og koster kun kr. 89,00 pr. stk

Bestil den på vores hjemmeside skaksalg.dk

NYHEDER

Jeg har fundet et lokalt firma til at sy poser til opbevaring af skakbrikker.
Poserne er større end dem vi tidligere har kunnet levere.

De leveres som standard med Dansk Skaksalgs logo – **pris kr. 29,00 pr. stk**.
De kan også leveres med jeres eget logo – der vil dog blive opkrævet et opstartsgebyr – send en mail til **sales@skaksalg.dk** for at få en pris.

internet **www.skaksalg.dk** • email **sales@skaksalg.dk**

Dansk Skaksalg

Skakcomputer DGT Centaur

Denne intelligente skakcomputer er produceret til at give alle et godt spil skak. Så uanset om du er begynder eller en stærk spiller, så vil computeren selv tilpasse sig din spillestyrke allerede efter dit første træk.

Længde: 40 cm, Bredde: 44,5 cm, spillepladens størrelse: 38,4 cm, Feltstørrelse: 48 mm og Kongehøjde 86 mm

Pris kun kr. 2.599,00

Vi har mange bøger som er ekstra nedsat på grund af gule tilbudsmærker på forsiden bl.a. disse to, men se vores udvalg under Tilbud på skaksalg.dk, hvor priserne er fra kr. 30,00

Finder du ikke lige det på vores webshop, **skaksalg.dk**, som du søger, så send en mail til **sales@skaksalg.dk**, jeg skaffer rigtig gerne tingene hjem til dig.

Jeg har begrænset lagerplads, så jeg kan desværre ikke få plads til alle de nye varer.

www.skaksalg.dk • sales@skaksalg.dk • 61 13 64 60 • Hedemarksvej 11, 8340 Malling
Mail og telefon besvares løbende, skulle du mod forventning ringe forgæves, så send os en mail på sales@skaksalg.dk

HAM "FREDERIKSVÆRKEREN"...

1. del

Frederiksværk Skakklub har eksisteret i 100 år. I anledning af jubilæet har Henrik Mortensen for Skakbladet skrevet en meget personlig beretning med klubben i Nordsjælland som omdrejningspunkt.

Af Henrik Mortensen

At komme ned i en skakklub for første gang i slutningen af 70erne er muligvis ikke det samme som at komme ned i skakklub for første gang i dag, eller også er der ikke ret meget, der har ændret sig siden dengang. Jeg ved det ikke, for i dag kommer jeg næsten udelukkende i en skakklub i forbindelse med holdkampe eller koordinerede turneringer på hverdagsaftener.

Jeg var vist 15 år gammel, da jeg omsider tog mig sammen og/eller fik tilstrækkeligt med overskud til at kigge forbi en klubaften i Frederiksværk Skakklub. Inden da havde jeg gennem flere år lånt bøger om skak på biblioteket – jeg var træt af at tabe til naboernes lidt ældre drenge – læst J.P. Tofts skakspalte i Land og Folk torsdag og lørdag, Bent Larsens skakspalter i Ekstra Bladet og Frederiksborg Amts Avis samt Svend Novrups lange spalte i Politiken om søndagen. Partier med en passant slag holdt jeg mig dog fra, for det spillede vi ikke med hverken på Auderødvej eller på Søbakken.

I mine første teenageår var jeg reelt den eneste, der passede min meget syge far, og det var først, da han døde umiddelbart før min 15 års fødselsdag, jeg følte, at jeg tilstrækkelig ubekymret kunne gå væk hjemmefra og ned i skakklubben.

Jeg stod forsigtigt udenfor klubhuset i Bakkegade og ventede, da der så endelig kom en, som jeg kendte, nemlig barberen fra Nørregade, Tage Larsen (1919–2005). Jeg fulgtes med ham ind og som så mange andre, der har kigget ind i en skakklub for første gang midt i sæsonen, har oplevet det, var klubturneringen i fuld gang … Heldigvis – og dermed var jeg sandsynligvis heldigere end så mange andre, der spontant kommer ned i en skakklub for første gang – skulle selvsamme Tage Larsen ikke spille den aften, hvorfor jeg jo så fik masser af tæsk af ham. Knap så uventet, men det kunne jeg jo ikke vide, var Tage netop i den sæson stærkt spillende og tabte en omkamp om klubmesterskabet med 2-1 til Flemming Stald.

Klubben havde en turnering med tidshandicap, som jeg kunne træde ind i. Så vidt jeg husker, endte jeg med at få præmie i den turnering, især fordi jeg de resterende klubaftener udfordrede så mange som muligt. Det samlede resultat bar mere præg af kvantitet (mange points) end kvalitet (høj procentvis score). Typisk i øvrigt fordi de fleste koncentrerede sig om klubturneringen og derfor kun spillede få partier i handicapturneringen.

Tage Larsen spiller hvid i et klubturneringsparti imod Søren Haahr Dalsberg (med ryggen til).

Læsning af "Mit System" (Nimzowitsch) og "Åbningsspillet i Skak" (Larsen) kom virkelig til sin ret. Fælderne

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 d6 5.d4 b5 6. Lb3 Sxd4 7. Sxd4 exd4 8. Dxd4 c5 9. Dd5 Le6 10. Dc6+ Ld7 11. Dd5 c4!

og

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4.c3 Sc6 5. Sf3 Db6 6. Ld3 cxd4 7. cxd4 Sxd4? 8. Sxd4

hvor Sort typisk løb linen ud med

8... Dxd4?? 9. Lb5+ gav omgående points.

I sæsonen 1979/80 spillede jeg på papiret på bræt 7 på klubbens andethold, og der scorede jeg 2 af 7. Umiddelbart ikke nogen videre imponerende score, men … Jeg spillede nu oftere 4. bræt, end jeg spillede 7. bræt … Og altså mod ganske kompetente modstandere, så … Vi var altså også voldsomt overmatchede … I flere af kampene var vi tæt på at tabe med 8-0 og bare en enkelt af reserverne scorede bedre (2½ point) end jeg i den sæson.

Året efter var jeg atter 7. bræt, men da på førsteholdet, hvor jeg den sæson blev topscorer med 5½ af 7. Lidt en gratis omgang. Fire spillere scorede 3 point, og resten scorede mindre eller noget mindre. Beklageligvis er det med en enkelt undtagelse den eneste sæson, hvor jeg i Frederiksværk Skakklub scorede nævneværdigt for holdet. Da var jeg allerede begyndt at spille med i spændende turneringer overalt i Nordsjælland og København. Senere kom Vesterhavsturneringerne og DM-stævnerne til. Og noget senere igen skak i udlandet. At jeg generelt set ikke var afsindigt nyttig for førsteholdet i Frederiksværk, formoder jeg, vil forbavse mine nuværende klubkammerater i henholdsvis Horsens Skakforening og Ystads SS. Kort sagt vandt jeg ikke mange partier udover dem, som jeg "skulle" vinde. Og vel dårligt nok dem …

Generelt synes jeg, at mine klubkammerater fra Frederiksværk Skakklub gennem årene løftede deres spil, når der stod holdskak på programmet. I skakklubbens 100 års jubilæumsbog har jeg nævnt Flemming Stald, Poul Christiansen og Peter Balslev, som særligt gode eksempler på spillere, der fandt et andet og højere gear frem til holdkampene. Ingen af disse tre spillere spillede ret mange koordinerede turneringer i de år.

En høj, statelig mand

En spiller, man ikke kunne undgå at lægge mærke til på klubaftenerne, var en høj, statelig mand, Hans Nielsen (1896-1992), der klart udstrålede, at han var fra en anden tid. Og det var han måske også … Han havde i 1922 spillet simultan imod Nimzowitsch og i 1929 mod Friedrich "Fritz" Sämisch. I sidstnævnte tilfælde var han en af blot to spillere, som havde holdt remis. Ingen af disse partier er blevet bevaret for eftertiden. Desuden vandt Hans Nielsen ti klubmesterskaber i perioden 1932-1950.

Hans Nielsen virkede oprigtig glad over, at der med mig begyndte at komme nogle juniorspillere i klubben. Jeg nåede mange gange at høre ham fortælle nogle små morsomme historier om Tordenskjold, Paven med flere. Bedst var dog historien om en bymesterskabsfinale – i en periode var der også en Frederiksværk Arbejder Skakklub i byen, og klubberne samarbejdede om at arrangere et bymesterskab – hvor Hans Nielsen ville vinde bymesterskabspokalen til ejendom, hvis han fik remis i sidste runde imod sin søn Gunnar. Hans Nielsen fortalte, at han tilbød remis nogenlunde hurtigt i partiet, men at han fik et afslag med begrundelsen, at Gunnar ikke ville sidde derhjemme og pege op på kaminen og fortælle, at det dér var en pokal, som hans far havde vundet. Gunnar vandt således partiet og det års bymesterskab, mens Hans Nielsen efterfølgende aldrig vandt pokalen til ejendom. Sandsynligvis en historie, der ikke blev dårligere med årene …

Hans Nielsens søn var i mange år at regne som klubbens største talent nogensinde – i hvert fald indtil en vis Jacob Aagaard Madsen dukkede op – og han vandt i sæsonen 1954/55 klubmesterskabet som bare 17-årig, hvilket jo var højst usædvanligt dengang. Gunnar ændrede senere efternavn til Bomann, og han forlod alt for hurtigt skakverdenen til fordel for en karriere i matematikverdenen, hvor han skrev mange lærebøger. Så sent som i januar 1980 bragte han dog to flot kommenterede K-skakpartier i klubbladet.

Jeg spillede aldrig noget "alvorligt" parti imod Hans Nielsen, men mange af partierne fra handicapturneringen noterede jeg ned i det lønlige håb, at jeg ville kunne lære noget af dem bagefter. Her følger afslutningen af vores parti fra handicap-turneringen afviklet den 21. januar 1980.

Henrik Mortensen
Hans Nielsen

Jeg har spillet rigtig godt og erobret to bønder. Jeg gætter på, at jeg trak à tempo i resten af partiet ... Træk, jeg gerne havde slettet af forfatterskabet …

23. Sg4??

23. Sd5 skreg til himlen, men jeg kunne åbenbart ikke høre noget …

23... Sxg4 24. h3 Se5 25. f3 Sc4 26. g4 Sxb2 27. Kxb2 Df6+ 28. Kb1 Dxf3 29. Dxf3 Txf3 30. e5? dxe5 31. Txe5?? Txd1+ 32. Opgivet.

0-1.

Så vil jeg meget hellere vise følgende parti fra samme turnering. Et parti jeg i øvrigt, indtil jeg påbegyndte denne artikel, havde glemt alt om. Det blev afviklet d. 10. december 1979.

Henrik Mortensen
Tage Larsen
Fransk / C01

1.e4 e6 2. Sf3 d5 3. exd5 exd5 4. d4 Sf6 5. Lg5 Le7 6. Sc3 0-0 7. Ld3 c6 8. Dd2 Te8 9. 0-0-0

Dengang spillede jeg helst altid med modsatte rokader, jævnfør kapitel tre i "Kunsten at vinde i skak" (Keres & Kotov).

9... Dc7 10. Df4 Ld6 11. Dh4 Sbd7 12. The1 Sf8?! 13. Lxf6! Sg6??

Fair play til Tage. Det var altså hurtigskak med tidshandicap.

14. Txe8+, opgivet.

1-0.

Når jeg havde glemt det parti, kan det skyldes, at jeg havde en "uretfærdig" høj score imod Tage. Jeg vandt næsten hver gang, vi spillede, og vi skulle frem til vores sidste eller næstsidste parti, før Tage endelig kunne bogføre en gevinst imod mig.

Om et andet medlem, Knud Jørgensen (1930-2005), blev det sagt, at han ikke var videre begejstret for juniorernes tilstrømning til skakklubben. I hvert fald stoppede han bare. Imidlertid husker jeg fra min første juleafslutning i skakklubben, hvor der var et flot traktement, at der var en, der sagde: "Skal vi ikke alle sammen give 10 kr. til klubkassen for det fine arrangement?"

Det nærmest løb koldt ned ad ryggen på mig, for fra mine udprægede "fattige kår" havde jeg i hvert fald ingen penge med i skakklubben, end ikke til at købe en sodavand. Det var således en stor lettelse for mig, at Knud Jørgensen højt sagde: "Jeg synes ikke, at juniorerne skal betale noget".

Han var desuden fællestillidsmand på Stålvalseværket, så han havde uden tvivl travlt nok i forvejen, og det kan sagtens være derfor, at han stoppede. Jeg så ham aldrig siden, men på en klubturneringsaften – vist nok efter, at jeg havde besejret ham i 18 træk – gav han sig tid til at forklare mig, hvad en fællestillidsmands opgaver var og især, hvad de ikke var. Han svarede suverænt på mine spørgsmål og ganske heldigt, for ugen efter var det et tema i samfundsfagstimerne på seminariet, hvor jeg jo så "gratis" kunne køre med klatten.

Langt væk fra alting

Kort før skolernes efterårsferie i 1981 spurgte min et år ældre klubkammerat Jesper Kristiansen mig, om jeg havde lyst til at spille nogle træningspartier med normal betænkningstid. Ja bestemt, Frederiksværk er ligesom langt væk fra alting … I hvert fald var det aldrig ret nemt at skulle spille udenbys turneringer med brug af offentlig transport, fordi man jo altså også skulle hjem igen om aftenen …

Jeg tabte de første fire partier mod Jesper, før jeg reddede mig en remis. Senere tabte jeg nogle flere inklusive et parti i klubturneringen, før jeg atter bjergede en remis. Først omkring vores 12. parti blev det mere jævnbyrdigt.

I efteråret 1982 anmeldte Jørn Sloth i B.T. Jakov Estrins bog "Gambitspil i skak" med et eksempel fra kapitlet om Urusov-Gambitten, og den bog købte jeg omgående. Desværre var netop det kapitel, det eneste i bogen, der var værd at læse, og den dag i dag undrer jeg mig over, at man valgte at oversætte en så relativt dårlig bog til dansk. Men selvfølgelig, for få år siden udkom "Skakspillernes (ufuldstændige) Bibel", som slog alle kvalitetsmæssige bundrekorder for oversat skaklitteratur … 29. december 1982 fik jeg så lov til at spille Urusov-Gambit imod Jesper:

Henrik Mortensen
Jesper Kristiansen
Urusov-Gambit / C24

1. e4 e5 2. Lc4 Sf6 3. d4!? Sxe4 4. dxe5 Lc5? 5. Lxf7+!

Hovsa.

5... Kxf7 6. Dd5+ Ke8 7. Dxe4 De7 8. Sf3 Sc6 9. 0-0 b6? 10. Sc3 De6 11. Sd5

og Hvid vandt efter yderligere 10 træk.

Urusov-Gambitten gav mig de følgende år mange points i og omkring Frederiksværk-området, men trækomstillingsmuligheden til varianten 1. e4 e5 2. Lc4 Sf6 3. d4 exd4 4. Sf3 Sc6 5. 0-0 Sxe4! dræbte efterhånden enhver lyst til at spille varianten …

Jesper og jeg kom senere til at lave klubblad sammen med Max Møller (nu Ekelund). I forbindelse med udarbejdelsen af klubbens jubilæumsskrift gav Jesper os lov til blandt andet at genoptrykke hans manual til spil med store brikker, nemlig dem, som klubben benyttede på trækplaster på Nordcentertorvet. I dag er Jesper formand for Sjælsø Skakklub.

Mit allerførste parti i den øverste gruppe i klubturneringen (28. september 1981) var en stor succes. Villy Sommer var primært en stærk K-skakspiller.

Villy Sommer
Henrik Mortensen
Dronninggambit / D91

1. d4

Sommer spillede ofte 1. f4, og det havde jeg forberedt mig på. Hvis han imidlertid havde spillet 1.f4, ville han givetvis have vundet ganske let, for min hjemmeforberedelse, set med dagens briller, så da fuldstændig håbløs ud. Mange, mange år senere spillede han endelig 1. f4 mod mig, og det besvarede jeg så med 1… g5?! og vandt ganske let. På det tidspunkt var styrkeforskellen dog tippet ganske alvorligt i min favør.

1... Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Lb4 5. Lg5 0-0 6. Dc2 c5 7. e3 cxd4 8. Sxd4?!

8. exd4.

8... e5 9. Sf3 d4 10. exd4? exd4 11. a3 Te8+ 12. Le2 Lxc3+ 13. bxc3 d3 14. Lxf6 gxf6

15. Opgivet.

0-1.

Så skulle man måske tro, at jeg var på vej mod klubmesterskabet!? Nope. Som sæsonen skred frem, var jeg nærmere på vej til at rykke ud, da man mod slutningen af sæsonen ændrede reglerne fra, at man skulle score minimum 4 points for at blive, til at nu kun de to med færrest points rykkede ud.

Den sæson vandt Flemming Stald et af sine (foreløbig) 26 klubmesterskaber (se foto af Flemming Stald på side 60, red.), og i den efterfølgende sæson skulle han så som noget nyt indlede sæsonen med en klubmestersimultan. Den vandt Flemming med 12½-4½. Jeg var blandt taberne i feltet, og det var derfor helt og aldeles sensationelt, at jeg få uger efter besejrede Flemming i vores indbyrdes parti i klubturneringen efter et tidnødsdrama af den anden verden. I træk 38 i en ellers noget dårligere stilling kunne jeg snuppe et ugarderet tårn, og det skulle jeg trods alt ikke tilbydes to gange.

For to år siden besejrede en af mine australske venner, Heather Richards, i Gibraltar helt sensationelt den kvindelige, russiske verdensstjerne Alexandra Kosteniuk. Umiddelbart efter partiet blev hun interviewet på turneringens TV-kanal blandt andet med spørgsmålet om, hvornår hun var klar over, at hun ville vinde partiet. Heather svarede: "Da hun gav op!"

Hvis jeg var blevet spurgt om det samme i sekunderne efter partiet mod Flemming, ville jeg nok også have svaret noget i retning af: "Da han rakte hånden over brættet og sagde tak for kampen". Den aften fik jeg godt nok mange opmuntrende klap på ryggen.

Skakundervisning

På det nye gymnasium i Frederiksværk – hvor jeg gik – blev der ansat en skak- og skakhistoriskinteresseret kemi- og fysiklærer ved navn Henrik Svanholt. Han havde en baggrund fra Espergærde Skakklub. Efter et par måneder startede han noget (frivilligt) skakundervisning op. Han gjorde mig næppe til en stærkere spiller, men hans kulturhistoriske indflydelse på mig var umiskendelig. Her begyndte min interesse for kvalitetsskaklitteratur, og det kan jeg jo ikke takke ham nok for. Han gav os endvidere masser af spændende fotokopier fra klassiske skakbøger, og en del af dem har jeg skam fortsat gemt.

I januar 1983 spillede jeg med i 2. klasse i Nordsjælland Skak Unions traditionelle enkeltmandsturnering. Før sidste runde havde Preben Wennerwald (LVS) og jeg 5 af 6 og skulle spille et "finaleparti". Der er selvfølgelig altid masser af gode grunde til at læse Skakbladet, men dengang var der en Larsen-spalte, der hed Analysebrevkassen. Wennerwald havde på et tidspunkt sendt en særpræget åbningsvariant ind til brevkassen for at høre, hvad Bent Larsen mente om den … Han var ikke så imponeret og angav en god variant imod den. Vi er i Hillerød, og det er 12. februar 1983.

Preben Wennerwald, LVS
Henrik Mortensen, Frederiksværk
Wennerwalds Åbning / A00

1. g3 c6 2. Lg2 d5 3. c3 e5 4. d4 e4 5. f3 f5 6. Sh3 Sf6 7. 0-0 Le6!

Og Sort står allerede bedst ifølge Bent Larsen.

8. Le3 Sbd7 9. Sf2 Ld6 10. Dc1 0-0 11. Sd2 Sh5 12. fxe4 fxe4 13. Sdxe4

Hvid mister tålmodigheden …

13... dxe4 14. Sxe4 Dc7

og Hvid gav op, da vi nåede træk 40.

Om at få venner

Skak er jo også noget socialt med at få nye venner. Mit eneste Junior DM var i 1983 i Holstebro, hvor jeg endda var højest ratet i gruppen for 2. klassespillere, men jeg måtte langt, langt hen i turneringen for bare at komme op på 50 %. Imidlertid fik jeg dér to gode skakvenner blandt turneringslederne, nemlig Aksel Hansen og Kim Schmidt. Dem er det den dag i dag en fornøjelse at hilse på ved skakstævner, og forhåbentlig har de det på nogenlunde samme måde. En anden god ven og mangeårig god rejsekammerat "ødelagde" min turnering allerede i 1. runde.

Tomas Hutters, Espergærde
Henrik Mortensen, Frederiksværk

Hvid trækker og vinder!

Løsning sidst i artiklen.

Jeg har en ulykkelig 0-6 score (inklusive et simultanparti) imod Tomas, så det lyder måske underligt, når jeg siger, at jeg på mange måder savner ham som aktiv spiller i dansk skak.

Hvis jeg så bare kan nøjes med at spille lynskak imod ham …

Midt i sæsonen 1984/85 fik jeg lyst til at spille holdkampe på et højere niveau, og jeg var i tvivl om, hvorvidt jeg skulle forsøge mig i Frederikssund eller i Hillerød.

Jeg valgte Hillerød, og det viste sig at være et rigtigt godt valg. I 3. runde kom jeg med som reserve på førsteholdet til en udekamp i Horns Herred.

Inden kampen var der stor panik, for ingen anede, hvor holdlederen blev af. Han kom meget sent og det direkte fra detentionen … Det havde jeg godt nok aldrig oplevet i Frederiksværk Skakklub!

Mange tror, at det fedeste ved holdskak er at rykke op! Nixen bixen.

Det allerfedeste er at undgå en "soleklar" nedrykning ved i den grad at sparke bagdel i sidste runde. Hillerød Skakklub havde i hele sæsonen haft store problemer med uro på holdet, ikke mindst med en "overmatchet" holdleder, og den uro spredte sig åbenbart også til brætterne fra 2 til 8. Steen Skovlund Larsen scorede fantastisk flot 6 af 7 på førstebrættet, men os andre? Vi var ikke den store hjælp …

I sidste runde (15. marts 1987) i Nørrebro Medborgerhus fik vi pludselig medvind på motorvejen og vandt med hele 6-2. Jeg viste vejen for holdet ved lynende hurtigt at bringe os foran 1-0 via følgende miniature.

Bo Brask, Brønshøj
Henrik Mortensen, Hillerød
Van't Kruyz Åbning / A00

1. e3 e5 2. b3 d5 3. Lb2 Ld6 4. c4 c6 5. cxd5 cxd5 6. Lb5+ Sc6 7. Se2 Le6 8. 0-0 Sge7 9. f4 exf4!? 10. Sxf4 Lxf4 11. exf4?

11. Txf4.

11... Db6+ 12. Kh1 Dxb5 13. Sc3 Da5 14. Opgivet.

0-1.

Det er naturligvis en smagssag, men jeg havde utvivlsomt taget et par træk mere for holdet.

Efter nogle år i Hillerød vendte jeg tilbage til Frederiksværk, hvor der nu skete en hel masse.

I mange somre var der hver lørdag skak med store brikker på Nordcentertorvet. Det var lidt af et tilløbsstykke blandt både indenlandske og udenlandske turister. I dag er fliserne desværre fjernet, men jeg husker da, hvordan at de tunge – rigtig tunge – brikker skulle lægges ned først og på en bestemt måde i kasserne, for at alle brikkerne kunne være der.

Frederiksværk er kendt for to sportsgrene – hvis man tæller bordtennis med … Brydning har altid været det, der satte byen på sportens landkort. Hver andet år afholdt brydeklubben Heros byfesten. Det ene år var Skakklubben repræsenteret ved Max Møller og jeg, hvor folk skulle betale 10 kr. i et forsøg på at besejre mig i lynskak. Jeg husker ikke, hvad præmien kunne have været, for jeg vandt alle partierne, og vi kunne efterfølgende give Heros et pænt beløb samtidig med, at skakklubben fik en udmærket reklame ud af det.

I det hele taget var klubben på god fod med kommunens øvrige sportsforeninger. En af byens dartklubber udfordrede på et tidspunkt skakklubben til en match udi de respektive discipliner skak og dart med spisning og hygge undervejs og bagefter. Matchen endte ganske passende 19-19, men undervejs havde en af skakspillerne været i knibe i et parti. Selv var jeg i hvert fald ingen trussel for min dartmodstander, men om andre skakspillere havde været det, husker jeg ikke.

Skakklubben fandt i 80erne en fin og ganske indbringende niche med forskellige fondsansøgninger. Pludselig fik klubben så mange penge på en gang, at der ikke var brug for – endsige plads til i klubbens skabe – alle de materialer, vi skulle indkøbe. Dermed opstod i idéen om en støtteforening, så nogle af pengene "blev kanaliseret derover" … Fantastisk spændende var det, at skakklubben – som vist nok den eneste skakklub nogensinde – fik lov til at komme med til Se & Hørs årlige fest for udvalgte idrætsudøvere og idrætsklubber, nemlig Gunnar Nu Fondens årlige uddelinger. Det var stort. Jeg sad for eksempel ved siden af formanden for B 1901 og ud over præmieuddelingerne, var det med en ret så ærlig Otto Brandenburg, der skulle underholde. Han indledte med noget i retning af: "Jeg fik vist festet lidt for meget igennem i går, og jeg har altså ikke ret meget stemme i dag …" Det passede helt bestemt, men han var alligevel gennemført professionel.

Frederiksværk Skakklub spiller dart. Fra venstre Søren Haahr Dalsberg, Erik Rasmussen, Bent Jensen, Henning Petersen og Gerhart Mouritsen.

Frederiksværk Skakklub havde gennem mange år et klubblad ved navn En Passant. Måske ikke videre opfindsomt, mig bekendt har flere skakklubber haft et klubblad med samme navn. Lige i flæng kan jeg komme i tanke om Haderslev, Helsingør og Nørresundby, men der er sikkert flere. Navnlig i årene 1984-1992 med skiftende redaktører som Karl Jørgensen, Henrik Mortensen, Lars Nilsson og Jacob Aagaard leverede vi et af landets absolut bedste klubblade, der fra tid til anden gav stof og omtale i bl.a. Det Fri Aktuelt, Politiken og Ekstra Bladet

Verdensrekord med tunge brikker

Tilbage til Nordcentertorvet … I august 1987 satte Erik Rasmussen og jeg verdensrekord i marathonlynskak udendørs med tunge skakbrikker. Vi spillede i mere end 52 timer. Vi kom imidlertid aldrig i Guinness Book of Records, for vores rekord blev slået af to unge fyre, som spillede indendørs og med plastikbrikker(!) Efter min mening to vidt forskellige discipliner … Undervejs havde vi en "mindre" forstyrrelse fredag nat, da et værtshusslagsmål nærmede sig de slåede brikker. Det var jo Frederiksværk … Man kan læse meget mere om dette arrangement i klubbens jubilæumsbog, hvor Erik Rasmussens fine artikel fra klubbladet er blevet genoptrykt.

I et par år var jeg juniorleder i klubben, da der blev startet en egentlig juniorafdeling op. Vi havde bestemt undervurderet, hvor stor interesse der var(!). Oftest var der pænt over 20 skakinteresserede unger i skakklubben. Med den overvældende tilslutning – det er så nemt at se bagefter – burde vi nok have været nogle flere ledere. Jeg er f.eks. klart bedre til at lære de lidt mere øvede noget meningsfuldt og en anden – end jeg – kunne med fordel have taget sig af de rene nybegyndere.

I sæsonen 1988/89 lå klubben og kæmpede med Hørsholm Skakklub om oprykningspladsen til Mesterrækken. Før sidste runde førte de med to points foran os, men vi havde fordelen af at have den formodede letteste modstander i form af Frederikssund 2 i vores sidste kamp. Frederikssund kom med bare syv mand, og vi endte med at vinde matchen med 8-0, og da Hørsholm bare spillede 4-4 mod Fredensborg, var vi oppe. Mod slutningen af sæsonen havde klubben hyret Carsten Høi til at gennemgå vores partier tre fredage efter holdkampene. Det var "lukkede" arrangementer for førsteholdet, bestyrelsen samt Jacob Aagaard, som klubben også mente, ville

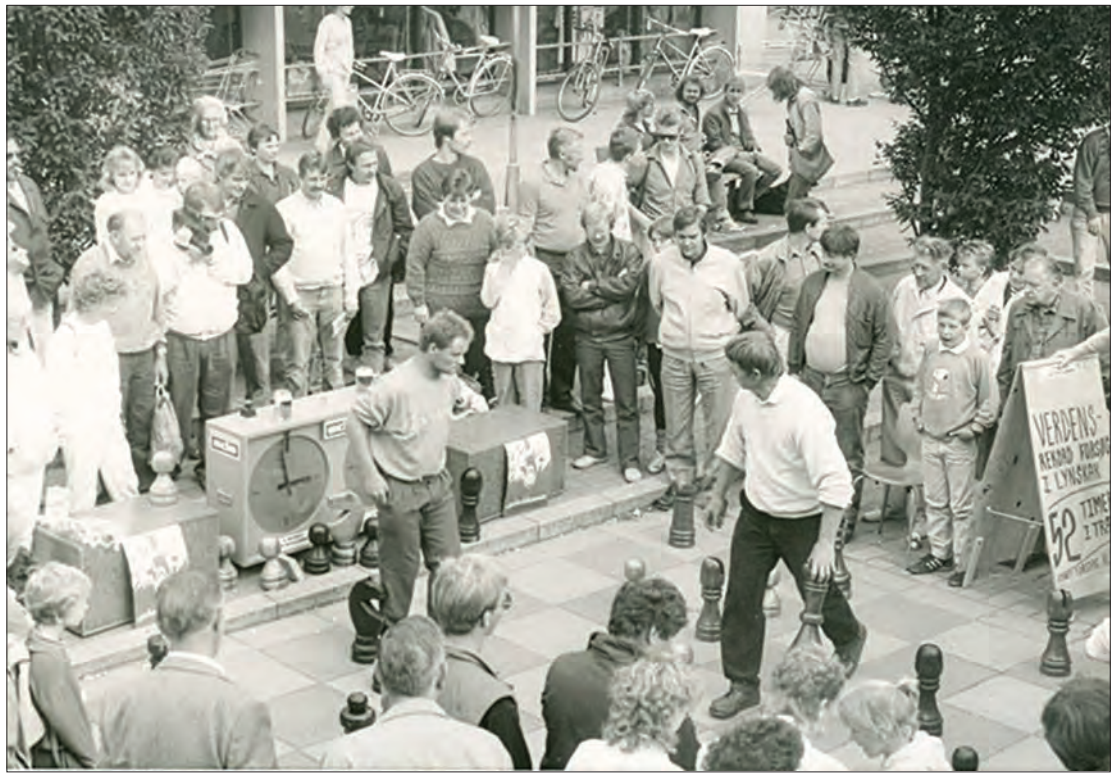

Efter omkring 52 timers verdensrekord forsøg på Nordcentertorvet. Erik Rasmussen holder en af de tunge brikker, mens Henrik Mortensen vel nærmest forsøger at spærre vejen hen til skakuret …

Fra en træningsaften med Carsten Høi. Fra venstre Carsten Høi, Henrik Mortensen, Karl Jørgensen, Jacob Aagaard, Lars Nilsson, Poul Christiansen og Max Møller (Ekelund).

kunne have gavn af at være med. Året efter sluttede klubben nr. 2 i Mesterrækken, men dog 8½ points efter vennerne fra Nordkalotten, der havde GM Jonny Hector i spidsen.

Et scoop som træner

Fra sæsonen 1991/92 hyrede klubben Torben Sørensen som spillende træner. Han var lidt af et scoop og en aldeles fremragende pædagog. I sin første sæson scorede han 5½ af 7 på førstebrættet via et nederlag til GM Hector.

Torben lavede løbende et flot åbningskompendium til førsteholdsspillerne – jeg har fortsat mit – hvor den bedste del nok var kapitlet om Colle, som jeg fra tid til anden fortsat spiller.

Torbens velkendte ironiske distance ses tydeligt i følgende parti fra Biel 1987, som optrådte i kompendiet.

GM Milorad Knezevic
Torben Sørensen

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. e3 e6
3… Lf5! HM.

4. Ld3 c5 5. c3 Sbd7 6. Sbd2 Ld6 7. 0-0 0-0 8. Te1! Dc7 9. e4 cxd4 10. cxd4 dxe4 11. Sxe4 Sd5?!
11… b6 TS.

12. Sxd6 Dxd6 13. Se5 S7f6 14. Lg5 b6
Og dette skulle ifølge Torben Sørensens teoribog være OK for sort.

15. Df3!
Det stod ikke i bogen …

15... Lb7?
15… Tb8 var nødvendigt. TS.

16. Lxf6! gxf6 17. Dg3+ Kh8 18. Sxf7+, opgivet.
1-0.

Da Torben kom hjem fra skakturneringen i Schweiz, ville han tjekke efter, om det nu også kunne passe, at der ikke stod noget om 15. Df3! i bogen.

Han huskede rigtigt. Det gjorde der ikke. Til gengæld fandt han ud af, at det såmænd var selv samme Knezevic, der havde skrevet bogen … I dag stilles der langt større krav af forlagene til de udgivne åbningsbøger.

Max Møller (Ekelund) sidder for en gangs skyld selv ved brættet.

Lidt pudsigt var det i øvrigt, at vi under udarbejdelsen af jubilæumsbogen ikke kunne finde nogle papirer omkring ansættelsen af Torben Sørensen. Never mind, mens jeg var i klubben, lærte jeg fantastisk meget af ham. Jeg forlod dog klubben midt i sæsonen 1992/93 og kom faktisk først tilbage ved juleafslutningen i december 2019. Ved den lejlighed arrangerede Gert Sørensen en Fischer Random turnering, og selvom jeg på ingen måde er tilhænger af den form for skak og aldrig havde spillet det før – og i hvert fald fattede rokadereglerne … så vandt jeg alligevel alle fire partier og dermed turneringen. Og jeg rokerede skam to gange, nemlig da jeg efterabede mine modstandere.

Endelig var jeg også inviteret med til klubbens 100 år jubilæumsfest, der samtidig var releasen på klubbens jubilæumsbog. Bogen måtte ikke komme ud før, fordi der i den blev afsløret, at Max (Møller) Ekelund var blevet udnævnt som æresmedlem på baggrund af den ufattelige energi, han udviste som formand for skakklubben over to perioder. Jubilæumsarrangementet har jeg i øvrigt skrevet om på skak.dk (4. marts 2020).

Løsning af diagramstillingen på side 67

26. Dxh6+! Dh7 27. Lxg7+! Txg7 28. Tf8+ Tg8 29. Txg8+ Kxg8 30. Tf8 mat.
1-0.

2. del af Henrik Mortensens beretning følger i næste nummer af Skakbladet.

Jubilæumsskriftet endte med at blive en bog på 135 sider(!). Forfattertrioen Henrik Mortensen (tidligere medlem af klubben), Jens Peder Pedersen og Flemming Stald brugte mere end et år på at samle materiale, gå i byarkivet og meget mere. Blandt bidragsyderne kan nævnes Søren Haahr Dalsberg, Jørgen Poulsen, Flemming Johansen samt en flot 16 siders artikel af stormester Jacob Aagaard, der begyndte sin skakkarriere i Frederiksværk Skakklub.
Udvalgte klubbladsartikler bestod også "Test of time" og kom med. Bogen koster 150 kr. plus porto og kan nemmest bestilles hos formanden Søren Ellegaard på mail **soerenellegaard@gmail.com**

OK

PIGESKAK, SAMMENHOLD OG SNEBOLDKAMP

Af Kathrine (11 år), Caroline (11 år) og Karoline (16 år) fra Boca Juniors/Læseforeningen

I pigeskak har vi ikke blot fokus på skakken, men også fællesskabet og at alle har det godt.

Man får mange gode oplevelser, når man spiller skak, ikke fordi man vinder kampe, men fordi vi har det godt sammen og får en masse gode oplevelser, minder og venner for livet.

Aldersforskellen er ligegyldig, når det gælder pigeskak. Alle har det godt, når vi er sammen, både fordi vi har samme interesse, men også fordi vi har et stærkt fællesskab.

Der holdes også arrangementer som pige-DM, hvilket er meget godt, så man får en masse gode nye venner fra rundt omkring i landet.

Der bliver også afholdt en skaklejr hvert år i sommerferien. Sidste år var der kun én pige fra Boca Juniors, mens vi i år er oppe på ca. 5 piger. Flere og flere piger starter til skak, fordi de igennem skoleskakken er blevet interesseret.

Det gør ikke så meget, hvor mange piger vi er i forhold til drenge, da vi har det sjovt uanset hvem vi er sammen med. Boca Junior er en skakklub hvor der er stor fokus på, at alle har det godt, og hvor vi er gode venner på tværs af kønnene.

I Boca Juniors spiller vi ikke blot skak, men også skaklege, så man lærer det på en anderledes og sjovere måde, og det kan motivere os til at spille mere skak.

Boca Juniors piger til Fynsmesterskaberne for piger 2019.

Det er godt at kombinere skak og en anden sportsgren, hvor man er mere aktiv, så får man både brugt hovedet og kroppen, hvilket både er sjovt, udfordrende og sundt. Husk at piger er lige så gode som drenge til at spille skak.

PRØV NOGLE AF DE SJOVE SKAKLEGE FRA BOCA JUNIORS:

Sneboldkamp

Først bliver man delt op i to ca. lige gode hold. Så tager træneren en sæk helt fyldt med sammenrullede skakopgaver (så de ligner snebolde), tæller ned fra tre, og så er vi i gang. Alle må nu løbe hen til bunken med opgaver. Når man mener, man har svaret på opgaven, finder man en træner og viser, hvad man er kommet frem til. Hvis svaret er korrekt, må man lægge opgaven/snebolden over i sit holds bunke. Hvis man gætter forkert, kan man enten prøve igen, eller lægge opgaven tilbage og tage en ny. Når tiden er gået, tæller man ens snebolde. Holdet med flest snebolde vinder. Der er ofte en præmie til vinderholdet – for at motivere os endnu mere. Det er en sjov og anderledes måde at lære skak på.

Skak-stikbold

Det er præcis samme regler som i stikbold, bortset fra én ting. Der er et dommerbord. Foran hver dommer er der et skakbræt med en opgave. Når man dør, går man hen til en af dommerne og forsøger at løse opgaven. Dommerne sætter engang imellem nye opgaver op, så man ikke kommer til at løse den samme opgave igen.

Man kan vinde spillet på to måder:

1. hvis man er den eneste tilbage på stikboldbanen.
2. hvis man er den første, der løser 10 skakopgaver.

Så man kan enten dø med vilje og satse på at løse de 10 opgaver først, eller man kan satse på at dræbe alle i stikbold.

Boca Juniors i kamp.

Udtagelser til ungdomsstævner 2020

Ungdomslandstræner Rasmus Skytte har offentliggjort følgende udtagelser til ungdomsstævner i 2020. Det skal dog desværre tages med coronaforbehold:

Ungdoms VM, Mamaia, Rumænien 7.-20. september (U14-U18)

U18: IM Filip Boe Olsen, Skanderborg og Birgitte Jacobsen, Skive.
U16: Casper Liu, BMS og Nienke van den Brink, Caissa.
U14: Albert Mechlenburg Møller, Frem og Clara Heiberg, Frem.

Ungdoms VM, Batumi, Georgien 18.-31. oktober (U08-U12)

U12: John Christopher Christensen, Silkeborg og Sarah Sima Derlich, Nørrebro.
U10: Emil Zander, Kjellerup og Leia Andries, Frem. U08: August Jalving, Skak for Sjov og Frida B. Hagen, Enkeltmedlem.

Ungdoms EM, Antalya, Tyrkiet 12.-22. november (U08-U18)

U18: IM Filip Boe Olsen, Skanderborg og Ingrid Nielsen-Refs, Amager.
U16: Casper Liu, BMS og Andrea Kongskov, Syddjurs.

Velkommen til **Matmaskinen** – de nye sider i Skakbladet særligt til juniorer! Mit rigtige navn er Marie Frank-Nielsen, men I kan bare kalde mig Matmaskinen for jeg elsker at sætte mat! Jeg har spillet skak siden 1. klasse, så det er efterhånden blevet til sølvbryllup mellem skakspillet og mig! Så kan I kvikke skakhoveder nok ca. regne ud, hvor gammel jeg er.

Marie Frank-Nielsen.

Jeg har ca. 2000 i rating og er WFM – det står for Woman FIDE Master – FIDE er skakkens verdensforbund, ligesom DSU er det danske forbund. Jeg har blandt andet været til ungdoms VM i 2005 og spillet på kvindelandsholdet siden 2008 og har blandt andet spillet med til OL i skak i 2008 (Dresden, Tyskland), 2010 (Khanty Mansijsk, Rusland), 2012 (Istanbul, Tyrkiet) og 2014 (Tromsø, Norge). Jeg synes, at skak er et helt fantastisk spil, og jeg elsker, at man kan rejse rundt i verden og få nye venner gennem skakken.

Nu bruger jeg meget af min tid som skaktræner – heriblandt 10 år på skaksommerlejren og i Amager Skakforening, og for tiden underviser jeg online – dumme corona. Jeg savner mine skakelever og samværet i skakmiljøet. Der er sikkert også mange af jer, der savner at kunne mødes over brættet, men heldigvis er der rig mulighed for at spille på nettet.

Jeg håber, at I vil hygge jer med at læse med. Denne gang kan du læse "Battlecat's Corner", hvor stormester Mads Andersen deler tips og tricks om tidsforbrug. Derudover kan du læse artikler med og af juniorspillere fra hele landet og deltage i en konkurrence.

Ris, ros og gode idéer til artikler eller andet kan sendes til **matmaskinen@skak.dk**

De bedste skaklige hilsner
Marie aka Matmaskinen

U14: Noah Wahlgreen, BMS og Abigal Weersing, Enkeltmedlem.
U12: Jeppe Hald Falkesgaard, BMS og Caroline Bruntse, Boca/Læseforeningen.
U10: Emil Zander, Kjellerup og Elin Wu, Nørrebro.
U8: Robert Skytte, Aarhus/Skolerne og Frida B. Hagen, Enkeltmedlem.

Et par aktuelle råd fra ungdomslandstræneren Rasmus Skytte til de unge skakspillere:

1) I denne tid spiller vi meget lynskak på nettet, men prøv at undgå at spille med mindre end 5 minutter til hver til partiet.

2) Det er vigtigt, at "træningen" ikke kun består i lynskak på nettet. Find brættet frem, løs nogle opgaver eller spil nogle partier igennem.

Noah er på vej til EM og drømmer om at blive stormester

Tillykke med udtagelsen til EM! Hvad glæder du dig mest til? Og har du nogle mål for turneringen?

Tak. Jeg glæder mig allermest til at skulle møde nogle af Europas bedste skakspillere. Jeg glæder mig også rigtig meget til at skulle dele den kæmpe glæde, det er at være afsted sammen til et EM med mine gode venner Jeppe, Casper og Vitus. Jeg glæder mig også til at gense alle de andre skakspillere og møde alle de nye skakspillere, der er med for første gang. Det er sjovt at være en del af den danske delegation. Der er altid en fantastisk stemning og et godt sammenhold, hvor seriøsiteten ved skakpartierne er stor, men hvor der også er plads til at have det hyggeligt med de andre skakspillere og trænere resten af tiden. Jeg synes, at det er sjovt at spille med nogen, som har meget højere rating, end jeg selv har. For eksempel spillede jeg mod den topseedede – og på det tidspunkt også den højest ratede spiller i verden fra min årgang 2007 – i U12 i Bratislava, franskmanden Marc Andria Maurizzi (2433). Det var selvfølgelig svært, men samtidig en fantastisk oplevelse. Jeg vil gerne opnå et slutresultat i den øverste halvdel af spillerne i U14 i dette års udgave af EM i Antalya i Tyrkiet.

Noah Krug Wahlgreen på 12 år glæder sig til EM i Antalya i Tyrkiet.

Hvorfor spiller du skak?

Jeg synes, at det er sjovt. Det hele startede med, at min far kom hjem fra USA med et rumskakspil, hvor brikkerne var planeter, og så sagde jeg til min far, at jeg gerne ville lære at spille skak, men faktisk endte det med, at min mor lærte mig at spille skak i stedet. Jeg var 6 år gammel. Jeg startede med at spille skoleskak på Atheneskolen en måneds tid, men så skiftede jeg til Nørrebro, da jeg fyldte syv år. Nu spiller jeg for BMS. Jeg er meget taknemmelig for den gode træning og stemning, som jeg har oplevet i alle klubberne.

Du har jo været afsted til internationale turneringer før – hvilke og hvordan har det været?

Jeg har spillet med i Xtracon i Helsingør de sidste tre år, Copenhagen Chess Challenge sidste år. I 2018 var jeg med til NM i Finland. Endelig er der EM i Riga og Bratislava i 2018 og 2019. I 2018 var det Mads Boe og Klaus Berg, som var trænerne, og i 2019 var det Mads Andersen og Marie Frank, og i år er Rasmus Skytte med til EM 2020 i Antalya. Jeg synes virkelig, at det har været lærerigt og spændende at spille med i internationale turneringer, da man får chancen for at få rigtig god forberedelse og analyse af partierne af trænerne og spille med de bedste i Europa i ens egen aldersgruppe.

Hvis du skulle give et godt råd (eller flere) til andre børn der gerne vil spille internationale turneringer, hvad skulle det så være?

Det er vigtigt at føle glæden helt ned i maven og nyde det. Man skal vide, at der til de internationale juniorturneringer er rigtig mange dygtige spillere med, så det er vigtigt at spille op til sit bedste i alle partierne.

Har du en favoritspiller?

Jeg tror, at det er Magnus Carlsen. Jeg kan godt lide hans spillestil, og at han er verdensmester.

Hvad er det bedste skakråd du har fået?

Man skal huske at tage det stille og roligt og bruge sin tid.

Hvad er skakspillere gode til udover skak?

De er gode til at koncentrere sig. Skakspillere udvider også hurtigt evnen til at tænke fremad, når de regner varianter.

Er der andre spil, som du er god til?

Der er mange spil, jeg godt kan lide. Jeg spiller noget der hedder "King of Tokyo og Magic" med mine venner.

Hvad er din favoritåbning?

Jeg vil tro, det er Caro-Kann.

Har du en favoritbrik?

Springeren.

Hvad drømmer du om som skakspiller?

Jeg drømmer om at blive stormester.

Ungdomslandstræner Rasmus Skytte om Noah

"Noah har været en nem udtagelse denne gang, da han ligger i toppen ratingmæssigt i sin aldersgruppe, samtidig med både høj turneringsaktivitet og stor træningsvilje. Et stort mesterskab kan være en kæmpe motivation at træne frem til – og det tror jeg bestemt, Noah kommer til at gøre."

BATTLECAT'S CORNER – TIPS TIL TIDEN

Af Mads Andersen

Jeg vil i denne artikel snakke lidt om godt tidsforbrug, og hvordan det kan hjælpe én med at spille bedre. Når man gennemgår sine partier, enten med en anden spiller eller med en skakcomputer som f.eks. Stockfish, så kan ens tidsforbrug ofte forklare nogle af de fejl, man har lavet. Man kan have overset noget taktisk, fordi man rykkede for hurtigt, eller man kan have sat sin stilling over styr i tidnøden op mod træk 40, fordi man brugte alt for lang tid på nogle af trækkene tidligere i partiet.

En af grundene til, at det er svært at få et rigtig godt tidsforbrug er, at man skal finde en gylden middelvej. Det er ikke nok at sikre sig, at man ikke spiller for hurtigt – det er lige så vigtigt, at man ikke spiller for langsomt og kommer i alvorlig tidnød, for i tidnød er der ingen helte, og alle begynder at spille dårligere, så snart de bliver presset på uret.

Mit første tip til at få et bedre tidsforbrug er rent praktisk, men kan være et enormt godt redskab:

Skriv din resterende betænkningstid (i minutter) ned efter hvert træk.

Dette kan man gøre i hjørnet af feltet på noteringspapiret, hvor man også skriver sit træk – så længe man ikke skriver alt for stort. Man kan bruge dette, når man senere gennemgår partiet, og ser, hvornår man lavede fejl. Hvis man f.eks. har overset noget taktisk, men ikke engang har brugt 1 minut på sit træk, så har fejlen nok først og fremmest noget med tidsforbruget at gøre, og mindre at gøre med manglende taktiske færdigheder.

De næste par tips handler om,

Mads A understreger det altid er vigtigt med istid!

hvad man kan prøve at gøre, hvis man ofte bruger for lidt tid:

Hvis du ikke har nogen plan, så er det et godt tidspunkt at bruge nogle minutter på at finde én.

Skak er et svært spil, og selv stillinger, hvor der ikke foregår noget vildt taktisk, kan være meget komplicerede. I sådanne tilfælde er det vigtigt, at man ikke rykker for hurtigt og planløst, men at man bruger lidt tid på at finde ud af, hvad man gerne vil.

Hvis du kun kan se ét fornuftigt træk, så få rykket det hurtigt.

Det kan f.eks. være, hvis man er i gang med en afbytning og skal slå en brik tilbage. Hvis man bruger lang tid i sådanne stillinger, så har man mindre tid, når stillingen bliver mere kompliceret, og man ender nok i tidnød.

Hvis man har masser af tid på uret, og ser en variant, som man tror vinder, så brug lidt tid på at blive helt sikker.

Man får ikke ekstra points for at have meget tid tilbage, når partiet er slut, så hellere sikre sig, at man ikke overser noget dumt.

Endelig et tip, som virker oplagt:

Sid ved brættet i stedet for at gå for meget rundt i modstanderens tid.

Jo mere tid man bruger på at tænke over sin stilling, jo større chance giver man sig selv for at vinde. Modstanderens betænkningstid er "gratis" betænkningstid, som man skal sørge for at udnytte.

I nedenstående opgave er sort i trækket. Hvid har netop spillet Tf1-d1, og regnede med at vinde en officer i næste træk, da løberen på d4 er truet, og tårnet på d7 hænger, hvis man flytter løberen. Jeg kan ikke forestille mig, at sort har brugt specielt lang tid på sin næste beslutning, for han valgte simpelthen at give op! Hvis han havde tænkt lidt længere, havde han måske set, at han kunne have fået en stor fordel. Kan du finde det, sort overså?

Ignatz von Popiel
Georg Marco

Sort trækker!

Send dit svar til **matmaskinen@skak.dk** og skriv "Løsning" i emnefeltet inden den 15. juli. Husk at skrive dit navn og alder i mailen os. Vi trækker lod blandt de rigtige svar, og vinderen får en times gratis undervisning på Skype med GM Mads Andersen! Konkurrencen er kun for juniorer, og det er selvfølgelig ikke tilladt at bruge computer.

Mindeord

Knud Larsen
(11. januar 1947 – 5. april 2020)

Meddelelsen om Knud Larsens død kom ikke uventet for os, der kendte ham. To gange havde han haft uheld i hjemmet, som gik alvorligt ud over helbredet. Han havde længere hospitalsophold og var netop blevet flyttet til et plejehjem på Frederiksberg.

Knud Larsen var amagerkaner og i mange år aktiv i Tårnby Skakklub. Her var han i en årrække med til at gøre klubbladet til et af landets flotteste. Knud var uddannet håndsætter og havde som typograf stor interesse for at skabe et grafisk udtryk i balance. Personligt havde jeg den store glæde at samarbejde med Knud om det grafiske udtryk i bogen om Bent Larsen.

De sidste mange år havde Knud sin gang i Frederiksberg Skakforening. Her var han kendt som en farlig angrebsspiller. Når jeg mødte ham på hans stamsted, Vinstue 90 på Gammel Kongevej, fortalte han begejstret om den seneste "gambi'", som han havde spillet i FS. Knud udtalte aldrig t'et i gambit. På 90eren drak han de sidste år aldrig noget stærkere end en kop kaffe og et glas vand eller en cacaomælk, når det gik vildt for sig. Knud var en talentfuld visesanger og nåede at udgive to CDer.

Det er ingen hemmelighed, at han i perioder kæmpede voldsomt med sin psykiske sygdom. De store udslag kom kun, når han glemte at tage sin medicin. Som oftest var han stille og rolig og passede sig selv. Men indimellem kunne han lokkes til at fortælle om de fem år, hvor han boede i Madrid: "Når jeg havde meldt mig til en turnering, blev arrangørerne skuffede, når "Larsen" ikke viste sig at være Bent!"

En af de sidste store skaklige oplevelser havde Knud i Cirkusbygningen, hvor han nød at se Magnus Carlsen folde sig ud. Frederiksbergs sensommerturnering i 2019 blev hans sidste.

Æret være Knud Larsens minde.

Jan Løfberg

DANSK SKAKBLOG & WEBSHOP

Ole Knudsen

Har du opdaget at Danmark har fået en ny og opdateret webshop?

Vores mål er enkle: kvalitet i den skakfaglige viden, de bedste priser på produkter og fragt (du kan vælge imellem Postnord, GLS, DAO og Bring) og god gammeldags service via chat, mobil og mail.
På brætter og brikker er vi forhandlere af Sunrise.
For digitale produkter er vi forhandlere af DGT og CE.

Fra CE sælger vi et trådløst system til sammenkobling af e-boards, med FIDE Approval.

Herudover har vi selvfølgelig også demobrætter, analoge ure m.m.

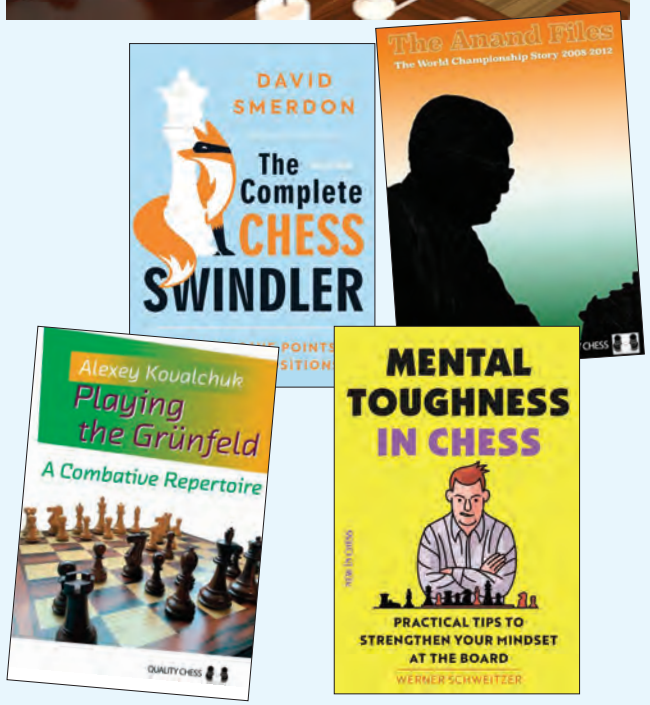

На skakbloggen finder du de nyeste titler.
Vi forhandler bøger fra Quality Chess, New In Chess, Russell, Chess Stars, Chess Evolution og Everyman Chess. Vi arbejder på at præsentere bøger fra endnu flere forlag.

I vores blogmenu finder du også en oversigt over forlagenes kommende udgivelser i 2020.
For klubber og hovedkredse tilbyder vi en brugtbørs, hvor man gratis kan oprette en annonce med køb/salg af udstyr.
Plus meget mere.

Følg os på **www.skakbloggen.dk** og på **Facebook Skakbloggen**

Oplev en webshop struktureret i 13 hovedindgange, hvor du nemt finder de varekategorier du søger.
Oplev en webshop med kvalitet i varetekster.

God fornøjelse!

ole@skakbloggen.dk • Parallelvej 6 • 9480 Løkken • Telefon 20 28 07 56

SKAKBLOGGEN - dansk blog & shop

ONLINESKAK

Dansk kvindesucces

Nordisk online kvindeholdmesterskab gav en andenplads til det danske kvindelandshold, der spillede med under navnet "Danske Djævle".

1. Team Norway Women	**149 p.**
2. Danske Djævle	**136 p.**
3. Vaenaemoenen's Rib Bone,	**120 p.**
4. Icequeens,	**89 p.**
5. DAMdrag SWEDEN,	**84 p.**

74 kvinder spillede med, og spillere fra samme land kunne ikke mødes. Der blev spillet med 10 min. plus 5 sek., og i slutstillingen talte de bedste spilleres score. Efter den succesfulde andenplads skrev landstræner Peter Thorsbro, at det valgte navn "Danske Djævle" skulle indgyde respekt hos modstanderne. Og det så ud til at virke.

Det danske hold bestod af 15 deltagere. Louise Fredericia blev topscorer med 30 point, mens debutanten Margarita Baliuniene scorede 23 point.

Turneringen kunne naturligvis følges live, men den kunne også streames på to kanaler. Ellen Fredericia Nilssen, Inna Agrest og Jacob Sylvan stod for den underholdende kommentering.

Kinesisk sejr

FIDE Chess.com Online Nations Cup var særdeles stærkt besat, selv om verdensmesteren Magnus Carlsen sprang over.

Seks hold deltog (alle med fire mænd og to kvinder). Det var nationsholdene fra Kina, USA, Rusland og Indien. Derudover var der et europæisk mandskab og et hold fra "Resten af verden".

Finalen mellem Kina og USA endte 2-2, men eftersom Kina vandt den indledende turnering, blev kineserne erklæret for vindere af turneringen.

Ubeskeden Magnus Carlsen

Den norske verdensmester Magnus Carlsen holdt sig ikke tilbage og vandt sin egen onlineturnering "Magnus Carlsen Invitational". Præmiesummen var på 250.000 dollars, og Magnus rendte med førstepræmien på 70.000 dollars.

Otte spillere deltog, og de mødtes alle mod alle i fire hurtigpartier med betænkningstiden 15 minutter + 10 sekunder pr. træk. I tilfælde af 2-2 blev matchen afgjort af et armageddon-lynparti.

Magnus Carlsen tabte overraskende to matcher. Først 1½-2½ til Giri og derefter til Ding Liren 1-3. Men begge nederlag kom først på et tidspunkt, hvor Carlsen var klar til semifinalerne.

I semifinalen vandt Nakamura 4-2 over Caruana, mens Carlsen fik revanche mod Ding Liren og vandt 2½-1½.

I finalen blev det afgørende, at Magnus Carlsen i 4. og sidste parti kunne holde remis med de sorte brikker mod Nakamura. I de foregående syv hurtigpartier (de fire i den indledende turnering og de tre første i finalen) havde hvid vundet. Dermed kom Carlsens finalesejr til at lyde på 2½-1½.

Magnus Carlsen Chess Tour

Succesen med Magnus Carlsen Invitational var så overvældende, at der gik blot 11 dage efter turneringens afslutning, før verdensmesteren kunne præsentere **"The $1M Magnus Carlsen Chess Tour"** med en samlet præmiesum på 1 million dollars. Magnus Carlsen Invitational tæller som første afdeling. Herefter følger tre afdelinger – alle med en præmiesum på 150.000 dollars: Lindores Abbey Rapid Challenge (19/5 til 3/6), Online Chess Masters (20/6 til 5/7) og Legends of Chess /(21/7 til 5/8). Den afsluttende "Grand Final" har en præmiesum på 300.000 dollars og spilles fra 9. til 20. august.

I de indledende afdelinger går de fire bedste videre til næste afdeling, mens de resterende udskiftes. De fire afdelingsvindere kvalificerer sig til Grand Final. Hvis en spiller vinder mere end en afdeling, kvalificerer den næstbedste fra afdelingen sig til finalen.

Det danske kvindelandshold er vant til at spille online. Her ses landsholdet ved en tidligere match mod Norge. *Foto: Jan Løfberg.*

SKAKbladet

ISSN 0037-6043
Online: ISSN 2246-5774

116. årgang, nr. 2-2020.
Udgivet af Dansk Skak Union.

Redaktion:
Lars Schandorff og Jan Løfberg
att. Løfbergs Forlag
Svend Vonveds Vej 15
2300 København S.
Email: skakbladet@skak.dk

Indsendelsesfrist til nr. 3-2020
Deadline 1. august 2020
Udkommer medio september 2020
Uopfordret materiale aftales med redaktionen.

Abonnement og ekspedition
Danmark kr. 250 kr. pr. år inkl. moms og forsendelse.
Udlandet: kr. 350 år. år, inkl. forsendelse.
Bestilles hos Dansk Skak Unions kasserer (se nederst på siden).

Grafisk design og produktion
John Ovesen

Tryk
Bialostockie Zaklady Graficzne S.A.
Al. 1000-lecia P.P. 2
15-111 Bialystok – Polen

Næste nummer

Onlineskak

eksploderer i øjeblikket over hele verden. Er det skakkens fremtid? Vi bringer et stort tema om fænomenet.

Den spanske syge brød ud i slutningen af 1. Verdenskrig. Epidemien fik også betydning for skakspillerne.

Coronakrisen

har grebet ind i skaklivet, som kun ganske få gange tidligere. Selv under de værste krige og kriser, har skakspillere udfoldet sig på brættet. Vi fortæller om, hvilken betydning den spanske syge og verdenskrigene havde for skakken i de danske klubber og på den store, internationale scene.

Og så følger vi Frederiksværkerens tur ud i verden i anden del af Henrik Mortensens personlige beretning.

Hvis Skakbladet udebliver eller der er andre problemer med leveringen, så skriv til sales@skaksalg.dk

Dansk Skak Union

Bankforbindelse:
Danske Bank
reg. nr. 3409
kontonr. 0011548938

www.skak.dk

Dansk Skak Union

Formand: Poul Jacobsen, Præstbrovej 6, 8464 Galten
Tlf. 40 83 36 16. Email: formand@skak.dk

Kasserer: Poul Guldbæk Olesen, Akelejevej 11, 8240 Risskov
Tlf. 60 78 95 02. Email: kasserer@skak.dk

Udvikling: Arild Rimestad, Brøndbyvestervej 66C 1. -4, 2605 Brøndby.
Tlf. 42 26 04 66. Email: udvikling@skak.dk

Sekretær: Aage Dalstrup Olsen, Søndervangen 14, 1. tv., 8260 Viby J. Tlf. 20 62 33 01. Email: sekretaer@skak.dk

Organisation: Jesper Scherling Fris, Askevangen 68, 3450 Allerød.
Tlf. 28 89 09 97. Email: organisation@skak.dk

Ratingkartotek: Per Rasmussen, Stavdalvej 37, 3760 Gudhjem
Tlf. 93 90 01 17. Email: ratingkomite@skak.dk

Afsender: Dansk Skaksalg ApS Hedemarksvej 11, 8340 Malling

POST PP DANMARK
Magasinpost SMP
ID-nr. 42197